

cat 1191

దేవాలయాలమీద
ఘోరుహక్కులెందుకు?

తాపీ
ధర్మరావు

తాపీ - ధర్మరావు
97463

దేవా లయా లమీద
బూతు
బొమ్మలెందుకు
?

కాపీ ధర్మరావు

విశాలాంధ్ర పబ్లిషింగ్ హౌస్
హైదరాబాద్. నిజామాబాద్-2

Cat-1191 6490

203.5
ధర - దేహ

ప్రచురణ నెం. 808

మొదటి కూర్పు 1938

రెండవ కూర్పు 1962 అక్షరబద్ధం

మూడవ కూర్పు 1971 ఏప్రిల్

నాలుగవ కూర్పు 1974 ఏప్రిల్

అయిదవ కూర్పు 1975 మే

వల రు 4-00

ముద్రణ :

స్వతంత్ర ఆర్ట్ ప్రెస్.

విజయవాడ 520001

సూచిక :

ఆధార గ్రంథాలు	
పీఠిక	i
విన్నపం	v
మనవి	xi
కోవెలంటే ఏమిటి ?	1
దేవాలయాలు-శోభనపు గదులు	18
తార్కాణాలు	32
మనలో బూతు	58
ఏమిటి అనాచారం ?	64
అశ్వమేధయాగం	70
బహిరంగ సంగమాలు	77
ఇరుకురాళ్ళు	89

తదనకానం నేను సంకల్పించిన

కొన్ని పరిశోధక గ్రంథాలు

Lordy Avebury : Origin of Civilizations etc.

Robert Briffault : The Mothers.

Ernest Crawley : The Mystic Rose.

Abbe Dubois : Description of character etc , of the people
of India.

Sir J. G. Frazer : Golden Bough volumes.

E. S. Hartland ; Phallicism

Willam G. Sumner : Social Sciences.

Dr. James Hastings : Encyclopaedia of Religion & Ethics.

Edgar Thurston : Castes and Tribes of Southern India.

O. A. Wall : Sex Worship.

E. A. Westermarck : History of Human Marriage.

H. Ellis : Psychology of Sex.

John Woodroffe : Shakti and Shakta.

Eric John Dingwall : Male Infibulation.

George R. Scott : Phallic worship.

పీఠిక

(మూడవ ముద్రణ)

తరచుగా చూస్తునే ఉన్నాము — ప్రత్యక్షంగా కాకపోయినా, పత్రికలోనైనా — చూస్తునే ఉన్నాము. ఒకచోట కాలువ త్రవ్వకుంటే కొన్ని శిథిలాలు కనబడ్డాయనీ, ఇంకెక్కడో భూగర్భంలో కొన్ని పురాతన కంపు అవశేషాలు కనబడ్డాయనీ, చూస్తునే ఉన్నాము.

గత మానవ రష్యా పుర్యప్రదేశంలో తవ్వకము వుంటే బౌద్ధ స్థూపం శిథిలాలు, కొన్ని శిల్పాల ముక్కలు కనిపించాయి.

15 రోజులకు పూర్వం పూనా సమీపంలో 1000, 6000 సంవత్సరాలనాటి పురాతన అవశేషాలు దొరికాయి.

ఈలాంటి పురాతన వస్తుపరిశోధనలలో అరితేరిన మహామేధావులు వాటిని అధ్యయనం చేసి, అవి ఏ కాలావిచ్ఛిన్నం, ఏ జాతి (తెగ) వారికి సంబంధించినవో అ జాతి వారి సంస్కృతి ఎలాటిదో... అంతా ప్రకటిస్తారు, అలాంటి మేధావుల మూలంగానే మనకు మొహంజదారో, హరప్పా, నాగార్జునకొండ, మొదలైన పురాతన పశేషాలు లభించాయి.

అద్భుతమైన దీక్ష మేధావీ క్రిగం పాశ్చాత్య పరిశోధకులు మారు, మాటయితే సంవత్సరాలకు పూర్వమే తూర్పుదేశాల పురాతన పశేషాలు

పరిశోధన చేసి అనేక గ్రంథాలు వ్రచురించారు. వారి పరిశ్రమల ఫలితం గానే పినిషియా, క్రీట్, మయ, మెసపటోమియా, బాబిల్, వియామొదలైన ప్రాచీన(అనగా కొన్నివేల సంవత్సరాలనాటి)జాతులవారి వాగరికత (సంస్కృతి) గురించి మనకు ఈపాటి అయినా తెలిసింది.

ఆ యా ప్రాచీన సంస్కృతులు తాలవాటిలోగూడ ప్రీల స్వామ్యమూ, వంధోగ స్వేచ్ఛా, దేవతారాధనకు సంబోగమే ముఖ్యసాధన అన్న అభిప్రాయమూ—అవి స్ఫుటంగా కనిపిస్తాయి. దేవాలయాలు ఆ విధంగా క్రీడా మందిరాలుగా వుండేవని లిఖితపూర్వకమైన లెక్కలున్నాయి.సంబోగము పవిత్రమైన దైవభక్తికి సూచన. దానిని జరపనివారు పాపులు అన్న మాట, మూడునాలుగువేల సంవత్సరాలనాడు అటువంటి అభిప్రాయంతో ఆ యా జాతులవారు జీవించారంటే, ఇప్పుడు సిగ్గుపడడ మెందుకు! సంతానాభివృద్ధికి సంబోగ కార్యము ఉపకరించలేదా! అలాగనే ప్రకృతి ... చెట్టూ, చేమూ అధిక ఫలవంతం అవడానికి ఆ కార్యక్రమమే అవలంబించే వారు. తప్పేముంది.

ఆ కారణం చేతనే ప్రీ పురుష గోప్యాంగాలు ప్రజలకు పూజార్థాలయినాయి. వాటిలో దహళ వ్యాప్తిలో ఉన్నది ఈశ్వరలింగారాధన. అభిమానం—కాదు దురభిమానం—కొద్దీ ఆ లింగానికి ఏమేమో విర్యవనలు చెప్పతూ మిసిపూసి మారేడుకాయ చేయడానికి మన ప్రబుద్ధులు ప్రయత్నిస్తుంటారు. అటువంటి వారికి “హరవిలాసము” అన్న కావ్యంలో ఉన్న వివరణ. కనువిప్పు కాగలదు. దాపరికం ఏమీ లేకుండా ఆ లింగ మహాత్యము ప్రకటించడానికి మనపూర్వులుశ్రమపడ్డారు. దానిని కాదని మన వారు సాధించిన మహోన్నత విశేషము ఏమిటోతెలియదు, హిమాలయాల నుంచి కన్యాకుమారి వరకు, జలలింగం, వాయులింగం, అగ్నిలింగం, జ్యోతిర్లింగం—ఇలాగ ఎన్నో భక్తి భావపూరితాలయన పేరులతో పూజలు చేస్తూ ఉన్న మన కోట్లాది భారతీయులూ అవివేకులేనా :

పానవట్టానికి శ్రీ గోప్యంగా ఆకారాన్నివ్వడంతో సంకృప్తి చెందరా మనవారు : ఇరుకురాళ్ళు రూపంగా వాటి మహిమను ప్రకటించి, ప్రజలను వాటిగుండా నదీపిస్తూండలేదా : అప్పటికీ తృప్తి కలగలేదు. కాబట్టి అలంపురములాంటి క్షేత్రంలో యోని (తగ)పూజకు ఒక ప్రత్యేక గౌరవంకూడా కల్పించారు కాదా : అక్కడకు వచ్చి అత్యంత భక్తి ప్రపత్తులతో పూజించేస్తూ ఉన్న శ్రీ పురుష ప్రజానహస్రాలు మూర్ధు లేనా :

అనాడు (5000 సంవత్సరాలనాడు ఆ ప్రజలకులేనిదీ, ఈనాడు దీక్షతో వచ్చి పూజించేస్తూ ఉన్న మన ఆ బాల గోపాలానికి లేనిదీ ఈ సిగ్గు, దానివల్ల కలిగిన దురభిమానమూ మన “సత్య” మిత్రులకు ఎందు కుందాలి : రాతి రాగి కాసనాలలోనూ, కావ్యాలలోనూ, పురాణాల్లోనూ— విశేషించి భారతీయ హృదయాలలోనూ ఇంత కాలంగా ఈ సత్యం కోడయి కూస్తూ ఉండగా కాదనడానికి మన వారికేమీ అధికారముంది? ఈ సత్యాన్ని అంగీకరించినట్లయితే వీరికి కలిగే నష్టం ఏమిటి :

గోప్యంగా రచనగానే ఒక విధమైన సిగ్గు,కొంత అసహ్యమూ కలిగితే కలుగును గాక : సత్యాన్ని అసత్యంగా పర్లుబాటు చేయడానికి ప్రయత్నించడం“మన సత్య మేదావులకు” తగవి పని అనక తప్పదు. గోప్యంగాలంటే అసహ్యించుకోవలసిం దేమీ లేదు. మన ఉపనిషత్తులలో కొన్నిటిలో ఈ గోప్యంగాలకు మన పూర్వులు చాల గౌరవం ఇచ్చారు. బృహదారణ్యక ఉపనిషత్తులో “శ్రీ అచోదాగం (ఉపస్థం) యజ్ఞవేదిగా భావించ వలసిందనీ, అక్కడందే బహిశ్చర్యమునూ, రోమాదులనూ యజ్ఞ సంబంధమయిన వివరణలతో మహా పవిత్రమయిన విషయాలుగా భావించ వలసిందనీ సూచించారు. సంభోగనమయంలో ఈ విషయాలు జ్ఞాపక ముండుకున్నవారు వాహపేయ యజ్ఞం చేసినవారి పుణ్యం పొందుతారని అన్నారు.

పెద్ద లెంఠోమంది చూస్తుండగా “వల్లిక” పంథోగించడం చూచాము. గుర్రంఠో అశ్వమేదయాగాలు నడపడం చూచాము. యజ్ఞం చేస్తూన్న వారి భార్యను ఇంకొకడు మదన క్రీడకు పిలుచుకు పోవడం చూచాము—అప్పుడులేవి సిగ్గు, దురభిమానమూ ఇప్పుడు మన కేందుకు తగదు. గోపురాలమీద, రథాలమీద, గర్భగుడి విమానాలమీద, కోవెల గోడలమీద లక్షల సంఖ్యనున్న ఈ బూతుబొమ్మలు కనిపించకుండా చేయడం సాధ్యమైతే మన సంస్కారులు ఆ పనికి పూనుకోవడం మంచిది. అది పూర్తిగా సాధ్యం కాదేమో, లేకపోతే, కళ్ళతోపాటు నోరుకూడా మూసుకొని అదంతా ఒక స్వప్నంగా భావించి ఆ అధ్యాయం మరచి పోవడం ఉత్తమం. పాత పడినంత మాత్రాన సత్యం అసత్యం కాదుకదా, వెలపు

పైద్రాడాద్,
31 మార్చి 1971.

తా పీ థ ర్వా దా పు

విన్నపం!

(రెండవ ముద్ర)

ధర్మరాజు రాజసూయ యాగంలో బ్రాహ్మణోత్తములకు జింకమాంసము
కోసూ, అవుమాద మాంసంకోసూ సంతర్పణలు చేశాడంటే, ఇప్పుడు
వాంఠిచేసుకొనే అవారవంతు యున్నారు. తర్త చూస్తూ ఉండగా భార్యను
ఎవ్వరో ఒకడు సంభోగించడానికి తీసుకుపోయాడంటే, నచేల స్నానం
చేసే పెద్దలున్నారు కొలాన్నిబట్టి ఆచారాలూ, అభిప్రాయాలు మారుతూ
ఉంటాయన్న సత్యం తెలియక కాదు, దురభిమానం విడిచిపెట్టుకోలేకే.
అలాటివారి సంతతివారమే మనము అన్న విషయాన్ని అంగీకరించడానికి
మనసొప్పకే

ఇలాంటివారు మనలోనే కాదు, వర్వతా ఉన్నారు సాధారణులే
కాదు, విజ్ఞాన ఖనులయి పరిశోధనలు చేసేవారుగూడా కొందరున్నారు
ఆరంభ దశలో-స్పష్ట మొదటి దినాలలో - శ్రీ పురుషులు వావివరుసలు
లేకుండా ప్రవర్తించేవారిని ఎన్ని నిదర్శనాలు చూపినా అంగీకరించలేని
వాున్నారు అలాంటి దెప్పుడూ ఏ ప్రాంతంలోనూ లేదని ఆ పరిశోధ
కులు వ్రాశారు గూడ. ఆ వ్రాతలు చూచి మనవారు గూడా కాదనడానికి
ప్రయత్నించారు

కాని, ఇటీవల పరిశోధకులకు దొరికిన ఆధారాలవల్ల వారి అభి
ప్రాయం తప్పు అని రూఢి అయింది. మన పూరాచారముబట్టి శ్రీ పురుష

నంబందాలు ఎన్ని రకాలుగా ఉన్నాయో తెలుసుకోవచ్చును. వావివరస లేని అవస్థనుంచి నేటి రిజిష్టరు వివాహము వరకు ఉన్న అంతస్తులన్నీ వాటిలో కనబడతాయి. మహాభారత కాలమునాడు గూడ ఈ ప్వేచ్ఛ ఆచారంలో ఉన్నదనడానికి శత్యుడి మదరాజ్యమే సాక్ష్యము.

శత్యుడు కర్ణుడికి రథసారథ్యం చేస్తూ కర్ణుడి మనసును నొప్పి కలిగించే మాటలాడతాడు. కర్ణుడు శత్యుడి పరువు బిజారున పెడతాడు. సంస్కృత భారతంలో ఈ అధిక్షేపణ చాల విపులంగా ఉంది. తిక్కన కవిగారు ఆ తిట్లను సూక్ష్మీకరించి -

“వావివరుసలు లేక పవితలు పురుషులు

కలియుచుంట యెగుకాదు మీకు .. ”

అనిమాత్రం చెప్పారు దురభిమానానికి పోకపోతే, దీనిని పట్టయినా ఆనాటి స్థితిని అంగీకరించవచ్చునే. కాంక్రమ పరిణామాలను గుర్తించలేక పోయినా ఈ ప్రమాదాన్ని అంగీరించాలి కదా : భారతీయ నాగరికత యందు గౌరవం మనకంటే తిక్కన్నకు తక్కువ అనలేము కదా : అంగీకరించక తప్పదు

ప్రీ అధికారము

వావివరుసలేని ఈ స్థితిని ఎప్పుడంగీకరించామో అప్పుడే 'ఆరంభ దశలో ప్రీందే అధికారం' అన్న వంగతిని గూడా అంగీకరించాలి. తండ్రి ఎవ్వడో తెలియనప్పుడు తల్లి పేరువనేకదా జీవించాలి. ప్రీ అధికారముండిన స్థితి ఎప్పుడూ లేదని అనడం సాహసం. ఎవరనినా అనవచ్చునేమో కాని. ఆంధ్రులం మనం అనలేము. మన చారిత్రక పురుషులు శాతకర్ణులు 'గాతమీపుత్ర శాతకర్ణి' అనీ 'పశ్చిమపుత్ర శాతకర్ణి' అనీ ప్రఖ్యాతిపొందిన

వారు. ఇందులో గొతమివళి అని తల్లుల పేరులతోనే వ్యవహారముంది గాని పురుషుల (తండ్రుల) పేరులతో కాదు. అంత ఎందుకు ? సుప్రసిద్ధ చక్రవర్తి చంద్రగుప్తు దెవరు? మౌర్య వంశస్తుడు; అనగా ముర అన్న ప్రి సంకతివాడు కాదా ? దీనినిబట్టి ఆ దినావరకు గూడా మన దేశంలో ప్రి అధిక్యము అచారములో ఉండేదని రూపే కదా : ఇటీవల పరిశోధకులు సంగ్రహించిన అనేక రుణపులు ఈ సిద్ధాంతాన్నే నిర్ణయిస్తున్నాయి.

దేవాలయాల గురించి

ఇలాంటి నిర్ణయాలే దేవాలయాలను గురించి చేశారు. కొందరు పరిశోధకులు కాదని చేసిన వాదనల నన్నిటిని పూర్వపక్షం చేసి ఖండించారు. తండ్రిపకంతులుగా దొరుకుతున్న పాత్రలను అంగీకరించక తప్పదుకదా. ఇప్పటికీ దేవాలయాలలోని విగ్రహాలలోనూ, అచారాలలోనూ ఉన్న అభిప్రాయాలను విష్కర్షగా లేచి చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది కదా :

మన దేశం దేవాలయాలకు ప్రసిద్ధి. మన వాగరకతా, సంస్కృతి, మంచి చెడ్డలూ అన్నీ ఈ దేవాలయాలతో సంబంధించినవే. వీటివల్లనే మనలో - అపేకు శీతనగమూ - జాతీయ ఐక్యత కలిగింది. వీటివల్లనే మత విద్వేషాలతో పోట్లాడుకున్నాము. వీటిలో ఉంచిన ధనాని కాశవదే ఎందరో మనమీద దండెత్తి వచ్చారు. వీటి ప్రాకారాలలోనే మేకాది కుటుంబాలు కష్ట సమయాలలో తలదాచుకొనేవారు. మన శిల్పం, చిత్రలేఖనం, నృత్యం, సంగీతం, అన్నిటికీ యీ దేవాలయాలే ఆధారంగా వుండేవి. ఈ విధంగా మన మంచికి చెడ్డకీ ఉపకరించిన వీ దేవాలయాలు.

కొన్ని వేల సంవత్సరాలనాడు కట్టిన దేవాలయాలు ఉన్నాయి. ఇప్పటివచ్చు శాస్త్ర సమ్యక్తంగా కరుకున్న గుళ్ళున్నాయి. హిమాలయాల

నుంచి కన్యాకుమారి వరకు ఈ దేవతల యన్నాయి - అన్ని ప్రాంతాలలోను, ఉత్తరాన కోడార్క-దేవాలయంలోనూ, భువనేశ్వరాలయంలోనూ, పూర్వీ జగన్నాథులలోను, దక్షిణాన సింహవలయంలోను, కంచి, మధుర, శ్రీరంగం, అజంతా, ఎలిఫెంటా గుహాలయాలలోనూ - అన్నింటా - ఈ బాతుబొమ్మ యన్నాయి. ఆ యా దేవతలు శిల్పరచిత్రకళ్యంబట్టి, విజ్ఞానం బట్టి ఈ బొమ్మలు చిత్రాతిచిత్రంగా తయారయి వున్నాయి. అమోఘమైన శిల్ప చాతుర్యం చూచి ఆశ్చర్యపడనివా రుండను. ఆ దేవతలకు సంబంధించిన రథాల మీద, వాహనాలమీదకూడా ఈ బొమ్మ యన్నాయి.

ఇంత వ్యాప్తినందిన ఈ బొమ్మలు ఎవడో ఒక చిలిపితనపు శిల్పి చేసిన పని అన్నలేము. ఎవడో ఒక పోకిరీ వాడు చేసిన పని అని చెప్పలేము. ఇంద్రధునిర్యాలను, ఇంతమంది శిల్పులను ఒక్కదారికి తీసుకురావడానికి గట్టి కారణం వుండాలి. ఇలా గుండాలి అన్న కట్టడాలు ఒక టుండాలి.

ఉంది అని మన ముగిసినట్లుగాను, కొబ్బరిపండుకు అని ప్రశ్నించాము. ఈ నిర్మాణాలు నేటివి విన్నట్టివి కావు. కొన్ని శతాబ్ది సహస్రాబ్దిలనాటివి. ఈ మహాకాల ప్రవాహంలో ఎన్నో ఆచారాలు మారిపోయాయి. ఎన్నో అంతరించిపోయాయి. ఎన్నో అభిప్రాయాలు తారుమారయాయి. సత్యాన్ని ఆపరించుకొనిన అసత్యాలూ కనబడతాయి. అసత్యం చుట్టూ ముగిసిన సత్యాలూ కొన్ని గోచరిస్తాయి. అంతా దాటితెన్నూ లేని కీకరారణ్యంలాగా వుంటుంది. కొబ్బరి సత్యనిర్ణయం సులిఖంకాదు. అక్కడక్కడ కనిపిస్తున్న ఆచార విచిత్రాలను, అక్కడక్కడ నిలిచివున్న అభిప్రాయాలను సమన్వయ పరచి వివేకవంతులయిన పరిశోధకులు కొన్ని నిర్ణయాలు చేశారు. వాటిని సక్రమ పరిణామ సూత్రాలతో పరిశీలించారు; ఇటీవల దొరికిన అపూర్వ ఆధారాలతో మేళవించారు. వాటిని మనము మన ఆచార

వ్యవహారంతో జోడించి నవ్యమని తోచిన వాటిని యితర సూత్రాలకు
తొంగని వాటిని ఆమోదించక తప్పదు కదా! అనన్యమైనా అప్రియంగా
కనిపించినా, నత్యాన్ని అంగీకరించాలి కదా! నిష్పటి నాగార్జునసాగర్ త్రవ్వ
కాలు ఆనటి అశ్వమేదానికి నిదర్శనంగా ఉన్నప్పుడు, అది ఎంత అనన్య
మని ఈసరించినా ఒప్పుకోక తప్పకుండా! నా ఈ న్యాయాని ఆ దృష్టితో
చూడాలని పాఠకులను ప్రార్థిస్తున్నాను.

ఈ ముద్రణ

మొదటి కూర్పు పుస్తకాలన్నీ చాల కొద్ది దినాలలోనే అమ్ముడు
పోయాయి. అదంతా అంద్ర పాఠకుల ఆదరణే అని ఆనాడే ప్రతికా
ముఖంగా కృతజ్ఞత ప్రకటించాము. ఇంతలో ఆ యుద్ధం రోజులలో
సుప్రసిద్ధ పరిశోధనాచార్యుడు జార్జి రైలేస్కాట్ తన గ్రంథాన్ని ప్రచు
రించాడు. దాని వెల ముప్పయి అయిదు రూపాయలు పెట్టాడు. కొని
చూచాను. అపూర్వమయిన పౌథోలతో, మ్యూజియములలోని వస్తువుల
చిత్రాలతో, సిద్ధాంతాలను రుజువు చేస్తూ వచ్చాడు. ఆ గ్రంథంలోని విష
యం దాదాపు అంతా, నా పుస్తకంలో ఉన్నదే అయి ఉండడానికి చాలా
సంతోషించాను. అతని లాగానే, మన శిల్పాల పౌథోలతోనూ, చిత్రాల
తోనూ, చాల ఉదాత్తమయిన ప్రచురణ తీసుకురావాలని ఉద్దేశం కలిగింది.
కొంత పని జరిగింది. ఇంకా ఎంతో ఆయా మ్యూజియములనుంచి సంపా
దించవలసి ఉంది.

ఈలోగా సంవత్సరాలు తిరిగిపోయాయి. ఇతర వ్యాసంగం కొంత
నా అనారోగ్యం కొంత. మా ఇంటిపేరు “శాపి” ప్రభావంవల్ల మరికొంత
—ఇరవై అయిదు సంవత్సరాలను మింగివేళాయి, ఇప్పుడు ఈపనిలోపడితే,

నా విజయ విలాస వ్యాఖ్యానానికి కారదోషం పడుతుందేమో అని భయం..
దాని ముద్రణకు ఏర్పాట్లు చేస్తూ నున్నాను.

ఇంతలో బంధుమిత్రుల నేతలు దీని ముద్రణ కోసం ఉత్సాహం
చూపించారు. సరే అని కొన్ని మార్పులతోనూ, కొన్ని మార్పులతోనూ.
దీనిని ప్రచురణకు ఇచ్చాను. సత్యప్రియలయిన ఆంధ్ర మహాశయులు
ఈ ప్రచురణనుగూడ సాదరదృష్టితో స్వీకరిస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

ఓ క్క మా ట

గ్రంథంలోని విషయాలకు ఆధారాలు చెప్పినా, చెప్పకపోయినా,
అన్నీ ఆధారాలున్న విషయాలేగాని, కల్పనా విషయాలు కావని మాత్రం
నుళ్ళి నుళ్ళి మనవి చేస్తున్నాను. పరిస్థితులు అనుకూలించినట్లయితే ఆ
ఉదాత్త ప్రచురణగూడ చేయాలనే వుంది.

అప్పటివరకు పెంపు.

హైదరాబాద్, }
అక్టోబర్, 62.

తా పీ థ ర్మా రా వు.

మ న వి

(మొ ద టి ము ద్ర ణ)

అది నా తత్వంలో పున్న లోపమో, చదువులో పున్న దోషమో శిక్షలో ఉన్న కొరత తెలియదు. నాకు ప్రశ్నలు విశేషం. దీని అర్థం ఏమిటి? ఇది ఎందుకిలాగుంది? అది లేకపోతేనో? ఇలాంటి ప్రశ్నలు వేంకి వేలు పుడుతూనే వుంటాయి. అది సాహిత్యం కానీయండి, గణిత శాస్త్రం కానీయండి. రాజ్యాంగ విషయం కానీయండి. పుడుతుంది ఏదో ప్రశ్న. కొంచెతనంవలె కాదు. ఒకరిని అడుగుదామన్న ఉద్దేశంతో కాదు. మరేమో చేదామని కాదు.

సంగతేమిటో తెలియాలనీ. తెలుసుకుందామనీ. అంతే. అదే నాకు మంచిని తెచ్చింది. అదే నన్ను పాడుచేసింది కూడాను.

అలా పుట్టిందే నా కీ ప్రశ్న : దేవాలయమీద బూతు బొమ్మ రెండుకు : ఇది పుట్టి చాలా సంవత్సరాలయింది. దానికి అప్పడప్పుడు కొంచెం కొంచెం నూరానాలులాంటివి దొరుకుతూ వుండేవి. మరికొంత కొడించేవాడిని. మరికొంచెం చదివేవాడిని. మరికొందరి నడిగేవాడిని. మరికొంత వెలుగు కనబడేది.

ఇలాగ పదిహేనుసంవత్సరాలు జరిగింది. ఈ పరిశోధన అనండి పాటు అనండి దీనిలో చాలా విషయాలు నాకు దొరికాయి. మరికొన్ని కొత్త ప్రశ్నలు పొడకరించాయి.

అప్పుడప్పుడు ఈ విషయాలని గురించే తొన్న కర్రలోనూ, కొండెకాడులోనూ, ఓనూరిలోనూ, లేకిలోనూ వ్రాస్తూ వుండేవాడిని.

కొంతమంది స్నేహితులతో చర్చిస్తూ ఉండేవాడిని. ప్రశంసించేవారు కొందరు, వదలిపెట్టేవారు కొందరు. ఎవ రేమి చేసినా, నేను చేసిన ప్రయత్నమంతా సాధ్యం కోసమూ, విలాసం కోసమూ కాదనిన్నీ, మహా శ్రద్ధతోనూ చాల పరిశీలనతోనూ చేసినదే అని మాత్రం ఒప్పుకొనేవాళ్లు. విజంగాకూడా నాకు వినోదం అన్న బుద్ధిలేదు. విషయంలో గౌరవమూ, శ్రద్ధా ఉండేవి. కాబట్టి తేలిక బుద్ధి అని మాత్రం మీరు ఊహించవద్దు.

ఇ వ్వా క్షూః ఉ న్ను భ యం :

నేను చెప్పబోయేది చాలామందికి కలుపుగా వుంటుంది. అనేకులు నవించలేరు అని నాకు తెలుసును, కొందరు మనసు నొచ్చుకుంటారనీ నాకు తెలుసును. అందుచేతనే ఎంతమందో విద్యాధికులూ, విమర్శకులూ ఈ విషయం ప్రకటించమని నన్ను కోరినా ఊరుకున్నాను.

స్నేహితులు, కవులు, వండితులు, విద్యావంతులు, ప్రపంచ చరిత్రం నెరిగినవారు కొందరు నా విషయం విని, నన్ను వేగించారు. నేను వద్దండి అన్నాను, తిడతారండి అన్నాను. వారు ఒప్పులేదు. “మీరు వ్రాయకపోతే మరెవరైనా వ్రాస్తారు. ఆ గొప్ప వాళ్ళ కెందుకు పోవాలి” అన్నారు.

మరేమీ ఫరవాలేదు. అయిదు సంవత్సరాలు గడుపు ఇస్తాను. ఈ లోగా ఎవరూ ఆ పని చెయ్యరు అని కొంచెం గర్వంగా చెప్పాను. ఆ అయిదూ, మరి అయిదూ గూడా అయినాయి సంవత్సరాలు. ఈ విషయం ఎవరూ తలపెట్టలేదు.

మొన్న ఏప్రిల్ నెలలో నేను స్నేహితులతో మాబలాడుతూ ఉండగా ఈ విషయం వచ్చింది. నేనేదో అరిచాను, విన్నారు. వెంటపించారు. ఇవన్నీ మీరు వ్రాయాలన్నారు కొందరు. నేను ప్రకటిస్తానన్నారు కొందరు. తప్పదన్నారు. ఒట్టుపెట్టారు. నేను గూడా లొంగిపోయాను.

వ్రాణను, ప్రకటించాను. తిట్టారన్నాను. దీవనలూ పొందాను. మహా మేరువు ఎక్కించినవాళ్ళు కొందరున్నారు. పాతాళంలోనికి పువించిన వాళ్ళు కొందరున్నారు.

త వ్వు చ దు వు లు

కాని ఒక్కమాట చెప్పవలసి ఉంది. చాలామంది ఈ వ్యాసారిన్నీ గేలి చెయ్యడానికి, ఎనోడానికి వ్రాసినట్టుగా భావించారు. హాస్యరసం అనుకుంటున్నారు. అదిమాత్రం సరికాదు.

ఇవి చాలా శ్రద్ధతో వ్రాసిన విషయాలు. అందరికీ చదువడానికి, నర్తగా ఉండడానికి ఇలాగ వ్రాణను గాని మరేమీకాదు. బూతు మీద మోహం నాకులేదు విషయమీద విశ్వాసమే నన్ను ఈ వ్రాతలకు పురి కొల్పింది. ఆ సంగతిమాత్రం పాఠకులంతా మనసులో ఉంచుకోవాలి.

తే లి క వ్రా త కా దు :

తేలికబుద్ధితో వ్రాసినదికాదు అని చెప్పడానికి ఎక్కువ అక్కర లేదు. నేను ఈ విషయములను గురించి చూడవలసి వచ్చినవీ, చూచినవీ మనవి చేస్తాను.

అనేక వేల సంవత్సరాలక్రింద అత్యంత నాగరికతను పొందిన రాజ్యాలుండేవి. అవి నశించిపోయాయి. వాటి నన్నిటిని తవ్వితీసి బయట పెడుతూ ఉన్నారు. వాటివాటి పూర్వచరిత్రలని నిర్మిస్తున్నారు. అలాంటివి ఈజిప్టు, పినిషియా, బాబిలోనియా, క్రీటు, అథ్లాడియా, కొంత వరకు గ్రీసు, రోము భారతవర్షము, వీటి పురాతన వ్యవస్థలను గురించి చాలవరకు చూచాను. శ్రద్ధతో వ్రాసినాను. అదేవనిగా, సమన్వయించడానికి చూచాను.

ప్రశ్నలు :

చదువుతూఉంటే పుట్టిన ప్రశ్నలకు మితిలేదు. వాటిలో మన దేశానికి సంబంధించినవి అనేకం ఉన్నాయి. మన ఆచారాలకు సంబంధించినవి ఎన్నో ఉన్నాయి. మనం వాడుకచేసే వస్తువులకి సంబంధించినవి అనేకం ఉన్నాయి.

భారతవర్షం ఏది : దాని కా పేరు ఎందుకు వచ్చింది? ఇది ఎంత పెరకు ఎరువు తెచ్చుకుంది : ఎంత ఇతర దేశాల కిచ్చింది :

అది ఈ ఇండియాయేనా : కాదా :

అయితే పారియాత్ర పర్యటలాంటివి కొన్ని ఇక్కడ లేవేమి :

వివాహమూ, సమర్థ, చావు ఇలాంటి సమాయాలలో మన ఆచారాలు ఎందుకు : పై దేశాలతో సంబంధం ఉందా :

ఈ వారాఁపేర్లు ఈ వరుసలోనే ఎందుకున్నాయి. అన్ని దేశాలలోను : ఈ వరసకి కారణం ఏమిటి :

మన అక్షరాలు ఈ రూపంగా ఎలాగ వచ్చాయి : వాటికి లిపి లేఖన మొదలైన పేర్లు ఎందుకు వచ్చాయి :

ఇలాగ వందలూ పేర్లు ఉన్నాయి. మనం మనకున్న నాలుగు పుస్తకాలే ప్రపంచం అనుకుంటాం. వాటిని తప్పి మన బుద్ధులు వెళ్ళవు. ఆ పుస్తకాలయినా సంపూర్ణంగా నమ్మించలేవు.

చూడండి. హిందువుల కందరికి తెలుసునుకూ దశావతారాలు. దశావతారాలు తెలియవంటే నవ్వుతారు. కాని గుండెమీద చెయ్యివేసి గట్టిగా చెప్పండి వది అవతారాలున్నూ, ఎనిమిదో అవతారం దగ్గరికి వచ్చేసరికి నెట్టుకుంది.

కృష్ణావతారమా ?

బలరామావతారమా ?

రెండూ అవతారాలేనా ?

రెండెందుకు ఒక్క నమయంలోనే ఒక క్రిక్ ఉంటాయి? అని ప్రశ్నలు వస్తాయి.

ఎందుకు ఈ ద్వంద్వ ప్రభుత్వం ? మన పుస్తకాలు ఏమీచెప్పవు. పండితులూ, ఆచార్యులూ ఊహలు అల్లుతారు- ఏదో సమాధానం చెప్పక తప్పదని. ఏమి లాభం ? నిజం తెలియాలి.

బలరాముడికి నీలిరంగు పచ్చదం ఏమిటి ? ఆ నాగలి ఆయుధం ఏమిటి ? ఆ తాటిదెట్లు బండా ఏమిటి? ఆ కల్లు తాగే అలవాటు ఎందుకు? ఈ ప్రశ్నలకు జవాబు చెప్పవద్దా ?

ఉన్నాయి ఇలాంటివి చాలమట్టుకు. వాటిలో ఒక ప్రశ్నకు ఇంత గ్రంథం అయింది. ఇదిగూడా పూర్తిగా కాలేదు. ఇంకా ఉంది. అయినా ఏదో అయింది అని సంకోషిస్తాను.

ప్రజల అదరణ :

ప్రజామిత్ర వక్రికలో వారం వారిం పడిన ఈ వ్యాసాలకు ఆంధ్ర పాఠకులు చూపించిన ఆదరం అపారం. అందుకుగా వారి కందరికీ నా కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనాలు. వారే ఈవ్యాసాలన్నీ ఒక పుస్తకంగా అచ్చు వెయ్యమని కోరారు, చిన్నవారూ కోరారు, మహా విద్వాంసులూ కోరారు, కొంటేవ్రాత లనుకున్నవారూ కోరారు. గొప్ప విషయం అనుకున్నవాళ్ళూ కోరారు. కొన్ని వేల పుస్తకాలకి ఆర్డర్లు వచ్చాయి. వ్యాసాలు ఈ రూపాన్ని బయట పడుతున్నాయి. దీనికి నాకు సాయం చేసినవాళ్ళ శ్రీ గూడవల్లి రామబ్రహ్మంగారు, బి.యన్.కె. ప్రెస్సువారూ అని నేను

చెప్పకుండానే పాతకులు గ్రహించుకోగలరు. నే విక్కడ చెప్పవలసిం దేమిటంటే, వారికి నా వందనాలని. దీనియందు ఆంధ్రలోకం చూపించిన ఆదరంతో తక్కినవ్యాసాలు గూడా అచ్చమయి చూడవచ్చునుగదా అని ఒక ఆశ లేకపోలేదు

ప్రతి విమర్శనలు :

ఇకను ఒక్కమాట ప్రతి విమర్శనల గురించి. నా వ్యాసాల మీద ప్రతి విమర్శనలు కొన్ని కురిశాయి ఒక ఇదివారలా. ఇవి (అంటే వాటిలో) తెలివితేటలున్న ప్రశ్నలు నాకు కొత్తవికావు ; వన్న నేను ఇంతకు పూర్వం అనుకున్నవే.

కాని ఒక్క భేదం ఉంది. ఈ ప్రతి విమర్శనలో తిట్లుమాత్రం ప్రకోపించి ఉన్నాయి. విషయాన్ని గాని, నమూనాన్నిగాని తిడితే తప్పలేదు. వన్న తిట్టడం ఎందుకో తెలియదు. అజేతం. పాపం, మనసు ఒప్పుకోదు నేను చెప్పిన మాటలు ఏవి ఊరుకోదానికి.

వాద ప్రతివాదాలలో అలా ఉంటే పనికిరాదు. దురభిమానం వదులుకోవాలి. అభిమానం కొద్దీ “నువ్వు చెప్పిందంతా అనత్యం; నీకేమీ ఛదువురాదు ; నువ్వువట్టి పోకిరీవాడివి !” అంటే ఏమి లాభము ?

ఇలాంటి వ్యాసాలు ఒక్క భారత వర్షానికి సంబంధించినవి కావు. నర్వమానవ ప్రపంచానికి సంబంధించినవి. వీటిలోఉన్న నత్యానత్యాలు గ్రహించడానికి గాని, విరసించడానికిగాని బుద్ధి ప్రపంచ మంతటా పడుగులెత్తగలగాలి. వేం వంపత్వం వెనకకి చూడగలిగి ఉండాలి. పరిస్థితులను పరిశీలించగలిగి ఉండాలి.

౬ క్క వా గ్దా వం :

ఈ వ్యాపారలో నేను వ్రాసిన విషయాలు చాలా ఉన్నాయి. ముఖ్యమైనవాటికి ఆధారాలు చూపుచున్నాను. అలా చూపించనివి ఇంకా కొన్ని ఉండ వచ్చును.

వ్రాయడంలో కొంత నా తెలివితేటలో తెలివితక్కువో చూపించి ఉంటాను కాని విషయంలో మాత్రం అలా తెలివి తేటలు చూపడానికి ప్రయత్నం చెయ్యలేదు. లేని వంగతులను కల్పించలేదు. ఉన్నవాటిని ఎంకరలు తిప్పలేదు. ప్రత్యేక కృషి చేసిన మహానుభావులు వ్రాసిన విషయాలే నేను ఎత్తిచూపించాను. వాళ్ళ ఆయా దేశాలలో ఉన్న అచారాలనీ అర్థాలనీ వ్రాశాడు. నేన్నువాటి వక్కాను పెట్టాను. మన దేశంలోని అచారాలనీ అర్థాలనీ, అంతేగాని; కవిసమయాలూ, కల్పనలూ వాడుక చేయలేదు. యథార్థంగా నేను చదివి సంగ్రహించినదే వ్రాశాను. అందుచేత నేను వ్రాసినవాటిలో ఏదీ కల్పనకాదు. ఇదే నా వాగ్దానము. కాబట్టి వంశయదుద్ధి పాతకమహాకాయముకు ఆవంతగూడా ఉండనక్కరలేదు.

దేశాల సంపర్కం :

తక్కిన దేశాలలో అలాగుండవచ్చును. అంతమాత్రంచేత మనదీ అలాంటిదే అని ఎందుకనాలి అని అంటారు గాబోయి :

దేశాలు అచారాలూ అంత పరస్పరంగా ఉండడం కష్టం. ఒకదానిని అంటుకుండా ఇంకొకటి ప్రక్కనే ఉండారంటే ప్రపంచంలో ఇరగిని పని. ఒక వస్తువులో ఉన్న గుణగణాలు దాని ప్రక్కనున్న వస్తువుల వల్ల ఇంకా అంకా మార్పు చెందకుండా ఉండలేవు. అది ప్రకృతి తత్వం.

అలాంటిది మనుష్యులు ఒకరిని చూచి ఊహకుంటారా : వీరి వల్ల వారూ, వారివల్ల వీరూ మార్పు చెందరా : వారిది కొంత వీరూ వీరిది కొంత వారూ తీసుకోరా :

దొరల పంటాంటు మనం తీసుకోలేదా : మన చారు, (రసం మొలముతన్నీ) దొరలు తీసుకోలేదా : అలా సంపర్కం ఉంటుంది.

ఇంకా ఒక ప్రశ్న ఉంది. మనదగ్గరనుంచి బాబిరొనియ, ఈజిప్టు మొదలైన దేశాలు ఎరువు తీసికోని పోయాయా; లేక హిందువులే వాళ్ళ దగ్గరనుంచి తెచ్చుకున్నారా అన్న ప్రశ్న.

దీని గురించి నాకూ ఒక అభిప్రాయం ఉంది. సకారణం. కాబట్టే సత్యమే అనుకుంటాను. వండితులూ విద్యాధికులూ నా కారణాలని కొద్ది పేయలేకపోయారు : ఒప్పుకోదానికి ఇష్టం లేకపోయినా, కాదనడానికి కారణం చూపలేకపోయారు. ఆ సంగతులన్నీ “చారిత్రవర్షంపిడి” అన్నవ్యాసాలలో వ్రాస్తాను మీ అందరి అనుగ్రహం ఉంటే.

ఏది ఎలాగ అయినా, దేశాలకి దేశాలకి సంబంధాలు ఎప్పుడూ ఉంటాయి. ఉన్నాయి. అంతేగాని మన దేశం “నమ్మముట్టుకోకు నా మాలికా” అన్నట్లు ఉండిపోలేదు.

దీనికితోడు మరొక్కమాట, మానవ నాగరికత ఏ దేశంలో నయినా ఏ ఖండంలోనయినా కొన్ని మెట్లమీదుగానే వికాసాన్ని పొందుతూ వస్తుంది. ఆ మెట్ల వరసని తప్పించడం కష్టం. ఆలన్యంగానో వేగంగానో, ఎప్పుడో ఒకప్పుడు ఆ మెట్టుమీద నడక తప్పదు. ఈ మాటగూడ మనసులో ఉంచుకోవాలని ప్రార్థిస్తున్నాను.

దే వా ల యా ల మి ద బూ తు చౌ మ్మ లె ం దు కు ?

కో వె ల ం టే ఏ మి టి ?

కోవెలంటే ఉదాహరణ కొంతమంది కుంది. “ఉదాహరణ అంటే ఉదాహరణే....తెలిసీకాదు, తెలియకా కాదు” అని అన్నానా. తెలవరి వాడ ననో, తెలివితక్కువవాడ ననో తెగ తికతాను. నా స్త్రీకుడనని నరిపేస్తారు. పెద్దరాని పేర్లు పెట్టి విచ్చివాడిని చేపేస్తారు.

అయ్యో. అలాకాదండి, నేను చెప్పేమాట వినండి.

తె లి య ద ం టా రా ?

కోవెలంటే ఏమిదో మీకు తెలియవంటారా ? అలా అయితే ఈ ఆవేశం ఎందుకు, ఈ సహస్రనామార్చన లెందుకు, ఈ సాష్టాంగాలెందుకు, ఈ చెంపలు వాయించుకోదాలెందుకు, ఈ మ్రొక్కుబడు లెందుకు ? తెలుసుకోకుండానే ఇవన్నీ చేస్తున్నారంటే, మీకే ఎలాగుంటుందో ఆలోచించుకోండి. అంతా మూర్ఖులూ, గొర్రెవాటాగళ్ళూ కావలసిన స్తుతి.

అజ్ఞానానికి పట్టాభిషేకం చేయవలసివస్తుంది. అది అట్టే సంతోషించ
వలసిన పనికాదు. అలా అయితే ఒప్పుకొనేవారెవరు? అంచేత ఏదో
కొంత తెలిసేఉండాలి అంటాము.

తెలుసునంటారా?

కోవెం అంటే ఏమిటో తెలుసునంటారా?... అనాలి. జంకు
మానో జడుస్తూనో తెలుసును అనాలి. తప్పదు.

అనేబిన్నటి కారంబిస్తుంది. అంజవాన, శ్రేష్ఠమీద శ్రేష్ఠ
వడుగెత్తుకుంటూవస్తుంది. ఆ అడగటానికి మరిఅంతు ఉన్నదే తనబడదు.
చూడలేక కళ్ళు చీకిదాట్లు పడతాయి. పినలేక చెవులు దిమ్మలు పడతాయి.

కోవెం అంటే అర్థం ఏమిటి?

అది ఇలాగే కట్టడమెందుకు?

వాటిమీదనూ, లోపలనూ ఆ బూతుబొమ్మ లెందుకుండాలి?

ఈ వెంట్రుకల మ్రొక్కుబడు లేమిటి?

ఆ దేవత విగ్రహం అలా ఎందుకుంది?

ఈ దేవదాసీ లెందుకు?

ఆ కామదహనా లేమిటి?

ఈ పూజారుల ఆచారా లేమిటి?

ఏళ్ళకున్న పేర్లెందుకు వచ్చాయి?

ఆ సహస్రనామాల అర్థాలు తెలుసునా?

ఇలాగ ముక్క ముక్కకి ముసురుకొని వస్తాయి శ్రేష్ఠులు.

చెప్పగలమా జవాబులు ?

ఆ ప్రశ్నం కన్నీటికి కాకపోయినా, కొన్నిటికయినా జవాబు చెప్పగలరా అంటే గుడ్లు మిటకరించవలసిందే. ఆమాట వప్పుకోవడానికి కష్టంగా వుంటుంది గాని, నిజం అంటే అవుతుంది. గుడ్లు మిటకరిస్తాం. గొడ్డు గోదారోనూ, పిల్లా పిచ్చుకారోనూ కూరీనారోనూ కాలాన్ని వెళ్ళు బుస్తూవుంటాం మనం. అలాంటి మనం మిటకరిస్తే మించి పోయిందేమీ లేదు మతం పెద్దలు, కోవెం పెద్దలు, ఆచార్యుల పెద్దలు, చదువు పెద్దలు శిల్పి పెద్దలు ఉన్నారే, వాళ్ళు మిటకరిస్తేనే తంటా. అది ఇలావుండాలి, ఇది అలా వుండనూడదు అని అనడానికి, అధికారం ఉన్నవాళ్ళ నీళ్ళనము త్రేనే, తంటా. ఈ దోషం చేశావు కాబట్టి యీ కాంతి చేస్తేనేగాని పంపేస్తాం, మింగేస్తాం అని కాస్తాల్ని వల్లించేవాళ్ళు పెప్పెప్పె అంటేనే తంటా. వాళ్ళు ఏమయినా చెప్పకూడ చూడండి.

ఊరకే అడిగినపాటున జవాబిమ్మనకండి. అది అన్యాయం అవుతుంది. తెలివి అంతా 'రెడీమేడు'గా తంతాయలోనే ఉంచుకుంటారా ఏమిటి ? ఆ పండితునికి, ఆ ఆచార్యునికి కావలసినంత అవకాశం ఇవ్వండి. గ్రంథాలు తిరగవెయ్యమనండి. కావలిస్తే వాళ్ళకి కావలసిన పుస్తకాలు, వాళ్ళదగ్గర లేకపోతే పంపాదించి ఇవ్వండి. అన్ని నడు పాయాలూ చెయ్యండి. అంతా అయిన తరువాత 'అయ్యా, ఏమంటారండీ' అని అడగండి ఏదో తేలుంది.

అల్లాటప్పా సమాధానాలు :

అంతేగాని, అడిగాడుకదా అని 'అల్లాటప్పా' జవాబులు చెప్పితే మాత్రం లాభంలేదు. అలా చేయడానికి ప్రయత్నిస్తే ప్రశ్నంవన్నం ప్రకోపించిపోతుంది.

తనకు నమ్మకం వుండాలి. ఇతరులను నమ్మించాలి. అలాగయితేనే సమాధానం అవుతుంది. 'ఆచార్య ఉవాచ' అని చెప్పితే అభాసం అవుతుంది. అన్నవాడికి, ఆచార్యుడికి ఇద్దరికీ తంటావస్తుంది. చదురెక్కి సమాధానం అడిగేటప్పుడు సాహసం పనికిరాదు. దాన్ని సాగనియ్యరు తెలిసినవాళ్ళు. కక్క జవాబూ, నక్క జవాబూ పనికిరాదు. సరసు లంగీకరించాలి. చాలినంత బలం వుండాలి.

ఒక కుక్క జవాబు :

కక్క జవాబు అంటేనా : చూడండి. బూతుబొమ్మ లెందుకుంటాయి అని అడిగితే మా ఆచార్యులవారు అన్నారు :

“ఏముందండి : దైవభక్తికి మనస్సు ప్రధానం అయింది. అది విశ్వరంగా వుండడం ముఖ్యం. కుండలో పెట్టిన దీపంలాగ ఇటూ అటూ చలించ కూడదన్నారు పెద్దలు. ఆ విశ్వలత్యం వుందో లేదో పరీక్ష చేయడానికే ఈ బొమ్మలుపెట్టారు. ఈ బొమ్మల మీదికిగాని దృష్టి వెళ్ళిందా, పరీక్షలో 'ఫేర్' అయిపోయాడన్నమాట. అలా చెదరకుండా దేవుడిమీదనే విలిచిందా మనస్సు వాడు ప్యానయా డన్నమాట. అది ఒక పరీక్ష లాంటిదండి” అని 'ఉవాచించారు' ఆచార్యులవారు.

ఇది నిలిచే సమాధానం కాదు. దూదికన్నా తేలిక. అసలు ఆ పరీక్ష ఎందుకు : మరి వేటిమీదకయినా పోకూడదా మనసు : దేవుడి కిరీటం మీదనున్న పనితనం చూస్తూవుంటే పరీక్ష ప్యానవుతాడా : పరీక్ష అయితే పంచ మహాపాతకాల బొమ్మలు ఉంచరేమి : .... ఉంచరు. కారణం వేరు కాబట్టి, మనవి చేస్తాను.

న క్క జ వా బు :

కోవెల అంటే ఏమిటంటి అని అడిగితే “కోవెల అన్నది ఒక మాట, చేతికి చెయ్యి అన్నదే. కానికి కాలు అన్నదే. కోవెలకి కోవెల అని అన్నారు. శబ్దరత్నాకరంలో గూడా వ్యుత్పత్తి ఇవ్వలేదు ఏమిన్ని. ఉత్తనే ‘గుడి’ అని అర్థం వ్రాసి ప్రమాణం ఇచ్చారు” అని సమాధానం చెప్పారు. ఇది ఆ ప్రశ్నకి సక్కువవాడు.

మంచి జ వా బు ఏ మి టి ?

ఏమిటలా కొట్టిపారేస్తున్నారంటారా : చిత్తం : ఆ శబ్దరత్నాకరంలోనే ‘కోయిల’ అన్న శబ్దంకూడా చూశాంటి కొంచెం. దానికి ఉంది ఇదే అర్థం. దానికి వ్యుత్పత్తి ఇవ్వలేదు. దానికి ఇచ్చారు ప్రమాణం. మరేమిటంటారు : అదీ ఉంది, ఇదీ వుంది. అంటే రెండూ కాలు అన్నలాంటి మాటలే అవుతాయి. శబ్దరత్నాకరంలో ఆ రెండు మాటలూ రూపాంతరాలని అయినా అనలేదు. ఒకమాటనుంచే ఇంకొకమాట పుట్టిందని కనబడుతూనే వుంది. ఇలా చూచామంటే మన విఘంటం పవ బయటపడుతుంది. కాబట్టి వీటి నాదారం చేసుకోవడం ప్రమాదం.

అరవదాసలోనూ ‘కోయిల్’ అని గుడికి మాటవుంది. కో అంటే దేవుడు, సంస్కృతంలో ‘గో’ అంటారు. ఇల్ అంటే ఇల్లు. కోయిల్ అంటే దేవుడి ఇల్లు. అదే దేవ ఆలయం అన్నారు సంస్కృతంలో. బెత్ ఎల్ అన్నారు హిబ్రూలో (ఎల్-దేవుడు, బెత్-ఇల్లు). అభిప్రాయం అంతటా ఒకటే. దేవుడి ఇల్లు అనే. అంచేతనే మనమాట తెలుగులో కోయిల అని ఉండాలి. అలాగే వుండేదికూడాను. కోవెల అనడం మార్పు: అంటే ఏకృతే అన్నమాట. ఈ ఏకృతే స్వచ్ఛం అనుకుంటారు కొందరు.

కోవెం అని ఒత్తిపయకుతూ, కోయిం అన్నవాళ్ళని కొంచెం విరసించి కూడా చూస్తారు. పసుం కాపరివాడు స్వచ్ఛంగా మాటలాడాలంటే ఎగిరి పోయింది అనడానికి వెగిరిపోయింది అంటాడు చూడండి. అలాగే కోయిం కోయెం అనడానికి కోవెం అన్నారు స్వచ్ఛం అనుకుంటూ. ఇప్పుడు మొదటివాళ్ళనే వెక్కిరిస్తారు. కాం మహిమకదా : ఆ మాటే తెలుగు లోకి వచ్చింది.

గౌ రి అ న్న మా ట :

కోయిం అన్న మాటకి ఉత్పత్తి మరచిపోయాం. 'కో' అన్న మాట పదయకున్నాం. కో అన్న మాటతో కాంపయ మునిగిపోయాయి. సంస్కృతం 'గో' ఉంది కాని వాళ్ళగూడా దాని అర్థాన్ని మరచిపోయారు మరచిపోయిన దానిని మాటలతో పూరించడానికి చూడారు. ఈ 'కో'నుంచే కొః(కొహ్) అని వచ్చింది. అదే దేవుడు. అదే కొండ, హిందూ కొః లేక హిందూకుష్లో ఆ రూపం కనిపిస్తుంది. కొః! ప్రీతింగం కొహరి. కుహరి లేక కొమరీ. కుమరీ అన్న మాటలు వచ్చాయి. వీటి అర్థం ప్రీ దేవత. ఆడది, కొండకూతురు (లేక భార్య) కన్యాకొహరీ. కన్యా కుమరీ అన్నపేరు వ్యుత్పత్తి చూడండి. కన్యా, కుమరీ అనే మన అర్థాలతో అది సరిపడదు. దాని అర్థం కన్యాపార్యతి అని. ఆ కొహరీ కుమరీ అన్నమాటే గొహరీ. గుమరి గారీ అని మారింది. ఆ గొరియే పార్యతి: కొండకు ప్రీ (లేక కూతురు) అని అర్థం. అంతేగాని రంగును సటి వచ్చినమాట కాదు. సంస్కృతంలో మనకిచ్చిన వ్యుత్పత్తి అంతా మసిపూసి మారేడుకాయ చేయడమే కాని వేరుకాదు. కో, గో, అనే మాటలు ఎలాగ దేవుడు, దేవతయ్యారు అయి తరువాత మంచిమనిషి అన్న అర్థం ఇచ్చాయో, అలాగే కుమరీ శబ్దానికి రానురాను ఆడది అన్న అర్థం

చచ్చింది. గారీ అంటే కి సంవత్సరం పిల్ల అని అర్థం సంస్కృతంలో ఉంది.

“అష్టవర్ణాభవేత్ గౌరీ”

(పాతాలతర మైనప్పటికి అదే అర్థం) ఈ గౌరీ అన్నమాట ‘కుమరి’ అన్న మాటమే కాని వేరే మాటకాదు. లేనిపోని వ్యుత్పత్తులతో పనిలేదు. విఘంటువులు ఈ విషయాల్లో ప్రమాదాలు కావు.

కౌ హి నూ ర్ వ జ్ర ము :

నాదర్ షా మొగర్ సామ్రాజ్యం దోచినప్పుడు వానికి ఒక పెద్ద వజ్రం-మంచికొలిది-కనిపించింది. నాదర్ షా మెచ్చుకొని, ఏమిటిది అని అడిగాడు. ఉద్యోగస్థులు “ఇది కొల్లూరు వజ్రమండీ” అన్నారు. నాదర్ షా గారు “ఎ కొయిలార్” నై : కొహి నూర్ హై” అన్నాడట. (ఇది కొయిలూరు వజ్రం కాదు, కొహి నూరు అన్నాడట) నూర్ అంటే కాంతి, కొహి అంటే కొండ : కొహి నూర్ అంటే “కాంతికొండ” అని అర్థం. ఇప్పటికీ ఆ వజ్రా కి అదే పేరుంది. ఆ వజ్రమే ఇప్పుడు బ్రిటిషు రాణి కిరీటంలో వున్న పెద్ద వజ్రము.

వి ఘ ం టు క ర్త లు :

మాటల కర్తల మరచిపోయారంటే, ఆవారం కర్తల అసలే ఎగిరి పోయిందన్నమాట. మరచిపోయారంటే ఎవరు? ఈ ఇరివయ్యో శతాబ్దంలో ఉన్న మనం మరచిపోతే చింతలేదు. హిందూదేశంలో సంస్కృతభాషలో అది విఘంటువులు డిక్షనరీలు, శాస్త్రాలూ వ్రాసిన మహానుభావులున్నారే వారే మరచిపోయారని మనవి చేస్తాను. మరచిపోయినవారు మరచిపోయి

వట్టు ఊరుకున్నా కొంత నయంగా ఉండేది. అలా వారు ఊరుకోలేదు. ఎలాగ ఊరుకుంటారు పాపం : ఊరుకుంటే ఆ మాటకి అర్థం వీరికితెలిసింది కాదని లోకులంటారు. మహత్తుకి ఓంగం వచ్చింది. కాబట్టి ఏదో ఒక అర్థం చెప్పాలి. అలా చెబితే చాలు. ఆ : మనవారికి అన్నీ వచ్చు వను కాని లోకం అంతా మోగుతుంది. చెప్పినది సరిగా వుండా, లేదా అన్న గొడవ ఎవడు పెట్టుకుంటాడు : అలా పెట్టుకోడానికి నడుకు ఎవడి దగ్గరైనా ఉండేకదా : కాబట్టి ఏదో ఒక అర్థం చెప్పి, భావలీకుండా చేయడమే మన నిఘంటు కర్తలు చూచుకున్నారు. గ్రంథం సంపూర్ణంగా ఉండడమే చూచాడు గాని అందులో వుందించి చెప్తే, చెవారమో చూచారుకారు.

మనవారు పూజాకార కర్తం చెప్పకుంటారు చూడండి : అందులో ఒక పద్యానికి ఒక మాటకో అర్థం తెలియ దనుకోండి. అప్పుడు పురాణం పండితుడు రవ్వంతైనా తోలుకుళాడా, బెడుకుళాడా : అంతా తెలిసిపోయినట్లుగానే రాగాలు తీసుకుంటూ ఏదో, వెల్రో మొల్రో, అర్థం చెప్పి లోకుల్ని మెప్పిస్తాడు. అలాగే నిఘంటువులు వ్రాసినవారుకూడాను. వారి కాలానికిప్పుడే అర్థాలు మరచిపోయారు. ఆ మాటచూ, ఆచారాలూ మాత్రం విరిచి వున్నాయి. నిఘంటువులు, కాస్త్రాలు వ్రాయాలి. ఏమి చెయ్యడం : ఏమిటో వీటి సంగతి నాకు తెలిసింది కాదు అంటే వ్రాసిన వాడి 'అబోరు' నిలుస్తుందా : ఏమీ తెలియని కుంతగూడా, ఎట్టే వీడి. కేమీ రాదురా' అనేస్తాడు. ఇంకా ఏమైనా మర్యాద చిక్కుతుందా : తెలిసి చెప్పిన సంగతుల్లోనైనా ప్రజలకు తగినంత విశ్వాసం కలుగుతుందా : కాబట్టి దిక్కులు చూడకుండా బక్కున చెప్పవలసిందే తనకు తెలియకపోయినా : అలాంటి అవస్థలో వదిలిపోయారు పాపం మన నిఘంటు కర్తలంతాను. వారినేమీ అనకూడదు. ఆ అవస్థలో మనముంటే మనమూ ఆ వనలే చేసి ఉండుమేమో : నాకు తెలియను, అని అనడం. "నామోషి" చిన్నతనం అనుకుంటాము కదా :

అచారాలు నిలుస్తాయి, అర్థాలు పోతాయి :

ఇలాగ వ్రాయడంచేత మన విఘంటువులను ప్రమాణాలుగా చెయ్యాలంటే కొంచెం చిక్కు కలుగుతుంది. అచారాల సంగతికూడా అలాగే అయింది. మొదట ఏదో ఒక ఉద్దేశంతో ఒక అచారం ప్రచారం లోనికి వస్తుంది. ఆ అచారం సాగుతూ ఉంటుంది. అర్థం మాత్రం మరచిపోతాము. అసలు ఉండిన అభిప్రాయం మరుపులో పడిపోతుంది. తరువాత ఎప్పుడో ఒకడు ఆ అచారాన్ని గురించి వ్రాయవలసివస్తుంది. అప్పుడతడు నేలవిడిచి సామచెయ్యవలసివస్తుందిగదా! మరేమి చేస్తాడు?

ర వి క వ్యుత్పత్తి :

రానిదాని కర్తం రప్పిస్తాడు. రవిక అన్న మాటకి వ్యుత్పత్తిచెప్పటానికి పూనుకొని 'ర' అంటే రాత్రులందు, 'వి' అంటే విడుదలచేత. 'క' అంటే కట్టు విప్పబడేది కాబట్టి "రవిక" అన్నారు అని నిర్ధారించి చెప్పుతాడు. ఆహా! ఏమి తెలివితా అని ఆనందిస్తారు విన్నవారంతా.... ఏమి చెయ్యమంటారు : కాబట్టి ఇలాంటి అర్థాలనిపట్టుకొని మనం జ్ఞానం సాధించాలంటే చాలా కష్టం అవుతుంది. పుజ్యానికి, పురుషార్థానికి రెంటికీ చెప్పతాం.

వాస్తవంలోకి దిగాలి :

వారిచ్చిన అర్థాలని పట్టి చూస్తే ప్రపంచం అంతా మారుతూ మారుతూవచ్చి ఒకనాడు స్తంభించిపోయినట్లు కనబడుతుంది. స్తంభించి పోవడం పటివంగా ఉన్న ప్రపంచానికి ఎప్పుడూ లేదు. స్తంభించిందంటే

తెలుగులో చచ్చిందన్నమాట. సజీవం కొదన్నమాట. ప్రపంచం ఎందుకలా అవుతుంది? కొబ్బిలే ఆ వ్రాతలూ, ఆ అర్థాలూ పనికిరావంటాను. వాస్తవంలోకి దిగాలి. మూఠవిశ్వాసాలు మొదలంట కొయ్యాలి. దురభిమానాలు దూరంగా తోలాలి. విజం తెలుసుకోవాలి—అది మనకు నచ్చినా సరే నచ్చకపోయినా సరే అలాంటి ఆవరణ చూపుతారనే ఈ విషయాలు వాస్తవమైనవి.

దేవుడన్న అభిప్రాయం :

మానవజాతి ఇప్పుడున్నదే ఎల్లప్పుడూ ఉండేది అని మనం అనుకోకూడదు. మన తాతలు ఉండినట్టు మనం లేము. వారి తాతలు ఉండినట్టు వారు ఉండలేదు. ఈ మాట మాత్రం మరచిపోకూడదు. మనకు ఇప్పుడు అసభ్యంగా కనిపించే నంగతులు అన్ని కాలాలలోనూ అసభ్యంగా ఉండేవని అనుకోకూడదు. ఇప్పుడు పాపం అని అనుకుంటున్న పనులు అన్ని కాలాలలోనూ పాపంగానే ఉండేవని తలచకూడదు. నీతి సూత్రాలు, శ్రీ పురుషుని సంబంధ సూత్రాలు అన్నీ అనేకమైన మార్పులను పొందుకుంటూ వచ్చాయి. ఇంకా మార్పులు చెందుతూ ఉన్నాయి. అలాగే దేవుడు అన్న అభిప్రాయంగానూ మారుకుంటూనే వచ్చింది. చాలా విపరీతంగా మారింది. ఈ మాటలు మాత్రం మనసులో ఉండనివియ్యింది.

లేకపోతే కలిగే చేటు :

మారుతూ ఉండేవి అన్న నంగతి మరచిపోతే మహా ఘోరమైన ప్రమాదం కలుగుతుంది. అయిదుగురి పెండ్లాడిన ద్రౌపది అవాచ్యురాలవుతుంది. ప్రతిప్రతంబి పేరుపొందినవారు కొందరు వట్టి పాపాత్ములు.

రాళ్ళుగా కనబడతారు. వంశకర్తలు, ధృతరాష్ట్రుడు లాంటివారు. రంకు దిక్కలవృత్తాయ. మహాముసులు కొందరు అంటరానివా రవుతారు. అంచేత ఇప్పటి అభిప్రాయంతో అప్పటి సంగతులు విమర్శించడం కూడదు. ఈ దృష్టితో పాతసంగతులను చూడరాదు. రోకం చాలా చిత్రంగా మారుతూ వచ్చింది. తల్లి కొడుకును పెళ్ళి చేసుకొని ధన్యవాదాలు పొందుతూ ఉండే రోజులున్నాయి. చెల్లెలిని పెళ్ళిచేసుకొని చక్రవర్తులుగా ఉండే రోజులున్నాయి. భార్యను ఎరుపు ఇచ్చే రోజులున్నాయి. ఎవడినో ఒకరిని తీసుకొనివచ్చి, భార్యను వదిలి కప్పజెప్పి, ఆ రూపంగా సంతాన లాభం పొందే రోజులున్నాయి. కూతురిని పెళ్ళాడే రోజులు, వదిలెరిసి పెళ్ళిచేసుకొనే రోజులు ఉన్నాయి. (1) ఆ రోజులలో ఆ సమయ దోషాలుకావు. న్యాయసమ్మతాలు, శాస్త్రసమ్మతాలు. ఆ రోజులలోని చిన్నెలు కొన్ని ఇప్పటికీ మన ఆచారాలలోనూ, కొన్ని వంశుగల రోనూ కనబడుతూ ఉంటాయి. పరీక్షించి చూడాలిగాని, ఆ సంగతులన్నీ ఈనేక మనకున్న సూత్రాలతో ఏమర్చిస్తే ప్రయోజనం ఉండదు.. వాళ్లంతా “లంజకొడుకులు”, “తల్లికి మొగుళ్ళు”, “సంకరజాతులు” కొవలసివస్తుంది. ఆ రోజులలో ఎవడినయినా “లంజకొడకా” అంటే “కానివాడెవడూ కమ్ జాతినాదా” అని అనికంటాను రోజులు అలా గుండేవి. వారంతా మన పూర్వులే ; వారి సంతతివారమే మనమంతా. ఆ ఆచారాలలో నుంచే మన ఆచారాలు పెరిగాయి. ఇదంతా చూస్తే మన

---

(1) ఇటువంటి వివాహాలను గురించి నేను “పెళ్ళిదాని పుట్టు పూర్వోత్తరాలు” అన్న గ్రంథంలో వివరంగా వ్రాశాను; దానిలో చూడవచ్చును. “రాముడికి నీత ఏమవుతుంది?” అన్న ప్రశ్నకు జవాబుగా “భారతి” మొదటి సంపుటలో సంవికలలో “జొన్నకర్ర ప్రశ్న” అన్న పేరుతో కొంత వ్రాశాను. అదికూడా ఈ సందర్భములో చూడవచ్చును.

మూలపురుషులు, వంశకర్తలు; మహావీరులు ఇలాంటి వాళ్లంతా, తేద
 తెలుగులో చెప్పారంటే, కొంచెం తెల్లపోవరిపివస్తుంది. అయితేమాత్రం
 మానుకున్నామా? వారంతా మహానుభావులన్నాం. వింతవింత కథలు
 తల్పించాం. దేవత్యాన్ని తెచ్చిపెట్టా. విజాన్ని అబద్ధాలతో నింపివేశాం.

దేవాలయాలనీ, దేవుడినీ కూడా ఆలాగేచేశాం.

దేవాలయాలు శోభనపు గదులు

భారతవీరుల కండ్రులు వెదవముండకొడుకులంటే, ఎవడానికి వెగటుగా ఉంటుంది ఇప్పటి దృష్టిని. ఆ మాట అన్నవాడిని అమాంతంగా చంపివేయాలని ఉంటుంది. కాని అది నిజమేకదా; అలాగే దేవాలయాలన్నీ బూతుకొంపలంటే (ఇప్పటి దృష్టిని) తెగదీసి తన్నాలని బుద్ధిపూతుంది. మనవారికే కాదు, ప్రపంచంలో చాలామందికి. ఈ పాడుమాటలు ఎనకూడదని చెవులు మూసుకుంటారు. ఈ పాపిష్టివ్రాతలు చదవకూడదని ప్రచారం చేస్తారు. వ్రాసినవాడిని 'శత్రుతనరక వాసం' అన్న శిక్షకు పంపించేస్తారు. వీరికా శక్తి ఉంది, సరకం అంటూ ఒక స్థలం ఉంటే, ఏమేమి చెయ్యడానికి వీలుంటే అచంకాచేస్తారు వాడిని వట్టుకొని. అంత కటువుగా ఉంటుంది ఆ మాట.

కాని నిజమే సుమందీ : దేవాలయాలు అన్నీ ఆ రోజులలో సంతోగాలకోసమూ, బూతుపనులకోసమూ విచ్చించినవే : బూతు అంటే ఇప్పుడు మనం చాలా అసహ్యంగా చూస్తూ ఉన్నాముగాని ఆ రోజులలో అది ఒక మహాకార్యం, ఒక ప్రజాపేన, ఒక మహాభక్తి. ఒక పవిత్ర ఆరాధన, మన కార్యము. ఆ రోజులలో దానియందు అసహ్యత లేదు. వీరతలేదు. పాపం లేదు. మీదుమిక్కిలి అందరూ చెయ్యవలసినది. పవిత్రమైనది. గౌరవానికి అర్హమైనది. అది చెయ్యకపోతే పాపం, దేశద్రోహం, కృతఘ్నత, అలా చెయ్యనివారిని సరకానికి పంపించేవారు.

ఆ బాతుపనులు ఎక్కడో చెయ్యడంకాదు. సాక్షాత్తు దేవాలయం లోనే దేవుడి నన్నిరాసంలోనే చెయ్యాలి. అందరికీ తెలిసినట్టే చెయ్యాలి- సిగ్గు, దాపరికమూ ఉండనక్కరలేదు. ఇది అంతా నిజము. ఏమిటి విప రీతం అనిపిస్తుంది. మన 20 వ శతాబ్దం చెవులకు, వ్రాసిన వాటికి పిచ్చి వట్టిందా చదివేవారు కలగంటున్నారా అన్నట్లు ఉంటుంది.

ఇప్పుడు, ఈ రోజులలోగూడా దేవాలయాలు అలాటి పనులకు ఉప యోగపడవచ్చు. చెప్పరాని అవాద్యాలు ఎన్నయినా ఈ కోవే లో ఇప్పుడు గూడా జరుతూ ఉండవచ్చు. కోవెలయ ఈ దినాల్లోగూడా అనేక సందా వాలకు అంకురార్పణ చేయవచ్చు. మిండగాళ్ళకీ, మిండకత్తెలకీ కోవెలయ ఎంతవరకు ఉపయోగిస్తున్నాయో మన కథానికలలో మన పట్టణాలలోమూ తెలుస్తుంది. ఈ సంగతులు ఇప్పుడు జరుగుతున్నా. వీటికి ప్రజల అంగీ కారంగాని, కాస్త్రాని నమ్మతిగాని లేదు. ఇవన్నీ దొంగపనుల క్రిందకి వస్తాయి.

కాని ఆ రోజులలో అలాకాదు. అది అప్పుడు కాపు నమ్మకం. ప్రియ దేవాలయాలలో బాతుపనులుచేసి ఆ రూపంగా గడించిన డబ్బు దేవాలయాలకే దానంచేసి కాననాలు వ్రాసేవారు. “నేను కోవెలలోపడుపువ్వులై చేత ఆర్జించిన సొమ్ము దేవుడి దీపారాధనకి దానం చేస్తున్నాను” అనే మోస్తరుగా ఉన్న కాననాలు (దస్తావేజాలు) ఇప్పుడుకొన్ని దొరికాయి. అవిఉన్నాయి. రుజువులు కావలిస్తే.

ప డు చు కొ వి గ డించిన ధ నం

లిడియాదేశంలో ఫ్రాలెప్ అన్న స్థలం ఓగ్గర చరిత్ర పరిశోధకులు తవ్వించి పురాతన పట్టణాన్ని ఒకదానివి కనుక్కున్నారు. అందులో చలువరాతి స్తంభం ఒకటి దొరికింది. దాని మీద అప్పటి భాషలో ఒక కాననం చెక్కిఉంది. మహానుభావులు ప్రాచీనవారు. రాలిన్ననలాంటి

ఇంగ్లీషువారు అప్పటికి ఘంటే ఆ తాపనిగురించి. అక్షరాలని గురించి
తాగ నేర్చుకొన్నారు. ఆ జ్ఞానంతో వారా తాననన్ని చదివారు.

ఒక అమ్మాయి 'అరేలియా ఇమిలియా' తన వృత్తిని, తనవంశపు
వృత్తిని గర్వంతో చెప్పుకొన్నది. ఏమని ? దేవాలయంలో వ్యభిచారమని
ఆయమ్మ కోవెలకి తన ధనం దానం చేసింది.

దీనిని రామ్మేగారు 'అన్ ఎడిటెడ్ ఇన్ స్క్రిప్షన్స్ ఆఫ్ ఏసియా
మైనర్' అన్న వ్యాసంలో వ్రాశారు.

దాదిలోనియా దేవత మిళితాదేవతీ ఇలాగే తాననలు వ్రాసి ఇచ్చిన
వారున్నారు.

ఆ తాననలు పచ్చి మట్టి పెంకుల మీద వ్రాసి విప్పున కాల్చి
గట్టిపరచేవారు ఆ రోజులలో. ఇప్పుడు ఆ లిపి పోయి కున్నాయి కాబట్టి
వాటినిప్పటిని చదవగలుగు కున్నారు.

చరిత్రకారులలో ప్రసిద్ధులైన హెరోడటస్, అతని గ్రంథంలో -

"పెండ్లికి ముందు అందరు ప్రియన్ను ఆచారం ప్రకారం దేవతా
సమక్షములో ఇతరులతో వ్యభిచరించాలి" అని వ్రాసి ఉన్నారు.

బైబిల్ లోను గూడా పూర్వ చరిత్ర పుట్టలలో ఈ ఆచారాన్ని
కనబరిచాడు.

దీన్ని గురించి విమర్శిస్తూ సర్ ప్రేజర్ గారు ఈ విధమైన
పరిస్థితులు ఆశియా దేశములో చాలాచోట్ల కనబడుతూ ఉన్నవి. అది
ప్రాయము ఏమయినను, ఈ బూతులను విషయ లోలత్వముచేత చేసిన
వనులుకావు. మహామాత సేవలో చేయవలసిన విధాయకము. మిక్కిలి
శ్రద్ధతో చేసిన పనులేగావి వేరుకాదు."

జస్టిస్ అన్న చరిత్రకారుడు వ్రాస్తూ.

“లిడియాలోనూ, కైప్రస్లోనూ ప్రీలు వడుచుకొని ప్రీధనం సంపాదించుకొనేవాళ్ళు. అందుకో కొంత కోవెలకే దానం చేసేవాళ్ళు” అని వ్రాశాడు.

ఊర్లో ఉన్న పడుచు పిల్లలందరూ దేవాలయంలో ఈ పనులు చేస్తూ ఉండవలసిన రోజులుండేవి. అలా ఉండి ఉండి కొన్నాళ్ళకి పెళ్ళి చేసుకోవడానికి బుద్ధివుత్తే చేసుకోవడమూ, లేకుంటే ఆ పనులలోనే కాళ్ళక కాలము వెళ్ళబుచ్చడమూ జరుగుతూ ఉండేవి. ఇప్పటికి రెండు వేల సంవత్సరాల క్రింద ఈ ఆచారాలు జరుగుతూ ఉండడం కళ్ళతో చూచినవారు వ్రాసిన వ్రాతలున్నాయి. ఈ సంగతులను దాని చెయ్యాలని ప్రయత్నం, ప్రయత్నం చేసిన రాజులచరిత్రలున్నాయి. ఆ రోజు రోమన్ చక్రవర్తి కాన్స్టెంటైన్. ఈతని చరిత్రను యూసిబియస్ అన్న గ్రంథ కర్త వ్రాశాడు కాబట్టి ఈ విషయాలలో ఏలాటి సందేహము ఉండ నక్కరలేదు.

దే వ దా సీ లు

అలాపెళ్ళిగూడా చేసుకోకుండా జీవితకాలమంతా దేవాలయంలోనే ఈ బూతుపనులతో దేవారాధన చెయ్యాలని నిశ్చయించుకున్న ప్రీలుగూడా ఉండేవారు. వారి జీవితకాలాన్నంతా భగవత్ పేవకోసం సమర్పించిన ఈ అపివాళ్ళ ఆ రోజులలో గౌరవపాత్రులు, ఈ వృత్తిలో ఆర్జించిన తృణమో పణమో పీచు దేవాలయాంకే దానం చేసేవారు. ఈలాగ దేవాలయానికి తమ సర్వస్వమూ దారపోసినవారు “దేవదాసీ” లయారు. అలా గుడిలోనే సర్వకాలమూ ఉండి ఈ పనులు సాగిస్తూ ఉండే ప్రీ గుడిచేటి అయింది తెలుగులో. గుడిపేట, గుడికనేట అని చెప్పే అర్థాలన్నీ తప్పులు. ఆ ప్రీమే అరవ దాషలో దేవదాసీ(తేవదీయ)అంటే దేవదాసీ అయింది.

అదే స్వామిని లేక సాని అయింది వీరంచూ దేవాలయానికి చాలా ముఖ్యమైనవాళ్లు వీళ్ళని గురించి తరువాత వివరిస్తాను

క్రీస్తునాటికి ఈ దేవదాసీలు ఆ దేశంలో ఉండేవారిని బైబిల్ లోని వ్రాతంబట్టి తెలుసుకోవచ్చును. ఆ దినంలో శ్రీ దేవదాసీలే కాక, పురుష దేవదాసులుగూడా ఉండేవారు. దీనిలో ఒక చిత్రం ఏమంటే ఈ పురుష దేవదాసులను 'ఐదేషిం' (గుదేషిం) అనీ, శ్రీ దేవదాసీలను 'ఐదేషార్' (గుదేషార్) అని ఆ రోజులలో అనేవారు శ్రీ దేవదాసీల పేరు "గుదేషబ్" "గుడిషెబ్"గా మారడానికి చాలా అవకాశముంది. మన గుడిచేటికి ఇవి చాల దగ్గరగా ఉన్నమాట వీళ్లు గుడికే అంకితమై పోతారు. సృష్టికార్యం సాగిస్తూ ఉంటారు, దేవతకు సృజనకర్తని అని వచ్చి చేస్తుంటారు

పీరికి వేరే పని పాట్లు లేకపోయినందువల్ల కాలాన్వంతటిని అంకితరణంతోనూ, అభిసాదంతోనూ వెళ్ళబుచ్చుతుంటారు. లలితకళలు, వంగీతం, నృత్యం, చిత్రలేఖనం వీరి సామ్యంగా ఉండేవి. అదే గుడి చేబులు బయటికి వచ్చి వేళ్ళలయిన తరువాత వాళ్ళ కాణాచిగా మొన్న మొన్నటివరకు మన దేశంలో ఉండేది

ఏమిటి అభూయిత్యం : కోవెలలో ఈ పనుల లెంతుకు చెయ్యాలి, తప్పుకదా అని మనం ప్రశ్నిస్తాము దీనికి జవాబు . ఆ రోజులో అది తప్పుకాదు. సరేకదా, అలా చెయ్యడం ముఖ్యం ఈ రోజులలో దేవుణ్ణి పూజ చెయ్యడానికిని లోకులు ఎలాగ నీడంగా చూస్తారో, ఆ రోజులలో ఈ పనులను చెయ్యనివారిని లోకులు అలాగ అపహేళించుకునే వాళ్ళు. ఎంచేతనంటే అదే ఆ రోజులలో ఆరాధన, అదే భగవత్ సేవ.

నవ్వకండి, కోసం అంతకన్నా తెచ్చుకోకండి, చూడండి :

ఆ రా ధ న ఆం టే ?

ఆరాధన, భక్తి, ఆర్చన, పూజ ఇవన్నీ మనుష్యులకు ఉన్నవే. కాని స్వతంత్రమైన సంగతులు కావు ఎప్పుడూ ఒక్కలాగే ఉండేవి కావు దేవుడు అంటే మనకున్న అభిప్రాయంమీద ఇవన్నీ ఆరాధనకి వుంటాయి దేవుడు ఒక ఓయంకరమైనవాడు మనుష్యులను తినేసాడు. కోపంవస్తే అంతా ద్వంద్వం చేస్తాడు అన్న అభిప్రాయం మనకుంటే, ఆ దేవుడికి రక్తం, మాంసం, గొర్రెలు, మనుష్యులు వీటివి ఇచ్చి ఆరాధన చేస్తాం. దేవుడు నిర్వికారుడు, నిర్గుణుడు అన్న ఊహ మనకుంటే, మనం మానసికంగా ద్యానదులతో ఆరాధన చేస్తాం దేవుడు సర్వాంతర్యామి, ప్రకృతి స్వరూపుడు అన్న ఊహ ఉంటే, ప్రణాసేవ, విశ్వబ్రాతృత్వమూ ఆరాధన అంటాం. దేవుడు లీలామానుష విగ్రహాడు, అంకార ప్రియుడు అన్న అభిప్రాయముంటే, మన దేవుడికి కోటూ, సరాయి తొడిగి పెండాంకో గదిలో పెట్టి తిలుపులు చేరవేసి వస్తాం. మన దేవుడు వేదకాదయితే, వేద చేయడమే పూజా. ఆరాధనా అవుతుంది. దేవుడు తాగుబోతు అన్న ఊహ ఉంటే, తాగటమే ఆరాధన అవుతుంది. అలాగే దేవుడు పిల్లలని పుట్టించేవాడన్న అభిప్రాయముంటే, పిల్లలని పుట్టించడమే ఆరాధన అవుతుంది ఆ పనే పూజ, ఆ పనే పుణ్యము.

ఆశ్చర్య మేమిటి? ఇందులో దేన్నిచూచి ఆశ్చర్యం పొంద వక్కరలేదు. దేన్ని చూచి కోపం తెచ్చుకో వక్కరలేదు. ఇవన్నీ మానవుడి జీవితములో ఆ యా కాలాలకి అనుగుణంగా జరిగినవే ఇవన్నీ క్రమపద్ధతిని కలిగిన అవస్థలే. మానవ చరిత్రలో అవశ్యంగా ఉండ వలసినవే. శక్తిపూజలు చూడండి. “నేఁది, నేఁది” అన్న దినాలు చూడండి. “తత్త్వమసి” అన్న ఆవస్థ చూడండి. “అహంబ్రహ్మ” అన్న స్థితి చూడండి. మానవుడి అభిప్రాయాలు ఎలాగ మారుతూ వస్తున్నాయో తెలుస్తుంది.

మ ను ష్య ల అ భి ప్రా యా లు :

మనుష్యజాతి ఆరంభ దశలో ఉన్నప్పుడు, వారికి బోధపడని చిన్న అవురూపాలే. తెలియనివన్నీ గొప్పవే, పనిపిల్ల వాడికి అగ్గిపుల్ల వెంగడమూ, నోటిలోనుంచి పొగరావడమూ అవురూపాలే. అదంతా ఏదో మహత్వమే కదా! అలాగే చూస్తూ ఉండగానే పొరుగుకుంటూ వచ్చిన సూర్యుడు, చంద్రుడు, అవి రాగానే వెలుతురు, అవి పోగానే చీకటి, అవి చేతికందకుండా ఉండడమూ ఇదంతా ఒక మాయ. ఒక మహత్వం లాగ కనబడేవి మన మూలపురుషునికి, వాటిమీద ఆసాధారణ మైన గౌరవం కలిగింది. అవి దేవుళ్ళయ్యాయి. అదవిలోని చెట్లన్నీ విరిగిపోయేటట్లు కొద్దేగారి, అదవిఅంతా భస్మంచేసే అగ్ని, ఉన్నపాటున అమాంతంగా పొడిచేసే విరుగు, ఇలాంటివన్నీ వారికంటే మహత్వాలే. గొప్పలే. వీటిని అనుకుంటే వాళ్ళకి భయమే. భయంవల్ల ఇవి అన్నీ వారిచృష్టినీ, మనస్సునూ ఆకర్షించాయి. వీటికి కోపం రాకుండా ఉండే టట్లు చూడాలి. ఆ భయానికి తగినట్లే వారు వీటిని సంశోషపెడుతూ ఉండేవారు. వాటికన్నిటికీ ఆరాధనలు జరిగిస్తూ ఉండేవారు. వీటి పరిణామాలు దుస్కలలో కనబడతాయి.

పంతు దేవుళ్ళు

లింకం నవ్వుతూ ఉన్న చెట్లు, చేమలూ ఒకప్పుడు పాదాలు పోవడము, పూస్తూన్న మొక్కలు పొటికిపోతూ ఉండడమూ, కొయ్య పండ్లూ ఇస్తూ ఉన్న చెట్లు గొడ్డు పారిపోవడము, ఇలాంటి సంగతులు చూచారు. ఆకులూ, పూవులూ, కొయ్యలు పుట్టించేవారు ఒక కత్తి. ఒక దేవుడు అనుకున్నారు.

సృష్టికి కావలసినవి రెండు విషయాలు

సృష్టించడం అంటే ఆనాటి బుద్ధికి ముఖ్యంగా కనబడేవి రెండు విషయాలు. ఆ రెండు విషయాలన్నీ ఆ మనుష్యులు అన్నిచోట్లా చూస్తూనే ఉండేవారు. ఇంతువులకు పిల్లలు పుట్టడం, తమకు పిల్లలు పుట్టడం వారికి అనుభవజ్ఞానమే. ఒక స్త్రీ, ఒక పురుషుడు ఇద్దరూ ఉండాలి. పేదయినా సృష్టించాలంటే, ఆ రెండూ సృష్టికి ముఖ్యం అని వారి నమ్మకం. ఆ రెండు విషయాల సంగమం వల్లనే ఇవన్నీ పుడుతున్నాయని వారి విశ్వాసం. భూమి స్త్రీ అంగం అని భావించారు. సరిగా భూమి కానియ్యండి, లేక భూమిలో ఉన్న శక్తి కానియ్యండి. అది స్త్రీ భాగం అయింది. దానినుండే పుడుతున్నాయి మనుష్యులకి కావలసిన చెట్లూ, చేమలూ, కాయలూ, కనరులూ. ఇది మాతృ భాగం.

ఇంక పురుష భాగం ఏది? అది దేవుడు, సూర్యుడు, ఆకాశం. దీనివల్ల శక్తికి సంతానం కలుగుతూ ఉన్నది. ఇది మన తాతల నాటి తాతకుండే ఉద్దేశం. ప్రపంచం అంతా ఈ రెండు భాగాలకు కలిగే సంగమం వల్లనే పుడుతూ ఉందని గట్టి నమ్మకం. భగవంతుడి కార్యం అంతా ఈ సంగమమే. కాబట్టి సంగమం అన్నది. చాలా ప్రతీతిమైనది. దేవుడి ముఖ్య కర్తవ్యం. అదే దేవుడు. దేవుడే అది. ఈ నిశ్చయం కలిగింది ఆది మనుష్యులకు.

ఫలం ఎల్లప్పుడూ తనబడకపోవడం ఎందుకు?

సర్వకాల సర్వావస్థలలోనూ జరుగుతూఉండే ఈ మహా సంగమం వల్ల ఎల్లప్పుడూ పంటలు పండకుండా ఉండడం మొదలుకు : ఒక చెట్టు నాలుగురోజులు పళ్ల నిస్తుంది, తరువాత మరి ఇవ్వదు. మహా సంగమం

పరిత మేమయినట్లు : ఎందుకిలాగ పశు కనబడకుండా పోవడం : అని అలోచించారు

బ ల హీ న త :

ప్రచందంగా వెలుగుతుండే సూర్యుడు సాయంత్రం అయేసరికి కాంతి తగ్గిఉంటాడు తిరిగి తిరిగి వచ్చినప్పుడు మనుష్యుడు ఎలాగ బల హీనుడుగా ఉంటాడో అలాగే కనిపిస్తాడు సూర్యుడుగూడా చంద్రుడూ అలాగే తెల్ల వారుడూమన కాంతి తగ్గిఉంటాడు. అతనుగూడా అలిసిపోయి పట్టే కనపడతాడు కాబట్టి దేవుడయినా సరే, దెయ్యం అయినా సరే ఏవయినా పనిచేసిన తరువాత అలిసి బలహీనం కాకతప్పదు ఇది మనుష్యుడి నిత్యానుభవం అలాగే పుట్టించే దేవుడుగూడా అలిసిపోలిసి బల హీను డయిపోతాడని వారు అనుకున్నారు. మనుష్యులు తమ జీవనంలో కూడా ఈ పనిచేసిన తరువాత అలిసిపోవడం ఎరిగిఉన్నవాళ్ళే ప్రేయిగూడా పంతానం కలిగిన తరువాత బలహీనం అయిపోవడం తెలిసినసంగతే కాబట్టి దేశవక్తలకు బలహీనత కలుగుతూ ఉంటుందని అనుకోవడం న్యాయమేకదా! కాబట్టి పైవి చెప్పిన రెండు అంశాలూ అలిసిపోతూ ఉంటాయనిన్నీ, ఆ మహాసంగమ కార్యానికి బలహీనత కలుగుతూ ఉంటుందనిన్నీ మన శాతలు నిశ్చయించుకున్నారు. వారు అనాడు చేసుకున్న నిశ్చయం ఇప్పటికీ మనలో కనబడుతున్నే ఉంది.

అలిసిపోయినదేవుడు అట్టే పనిచెయ్యలేడు పనిచెయ్యలేదంటే సంగమకార్యం చప్పునైపోతుంది సందూ కాయా బాగా సందపు పుట్టించే శక్తి కంటుపడిపోతే, వస్తువులు పుట్టనే పుట్టవు. పుట్టినా బాగుండవు. అంతా అన్యాయం అయిపోతుంది మరేమి చెయ్యడం : అని అలో

చించారు. చెయ్యడాని కేముది : అలిసిపోయినవాడికి మేకపెట్టి బయట వియ్యాలి. బలపొయినదేవునికి బలం కలిగించాలి.

పనిచెయ్యలేనివాడికి పటుత్వం కలిగించాలి :

పని చెయ్యలేనివాడికి పటుత్వం కలిగించాలి. నమం విరిగినవాడిని నక్కలాగ తయారుచెయ్యాలి. అల్పచెయ్యడానికి పడినపాటు అంతా అర్చన అంటాము. అదే పూజ; అదే ఆరాధన. పవిత్రమైనకార్యం. దేవుని యందు భక్తి, అంతా అదే. ఈ అభిప్రాయం ఇప్పటికీ మనలో ఉంది. కొంచెం మారుచూపంగా.

సంధ్యా వందనం :

సూర్యుడు చేరువలసినమాత్రం చాలా కష్టంతో నిండి ఉంది. అడుగుడుకు అడ్డంకులే పాప మా సూర్యుడికి. మందేహాలన్న రాక్షసులు సూర్యరథాన్ని అడ్డేస్తూ ఉంటారు. ఏడుగుర్రాలున్నా కష్టంలో ఈదవలసి వచ్చింది పాపం సూర్యుడికి. ఆ మందేహాలని నరుకుకుంటూ, చంపుకుంటూ యాత్ర సాగిస్తుంటారు సూర్యుడు. ఈ పనిలో అలిసి పోతూ ఉంటారు. బలహీనుడై పోతూ ఉంటారు. అలాగే ఆ సూర్యుడిని విడిచి పెట్టేస్తే ఎప్పుడో ఒకనాడు సూర్యుని పోవలసిందేకదా! మరి ప్రపంచాల గతి ఏమవుతుంది : మూడు లోకాలలో జరిగే పుణ్యకార్యాలు ఏమిగాను : అందేక పాపం ఆ సూర్యుడికి మనం బలం ఇచ్చి బందోబస్తు చెయ్యాలి. సహాయం వంపాలి. కుమ్మక్క ఇవ్వాలి. ఇలా నిశ్చయించుకున్నారు బుద్ధిమంతులు. ఉదయం, మధ్యాహ్నం, సాయంకాలం మూడుసంధ్యలు పెట్టారు. ఈ సంధ్యలలో నవ్యావతరనందేసి నీళ్లు అలా వినరమన్నారు. ఆ నీటి

బిందువులు మహాతీక్షణమైన బాణాలయి వెళ్ళి, ఆ శందేహరాక్షసులను చంపేస్తాయి. సూర్యుడు అద్భుతముగా తనయాత్ర సాగిస్తాడు.

ఉ ల్లా సీ దా :

ఏచో దేవుడే మనుష్యునికి సాయంచేస్తాడనుకుంటాం. కాని మనుష్యుడు దేవుళ్ళకి చేసినసాయం చాలా ఎక్కువగా ఉంది. కొంచెం లోతుకు పోయి చూడాలి గాని, సంగతులన్నీ ఉల్లాసీవాగా కనిపించక తప్పదు. దేవుడు మానవులను సృష్టించాడనీ, సృష్టి అంతటిలోనూ మానవుడే చాలా ఉత్తమమయిన సృష్టి అనీ చాలా చెప్పారు. చాలావ్రాతారు. కాని మంచి విమర్శనబుద్ధితో సంగతులన్నీ పరిశీలించినవారు అలా అనలేకుండా ఉన్నారు. మానవులు అనేక విషయాలని సృష్టి చేశారనిన్నీ, ఆ మానవ సృష్టి అంతటిలోనూ 'దేవుడు' అన్న విషయం చాలా ఉత్తమమైనదనిన్నీ అంటారు. తల్లికిందుగా కనపడుతుంది బాబున వింటే, కాని ఆలోచిస్తే నిజం అని ఒప్పుకోవలసి వస్తుంది.

దేవుడు - మానవ సృష్టి :

చూడండి మానవుల మూలపురుషులు : వాళ్ళకి కనపడిన వ్రవం చందో రాళ్ళున్నాయి, అడవులున్నాయి, నీళ్ళున్నాయి. అన్నీ ఉన్నాయి కంటికి కనబడుతూ, చేతికి తగులుతూ, కాని దేవుడులేరుకదా. అసలు దేవుడన్న వస్తువుని వాళ్ళెప్పుడూ చూడలేదుగదా ! అలాంటిస్థితిలో ఒక దేవుడున్నాడు అని కల్పించుకున్నారు. వాళ్ళ ఊహంతో. అనలు దేవుడు అన్న అభిప్రాయాన్నే సృష్టించాడు మన మూలపురుషుడు. పేరులేని వస్తువుకి ఒకపేరు పెట్టాడు. రూపంలేనిదానికి ఒక రూపం ఇచ్చాడు. వాడికి ఈ శక్తి కల్పించాడు. ఆ శక్తి కల్పించాడు. తరతరాలనుంచి ఆ శక్తులు

ఎక్కువ చేసుకుంటూ వచ్చాడు ఎన్నో గుణాలు కల్పించాడు ఆ దేవుడికి ఇదంతా ఆ ఆదిమానవుడి ఊహక క్తే అలా వృష్టించాడు దేవుడిని ఒక కవి కల్పితనాయకుడిని వృష్టించినట్లు మానవుడు దేవుడిని వృష్టించాడు. పింగళినూరన్న కళా పూర్ణుడిని వృష్టించినట్లు, గురజాడ గిరీశాన్ని వృష్టించినట్లు, మన మూలపురుషుడు దేవుడిని వృష్టించాడు గుణం మీద గుణం, లక్షణం మీద లక్షణం, శక్తిమీద శక్తి ఇచ్చాము మనం ఆ దేవుడికి అన్నిగుడాలూ ఇచ్చి ఒక పెద్దస్థానాన్ని కల్పించి, దానిలో ఒక సింహాసనం ఉంచి, దానిమీద కూర్చో పెట్టాం మనం ఆ దేవుడికి ఆ స్థానం ఇచ్చింది మానవుడు ఆ శక్తులిచ్చింది మానవుడు. ఆ మహాత్మ్యం ఇచ్చింది మానవుడు అందుకే మానవుడే దేవుడిని వృష్టించాడు అని అనడంలో అపూయ్యత్యం లేదు. ఉదారబుద్ధికలవాళ్లు ఆలోచించాలి, అగ్రహించుకోకుండా. అంతస్థులలో ఒక అంతస్థు మనం ముచ్చటి స్తున్నా ఈ నహాయం.

దేవుళ్ళకి చేసే సహాయం :

అలా దేవుళ్ళకి సాయం చెయ్యడం మానవులని అయింది ఆ సాయం అనేకరకాలుగా ఉండేది. ఒక్కొక్కప్పుడు సూర్యుడికి ఇచ్చినట్లు మరి నాలుగుబాటాలూ ఆయుధాలూ ఇవ్వడం ఒక్కొక్కప్పుడు ఆ దేవుడు చేసే పని ఏదయితే ఆపనే చేయడం. ఒక్కొక్కప్పుడు ఆ దేవుడికి కావలసినదానిని దానంచేయడం ధారపోయడం. అనేకరకాలు ఈ సాయం చేయడం ఈ ఆరాధన, అందులో అనుకరణం అన్నది ఒక రకం

మనలో అనుకరణాలు :

వర్తంలేకపోతే మనదేశంలో ఇప్పటికీ చేసే అచారాలు ఈ అనుకరణంలోనికి వస్తాయి కొందరు ఒక కప్పని పట్టుకొని దానిమీద నీళ్లు

పోసుకుంటూ తిరుగుతారు కొందరు గ్రామస్థులందరూ కలిసి ఒక్క పారి కేకలు వేస్తారు ఉరుములా గుండేట్టు. అదంతా అనుకరణం. మనలో ఉంది మూఢభక్తి అని కొట్టి పారేస్తాము ఇప్పుడు మనం కాని ఆ రోజులలో అది అలా జ్ఞానంతో కూడిన భక్తి. నాగరక ఆలోచన-వర్తమైన ఆరాధన అనన్యమూకాదు అనాగరకతా కాదు

బూతు అంతా దేవతార్పణం :

ఆ అనుకరణం చాలాకాలం అలా ఆచారంగా ఉండేది పుట్టించే దేవుడు బంహీనం అయితే అనుకరణవర్ధి ప్రకారం పుట్టించేవని అందరూ చేస్తూ ఉండడం ఆరాధన అవుతుంది ఈ పని ఎంత ఎక్కువగా జరుగుతూ ఉంటే ఆ దేవుడిదిలం అంత ఎక్కువ అవుతూ ఉంటుంది అంతకన్నా జన్మసార్థక్యం మరొక్కటిలేదు అంతకన్నా పుణ్యకార్యం మరొక్కటిలేదు. అందరూ చెయ్యవలసిన పని అదేకావాలి. ఈ ఆరాధన దేవాలయంలోనే కదా జరగాలి ఈ బూతుపని అంతా ఇప్పుడు కృష్ణార్పణం అని మనం అంటున్నట్టు. అప్పుడు దేవతార్పణం అని భావించేవారు నాళ్ళు చేస్తూ ఉన్న పని అంతా ఆ మహానంగమానికి ఐంం కరిగించే పోషణ, అందులో ఉండే పురుషభాగానికి కమ్ముక్క, రోహదం అన్నమాట

లింగ పూజ :

ఆ రోజులలోనే దేవుడిని పురుషభాగంగా భావించారు దేవుడనేది ఒక గొప్ప పురుషాంగం ఆ పురుషభాగమే మన దేవతా నామాలలో లింగం అయింది ఆ ప్రీతిభాగమే పానవట్టం అంటున్నాం ఇది ముద్దు పేరులు వీటి ఆకారాలని బట్టి ఆ రెండూ ఏమిదో తెలియనే తెలుస్తూ ఉంది దీనిలో ఏమి సంతయం ఉండవక్కరలేదు

పురుష అంటే ?

అనఁ దేవుడిని, పరమపురుష, మహాపురుష అని పురుష అన్న పదం వారుతూ ఉన్నాంకదా । ఈ పురుష అన్నమాటకి అర్థం ఏమిటి ? కొంచెం తర్కశాస్త్రం అవలొకనం చెయ్యాలి. మనమీ మాత్రేడుకాయ చేసే విమలపురుషుని నమ్మకూడదు. అవి సత్యమైనవికావు శ్వర్పత్తికి దిగినప్పుడు. దాని వాస్తవమైన అర్థం : చొచ్చుకొని పోవుచున్నది. దూరుకొని పోవుచున్నది. దానినుండే పూరించు అంటే ఆ అర్థంవస్తుంది. ఇంకా అనేక దృష్టాంతాలు అనేక భాషలవి ఉన్నాయి. ఈ అర్థంలోనే ఆ పురుషనామము భగవంతుడికి కలిగింది. ఆ పురుషుని వర్ణించిన వర్ణనలు అన్నీ ఈ అర్థమే ఇస్తాయి. ద్వాదశాంగుల ప్రమాణం మొదలైన వర్ణనలన్నీ దీనికి సంబంధించినవే. ఇప్పుడు మన పండితులు దొంకతిరుగుడు అర్థాలుచెప్పి వేదాంతం తినిపిస్తారు. కాని, ఆదిలో ఇది అదేకాని పేరుకాదు.

నిజమైన అర్థం ఉన్న దేశాలు

మనదేశంలో బుద్ధిమంతులు ఎక్కువ. కాబట్టి, వివరీకర్తలకి పూనుకున్నారు. కాని ఈ ఆచారం ఒక్క మనదేశంలో తీసిపోలేదు. పురాతన ప్రపంచం అంతటా ఉంది. ఆ దేశాలలో వీటి యథార్థాన్ని కప్పిపుచ్చలేదు. అది తప్పు ఆచారం అని తెలిసిన తరువాత దానిని విడిచిపెట్టారు. అంతేగాని, కొత్త అర్థాలు కల్పించలేదు. మనవారో అంటే

పూజలు సాగిస్తూనే వచ్చారు. అర్థాలుమాత్రం మార్చేదాం అని చూచారు.. సాగించారు. కొన్నాళ్ళకు ఆ ఆట.

లింగానికి అభిషేకం

ప్రాస్తులో 1584 సంవత్సరందాకా ఎంబ్రెమ్ అన్న పట్టణంలో ఇలాంటి ఒక మహాలింగం ఉండేది. అది సాక్షాత్తు భగవంతుడిది అని అనకుండా, ఆ దేశంవాళ్ళు సెయింటుఫాటిన్ అన్న మహానుభావుడిది అనుకునేవాళ్ళు. సంతానం కావలసిన వాళ్ళు, దాంపత్యసుఖం కావలసిన వాళ్ళు ఆ లింగానికి అభిషేకం చేసేవాళ్ళు. ద్రాక్షరసం ఆ లింగం. నెత్తిన పూసి ఎర్రగా ఉండేటట్టు జేసేవారు. అక్కడ వాళ్ళ మరేమి వింత అర్థాలూ చెప్పలేదు. యథార్థాన్నింగానే సాగించారు. సాగించి వన్నాళ్ళు. మానుకున్నాడు మానుకున్నారు.

కొన్ని స్థలాలలో ఈ లింగాన్ని ముద్దు పెట్టుకోవడమూ ఇంకా అనన్యపు పనులు - మనదృష్టిని - చేయడమూ గూడా ఉండేది. కాబట్టి అసలు అర్థం ఏమిటో ప్రపంచం అంతా చాటుతూ ఉంది. దేవుడు పురుషలింగం; దేవి స్త్రీ పావవట్టం (=యోని) ఈ విధానం లింగ యోని విధానం. ఈ విధానానికి ఆరంభం పైవి చెప్పిన ఉద్దేశం. అందు చేత దేవాలయాలు ఈ మహాకార్యానికి మూలస్థానా రయ్యాయి. బాతుపని అనేదే పుణ్యకార్యం అయింది. దేవతావింకరమూ భగవత్ప్రీతి అయింది.

మ సి పూ సి మా రే డు కా య :

మనదేశంలోనే కాదు; ఇతరదేశాలలో గూడా ఈ లింగపూజ యందేవి; ఉన్నాయి. లింగం అన్నది పురుష అవయవమని వారు చెప్పుతారు. దానికి తగినట్టే ఆరాధన చేస్తారు. కొన్ని దేశాలలో ఈ లింగము పురుష విగ్రహానికి తగిలించుకుంది. కాబట్టి బొంకడానికి వీలుండదు. మనదేశంలో ఈ లింగం కేవలం రాతికొయ్యలా గుంటుంది. అందుచేత ఇది పురుషావయవం కాదనీ, అదేదో ఒక చిహ్నం అనీ, దానికి అంతర్థమూ, వేదాంతార్థమూ ఉందని పెద్దలు చెప్పటానికి అవకాశముంది. అది మసిపూసి మారేడుకాయ చేయడమే; నిలవని వ్యర్థప్రయత్నం.

చి హ్ను ం అ ం బే ఎ లా ం టి ది ?

శ్రీకృష్ణదేవరాయం ఆస్థానములో ఉండిన అష్టదిగ్గజాలలో ఒకడు ధూర్జటి కవి. ఇతడు మహా శివభక్తి తత్పరుడు. “శ్రీ కాళహస్తి మహా త్యక్తము.” “శ్రీకాళహస్తిశ్వర శతకము” అన్న ఉద్గ్రంథాలు వ్రాశాడు. ఆ శతకంలో ఒక పద్యంలో—

“నిన్నేరూపముగా తలంతు మదిలో నీరూపు మోకాలో,

శ్రీ చన్నో. కుంచమో, మేక పెండ్రుకయో”

...

....

...

...

అన్నాడు. మోకాలు. శ్రీ చన్ను. కుంచము, మేక పెండ్రుక వీటిలో ఈశ్వరుడి రూపం దేనిగా భావించడం అని వందేహిస్తున్నాడు ధూర్జటి. ఈ నాలుగింటిమీదనే సందేహం కలగడానికి కారణం లేకపోలేదు. శైవగ్రంథాలలో కొన్ని కథలున్నాయి. ఆ కథలలో పాత్రలు ఒక్కదాని

లింగంగా భావించి పూజలు చేసినట్టూ, ఆ పూజల ఫలితంగా వారికి ఈశ్వర కరుణ కృపిస్తూ వర్ణనలున్నాయి. ఈ నాలుగింటిలో ఏ రూపంగా భావించమంటానని ఆ శివుడినే అడిగాడు చిహ్నం అనినా, గుర్తు అనినా అలాగ ఏదో ఉంటాని కాని మన పూజ లంఘకులున్న లింగం అంటిడికాదు.

స త్యా ని కి చా టె ం దు కు ?

ఎందుచేతనంటే, ఈ శివులింగం ఏమిటో, అది ఏ విధంగా పూజార్హమయిందో, ఆ వివరాలన్నీ ప్రస్తుతంగా మన పురాణంలో వర్ణించి చెప్పారు. ఆ సంగతులనే కవి సార్యభౌముడు శ్రీనాథమూకవి తన “హరవిలాసము” అన్న కావ్యంలో ఎంతో భక్తి కాత్పర్యాలతో వాణాడు. అదేదో లజ్జాకరమైన విషయమని మన ‘మడిబిల్లం’ పరిష్కర్తలు ఆ భాగానికి చాలు పెట్టారు సత్యానికి చాటెందుకు చెప్పండి పంచాంగం చాచేస్తే చుక్కలు పోతాయీ :

స ం గ తే మి ట ం టే!

పెళ్ళి అయిన తరువాత శివుడు హిమవంతుడి ఇంట్లో మనుగడుపు అల్లుడుగా క్రీడాలోలుడయి ఉంటాడు అతని పిల్చింది-ప్రమథగణాలు చెలరేగి అన్ని విధాలా అవాద్య కార్యాలూ చేయడం ఆరంభించారు ఈ అంజడి మాన్పించానని హిమవంతుడు ఆలోచిస్తూ ఉంటాడు ఈ సంగతి గ్రహించి శివుడు ఎవ్వరితోనూ చెప్పకుండా దారుకావనానికి పోతాడు ఆ వనంలో మహారుషులు తమ సంసారాలతో సుఖంగా ఉండేవారు. వారి భార్యపిల్లలను చూచిన శివుడికి మదనోద్రేకం కలిగింది. ఆ రుషిపక్షులం పారిప్రత్యానికి భంగం కలిగిస్తున్నాడు. రుషులు కోపంకో ప్రతికారం

చెయ్యాలని ఆలోచిస్తున్నారు ఆ సంగతి గ్రహించి శివుడు తన పురుషాంగాన్ని వివరీతంగా పెంచేశాడు ఈ పుట్టంలో శ్రీనామము చెప్పినది చూడండి

“ఇట్లు పరమధూర్తవ ర్తనఁబునం బ్రవర్తిల్లనయ్యెన్మూర్తి .
కట్టిన పాపీనంబు దలంగవైచి మననధ్వజవింశంబు విగుడించి,
యమ్యహానియ సాధనంబున నమ్యహీనురోత్తమలయుత్తమాంగంబు ..
మెడకడఁత ఒడంచియుఁ, జెవుల కొడంకలొత్తియు, మొగంబులు ..
ముక్కులు నొక్కియు, బరులు వ్రేసియు పీపులు చఱచియుఁ, బిండ్లు
రాల్చియు, నుఱంబులు రాచియుఁ, ద్రికంబులు దాకించియు జంఘలు
పొడిచియు, దానువులు తాచించియు, ఒడలువఱచియు.. యార్చి, పేర్చి
యమ్యహానింగంబు వింగిదాఁకం జెరిగించి బ్రహ్మాండకర్పరం బిష్ణు
శింపఁజేసిన

సురగరుడభవరవిద్యా

ధరకిన్నర సిద్ధసాధ్య దానవముఖ్యుల్

పురహురులు చాచివట్టిన

యురులింగంబునకు మ్రొక్కి యురుకర భక్తిన్

వంస్తురింపఁ దొడంగి రచ్చుడు, బ్రహ్మ యమ్యహానింగంబు
నకు విలిపేకం బాపాదించి

“ఆయ జయ శివలింగ శోభిర్యహలింగ లింగోద్భవ శ్రీ మహా
లింగ వేదత్రయాలింగ విల్లింగ.....సారంగలింగాత్మ భూలింగ,
బంలింగ, ఈలింగ, ఓలింగ దివ్యాత్మ వానవిరూపాక్షలింగ నమస్తే
నమస్తే నమః”

ఇట్లు పూజించి విరించి కరకమలంబులు మొగిల్చి యిట్లనియె :

తివియు శర్య : మహాదేవ : దిక్కరింపు.
ముదుపుమహారాజకంకణ : యదపు రుద్ర :
వాల్చు తట్వాంగపాణి : వరల్చు మభవ :
మోహనందై న నీ మహామోహనంబు.

అనినఁ బ్రసన్నుడై కహకహర్షసి నవ్వి లలాటనేత్రుఁ డి
ట్లను భువనంబులెల్ల వినునట్లుగ వోపరమద్దులార : యో
యనిమిషులార : తక్కుఁగలియట్టి సురాసురులార : మీకు నా
యనునమదివ్యలింగ మిది యర్చన కర్తము నేఁట నుండియున్.

అని శంభుండు.... విజమహాలింగ స్తంభంబు స్తంభింపజేసె....
నప్పుడు ముకుళ హస్తాచింతలై దేవదారు వన దివ్యాశ్రమస్థులగు
గృహస్థ రివ్వాదోషంబు లుజ్జగించి యా శేషాహిభూషణుని బహు విధం
బుల భక్తి విశేషంబుల భజియించిరి.

తార్కాణలు :

భృగవంతుని సమక్షంలో ఇలాంటి పూజలు జరుగుతూ ఉండడం చాలా తరుచు. తార్కాణలు కావాలి అన్నవారికి తందోప తందాలు. అవతల పిన్సీయా, దావిరోవియా, అస్పీరియా, గ్రీసు, వర్షియా; ఇవతల జావా, చీనా ; అవతల అమెరికా, న్యూగిని ఎటుచూస్తే అటు అంతా ఈ ఆచారం కనబడుతూ ఉంది. ఇంతంత దూరంగా వుండే దేశాలలో ఇంత స్పృహగా కనబడుతూ ఉన్న ఆచారానికి అన్యథా అర్థం కల్పించడానికి చూస్తే అన్యాయం అవుతుంది. సత్యంవద అన్న ఆదేశానికి పరస్పర విరుద్ధం అవుతుంది. ఆ యా దేశాలలోని దేశాలయ నిర్మాణమూ, మనకు అనాది నుండి వస్తూ ఉన్న దేశాలయ నిర్మాణమూ ఒక్కలాగే ఉంటాయి. ఒక్క ఉదాహరణ చూపండి. దగ్గరదీ దావలదీకాదు, వేలకొద్దీ మైళ్ళ దూరంలో ఉన్న న్యూగినిలోనిది. చూడాలి.

న్యూ గి నీ లో ని దే వా ల యం :

ఒక పెద్ద ఇల్లు, అందులోని విగ్రహానికి ప్రీ అవయవంగాని, పురుష అవయవంగాని మితిమీరిన పైజంలో చాలిపెద్దవిగా ఉంటాయి. ఇటూ అటూ

వరాండాలో కర్రతో చేసిన శ్రీ పురుష ప్రతిమలుంటాయి. ఆ ప్రతిమలు కళాకావ్యం వద్దలిని కలిపి ఉంటాయి. అదే దేవాలయం. అదే పెళ్ళికాని శ్రీ పురుషునికి వడకగది గూడాను. వీళ్ళందరూ భగవత్సేవ చేస్తూనే ఉంటారు. ఆ దేవత బలహీనం గాకుండా, దేశంలోని ప్రజలను పోషిస్తూ ఉంటారు. దర్శనం వాడుగు పాదాలమీద నడుస్తూ అవిచ్ఛిన్నంగా సాగుతూ ఉంటుంది.

పా పా ప్ లో ని ఆ రా ధ న :

ఇలాగే ఉంటుంది. కాని ఇంతకన్నా అద్భుత సహాయం కలది పాపాపలోని దేవాలయం. ఇది కై ప్రస్ అన్న ద్వీపంలో ఉండేది. ఈ దేవాలయం అంతా ఒక పెద్ద బూతు పురాణంలాగ కనిపిస్తుంది మన కొత్త ఉద్దేశ్యానికి. అక్కడ జరిగే పనులూ, ఆచారాలూ గ్రంథాలలో ప్రమాణాలుగా ఉన్నాయి. ఇక్కడ దేవాలయాలన్నీ చిత్రవిచిత్రమైన కళాకావ్యపు బొమ్మలతో నిండిపోయి ఉంటాయి. ఏమీ తెలియని వారిని గూడా రంగంలోకి దింపుతూ ఉంటాయి. కొత్త కొత్త మార్గాలన్నీ నేర్పుతూ ఉంటాయి. శ్రీకుమారు లాంటి వాడినిగూడా శ్రీ సుఖంకోసం అవస్థ వదెట్టు చేస్తాయి. ఇకను దేవాలయంలోనో-శ్రీ పురుషుల కలయికలు, ఎనోదాలు, అగవాట్లు, ఎంపుళ్ళుకోసం కనిపెట్టుకొని ఉండడాలు అన్నీ అంత క్రద్ధాభక్తులతో జరుగుతూ ఉంటాయి. అక్కడ సంభాషణలన్నీ పచ్చి శృంగారమే. ఆ స్థలమూ, అక్కడి గాలి, అక్కడి వాతావరణమూ అంతా మనస్సుని విశ్రాంతిమైన భక్తిలోనికి దించేస్తోంది. ఏకాగ్రచిత్తం శ్రీ పురుషులు వాళ్ళ కర్మశాస్త్రాన్ని నిర్వహించుకుంటూ ఉంటారు. ఎప్పుడూ విత్యకళ్యాణం వచ్చుతోరణంగా ఉంటూ ఉండేది.

ర తి విలాస పా నీ యా లు

అక్కడున్న దేవుడిపేరు లెగ్గు. ఆ దేవాలయంలో జరిగే కోలాహలం వర్ణనాతీతంగా ఉంటుంది. అక్కడ దేవుడి బార్యలు చాలామంది ఉంటారు. వాళ్ళు మహాభక్తురాళ్ళు అన్నమాట. వాళ్ళు ఊళ్ళోవాళ్ళు కలిసి దేవతారాధనానికి పూనుకుంటారు. మహా సంగమ ధర్మాన్ని నిర్వహిస్తూ ఉంటారు. అలసిపోతారేమో అన్న భయం ఉంటుంది కదా ఎలాంటి భక్తులయినప్పటికినీ ! అంచేత ప్రీ పురుషునికి కొంచెం రతి విలాసం కలిగించే బిషరాజగూడా ఇస్తూ ఉంటారు. ఆ బిషరాలు పుచ్చుకునేది. ఒళ్ళు కానకుండా విహరించేది. దేవ త్రై లోకర్యంచేస్తూ ఉండేది. మోక్షం చూరకొంటూ ఉండేది.

ని త్య కో భ న పు గ దు లు

సంగమం చెయ్యడమే సత్కర్మ. అవయవాను పూజచెయ్యడమే ఆరాధన. దేవాలయాలన్నీ నిత్య కోభనపు గదులు. అక్కడి సంగతులన్నీ సంగమ కార్యానికి చేయుత విస్తృతాలి. మంకులాంటి మనిషితైనా మన్మథావేశం కలిగించాలి. చేతకాని వారినైనా సిద్ధపాస్తున్నీ చెయ్యాలి. అందుకోసమే ఆ బంధప్రతిమలు, ఆ కళాకావ్య పరిస్థితులు, ఆ వ్యభిచరించాలన్న వియమాలు, ఆ యోనిలింగ దేవతాకారాలు, ఆ పురుష శబ్దాలు.

అసలు తత్వాన్ని తెలుసుకొని, అలా ప్రపంచంమీద ఒక్కసారి కన్ను నాలుగు ప్రక్కలా త్రిప్పామంటే, చాలా చిత్రమైన సంగతులు కనబడతాయి. మరీ కట్టుకున్న చెవులకి మతులు పోతాయి. మన సనాతన దృష్టి వాళ్ళకి చచ్చినంతవని అవుతుంది.

విజంగా పవాతనులు ఎవరు ?

మన సనాతన దృష్టివాళ్ళు. అవి ఎందుకన్నానంటే, వీళ్ళు నిజమైన సనాతనులు కారుకాబట్టి. నిజమైన సనాతను రిన్నవాళ్ళు మన మూలపురుషులు. అది విరాట్టులు. ఆ బాతుపూజలు చేస్తూ ఉండేవారు. ఆ మహా సంగమానికి దీక్షపట్టిన దీక్షితులు. అదేవనిగా అసంగసంగరాలు చేస్తూ వుండే అవదానులు. ఆ బాల్యమూ ఆ బాతుపనులు చేయడమే పనిగా పెట్టుకున్న శ్రీ పురుషులు. వాళ్ళు నిజమైన సనాతనులు; కర్తృ లేవి జాతి. కల్యాణ మెరగని తెగ. మానవజాతికి పునాదులు వేసిన పుణ్యమూర్తులు. సనాతనులంటే వాళ్ళే సనాతనులు. తక్కినవాళ్ళని సనాతను అనడం కుక్కను కుంభినీపతి అనడం లాంటిది.

పవాతని ధర్మమా, సంకర ధర్మమా !

ఇప్పుడు సనాతనుల మనుకుంటూ, శాస్త్రాలు ఉన్నాయని బిరాయి కొడుతూ, శాస్త్రులంటూ. అంక్షలంటూ శాసనాలుచేస్తూ తెల్లతెక్కలాడుతూ ఉండే పెద్దపేరుల వాళ్ళు. పెద్దబొట్టుల వాళ్ళు వీళ్ళంతా అధునాతనులు. విన్నమొన్నటి వాళ్ళు. ముక్కునదప్ప లారకుండా ఉన్న మొద్దులు. జరిగినదీ, జరుగుతూ ఉన్నదీ, జరగబోయేదీ ఏదీ తెలియదు. దేనినీ తెలుసుకోరు. తెలుసుకోడానికి ప్రయత్నం చేశారో. బతుకు తెల్లవారుతుంది. సనాతనధర్మం అంటూ చంకలు గ్రుడ్డుకుంటూ ఉన్నదంతా సంకరధర్మం అని చక్కగా తేలుస్తుంది. వాళ్ళ ధర్మాన్నీ వీళ్ళ ధర్మాన్నీ పుట్టిన బిడ్డని చంకకర్తగా చేసుకోవడం లాంటిది. ఎప్పటినుంచి వచ్చిందో ఈ సనాతనం అడగండి. ఆ పెళ్ళిళ్ళు ఆ ఆచారాలు ఎలాగు వచ్చాయో కనుక్కోండి. ఈ మేసరికాలు ఏమిటో అడగండి. ఈ అస్పృశ్యత ఎలాం

టిదో చెప్పవలసింది. అదుది నమ రాడితే చిమ్మిలి దంపదమూ. పంచిపెట్ట
డమూ ఎందుకో అడగండి. పిల్లలు కావాలి అంటే రాచిచ్చెట్టుని కొగలించు
కోడం ఎందుకు ; ఎవరి ఆచారాలు ఇవి ; వాటి అర్థాలేమిటి ; ఎప్పటి
నుంచి చేశాము దీన్ని ననాతనంగా ; ఎక్కడి నుండి ఎత్తుకవచ్చాం
వీటిని ; అంతకు ముందు మనవాళ్ళకున్న ఆచారాలకి ధర్మానికి మరేపేరు
పెడదాం ; ఇలా పుట్టుకొని వస్తాయి ప్రశ్నలు, తెల్లపోతాం. ఈ ననా
తనం అనుకుంటున్న దానిలో సంకరం ఎక్కువ నానాగోత్రేభ్యః సూత్రం
చాలా బాగా అన్వయిస్తుంది కల్లీ చాలా ఎక్కువ, కల్మషం పెరిగివుంది
ఈ సనాతనంలో కాబట్టే సనాతనులు కొంచెం శాంతంగా ఉండాలి

భూమి అంతటా వున్నాయి బూతుపూజలు :

ఈ బూతుపూజలు ఎక్కడో ఒకమారు మూలలో ఉండేవి కావు.
ఎవరో ఒక జాతికిమాత్రం చెందినవికావు. భూమి అంతటా ఉన్నాయి ఈ
బూతుపూజలు విశ్వమంతటా కనిపిస్తుంది బూతుపూజల విశ్వరూపం ఆ
రోజులలో నాగరికత, వ్యవసాయ ఉన్న దేశాలంతటికైనా ఉన్నది.
ఈ వచిత్ర పూజ.

అ వా హి త పూ జ లు :

వ ర్షియా దేవత అనాహిత ఎరెక్లో ఉన్నది. ఇది సంతాన దేవత.
ఈ అనాహిత దేవతకు పూజ బూతే దేశదేశాల నుంచీ గొప్ప గొప్పవాళ్ళు
కుతుక్కు యీ దేవాలయానికివచ్చి అక్కడ పై వాళ్ళతో వ్యభిచరించాలి.
తరువాత కావలి పే పెళ్ళిచేసుకోవచ్చు.

స్తంభాల పూజ :

మళ్ళీరా. అన్నేరా అన్న స్తంభాల పూజలు ఉన్నాయి. ఇవి పొడగుపాటి స్తంభాలు అనగా లింగాలు. ఈ పూజలో దేవత పేరులు ఎలాగుంటాయింటే - పొడుగైనది, బలమైనది. ఉత్తానము = ఎట్టగా ఉన్నది. ఇలాంటివి మన నహస్రనామాలోనూ వున్నాయి.

మిళితా దేవత :

బాదిలోనియా మిళితా దేవతకు ఈ పూజ చెయ్యాలి. ప్రీతి బాధలు తీరి రోజుల తరబడివి కనిపెట్టుకుంటూ ఇతరులతో వ్యతిరేకించి, వారిచిన్న సుంకాన్ని దేవతార్పణం చెయ్యాలి. ఎల్లప్పుడూ చెయ్యకపోయినా నంప త్వరావి కొక్కసారైనా ఇలాగ చెయ్యాలి. లేకుంటే మహా పాపం. మరి కొన్నిళ్ళకి జీవిత కాలం అంతటిలోనూ ఒక్కసారైనా చెయ్యాలన్నారు. ఇది తప్పగా తలచి కాదు. ఆచారంగా తలచి, పుణ్యమని తలచి. కోవెలలో ఈ ప్రీతి భర్తీ అయి వుంటారు. క్రిక్కిరిసి వుంటారు. వరండా లో నంగమాలు జరుగుతుంటాయి.

లిడియా లో :

లిడియా ఆ రోజులలో చాల ప్రసిద్ధి పొందిన దేశం. ఎక్కువ నాగరికత కలిగి. అక్కడ పడుచుపిల్లలు ఈ బాతుపూజలు చేస్తూ తమ ప్రీతిని పంపాదించుకుంటూ వుంటారు. ఆ ధనంతో భర్తలను చూచు కుంటారు. కొందరు ఎన్నో సంవత్సరాలు అలా వుండిపోతూ ఉంటారు.

హేళి యొ పాలిసు లో :

సిరియా (సురం దేశం) లో హేళియొ పాలిసు (హేళిపురము - మూర్యనగరం అన్నమాట) అన్న ఊరిలో ప్రతి ఆడుది అలా బాతు పూజ చేయ్యాలి. పిల్లల తల్లులూ, పెళ్ళిలేని పిల్లలూ, చాలామంది “మే మింత శ్రద్ధాభక్తులతో బాతుపూజలు చేశాము” అని వ్రాసి వాళ్ళ భక్తిని ప్రకటించారు.

ఫి నీ షి యూ గుళ్ళ లో :

ఫి నీ షి యూ గుళ్ళలోనూ ఈ పనులే చాలా పవిత్రంగా జరుగుతూ ఉండేవి. అందులో ఆరేరియా ఇమిరియా అన్న ప్రతిన దాన కావనంలో వ్రాస్తూ, “మా తల్లి, ఆ తల్లి తల్లి తరతరాల నుంచి ఈ భక్తి ఇలాగ చూపుతూనే వచ్చారు” అని తన కులగౌరవం పొగడుకుంది.

అస్తరలు, ఎస్తార్తి మొదలైన దేవతల పూజలన్నీ ఇలాంటివే.

గ్రీ సు లో :

దయోనిససు ఉత్పవాలు అన్నీ బాతుల బుంగలు. ఇప్పటివాళ్ళ విసదానికి, కనదానికి తగిలి. కాని అవి చాలా పవిత్రమైన దావాంతోనే జరిగేవి.

“ఎరిషియసు మిప్టరీసు” అన్న అచారకాండ చాల మట్టుకు ఈ బావతుదే.

ఇవన్నీ మన చేయవల్సి ఉన్నవి. దూరానఉన్న పంగతులున్నూ ఆ ఉత్పవాలున్నూ అలాంటివే. అలాంటిదే మహా మాతపూజ.

‘మా’ దే వ త :

మన దేవీనహస్రనామాలలో ‘మా’ అన్న పేరు ఒకటి ఉంది. ఈ పేరుకి లక్ష్మి అని ఇప్పటి అర్థం. కాబట్టి మధవుడుఅంటే లక్ష్మి ధర్మ విష్ణువు అని అంటాం. ఈ ‘మా’ అన్న పేరుతో మన హిందూదేశంలో ఎక్కడా ఒక కోవెలగాని, ఒక దేవతగానిలేదు. ఇంతకుముందు ఉండినట్టు గూడా రుజువులేదు. విఘంటువులలో మాత్రం ఉంది. కాని కావదోషియా అన్న దేశంలో కామన లేక కోమన అన్న ఊరిలో పూజలను పొందుతూ ఉన్న దేవతపేరు ‘మా’ కామన ప్రజలందరు. ఆ ‘మా’ పిల్లలు (మనకుగూడా ‘మా’ కుమారుడు కాముడు) ఆ ‘మా’ దేవత పూజలుగూడా ఇంతకుముందు నేను వ్రాసిన లాంటివే.

మ హా మా త పూ జ లు

మహామాత అన్న పేరుతో అనేక దేవతలున్నారు. ఆ దేవతలందరూ మహాసంగమ కార్కానికి మూలధారాలు. ఆ మహామాత పూజలన్నీ పైవి చెప్పినలాంటివే, విత్యకల్యాణాలు. సర్వకాల సర్వానందలోనూ ఈవసులు జరుగుతూ ఉండవలసినవే, కొన్నిచోట్ల ప్రీతి బారులు దీరికూర్చుంటే పురుషులు వచ్చి ఎంచుకొని, ఏరుకొని వారిని తోడ్చుకొనిపోతారు. కొన్ని చోట్ల ప్రీతి వాళ్ళ కంటికి కనిపించిన మొదటి కొత్తవాడితో సంగమిస్తారు. కొన్నిచోట్ల సంగమానికి ధనంవచ్చుకొని, ప్రీతి దేవత గౌరవన చేస్తారు. కొన్నిచోట్ల సంగమ ప్రసంగాలూ, పాటలూ కోవెలలో ప్రతిధ్వనిస్తూ ఉంటాయి. గొప్పవారు, పేదవారు అన్న విచక్షణ లేకుండా అన్ని ఇళ్ళవాళ్ళూ ఈ పనికి పూనుకుంటారు. కొన్నిచోట్ల ప్రీతి తమ ప్రీతికి దేవత కర్పించేస్తారు. కొన్నిచోట్ల పురుషులు తమ పురుషశక్తిని అర్పించేస్తారు. వాళ్ళు

ఎల్లకాలమూ కోవెల నాక్రయించుకొనే ఉండిపోతారు. అలాగ దేవతలకు ప్రీతుష శక్తుల విచ్చి ధన్యులవుతారు.

పురుష శక్తి వి అర్పించడం :

సంగమ కార్యాలను విరాఘాటంగా జరుపుతూ దేశంలో ఉన్న ప్రజలందరూ తమ భక్తిని చూపిస్తూనే ఉంటారు. కాని భక్తులలో మహాభక్తులంటూ ఉంటారుగదా! తీవ్రమైన ఆవేశంకలవాళ్లు. మరి వీళ్ళు మహాభక్తిని చూపించడం ఎలా? వజ్రగురితోపాటు తాను చూపుతే వజ్రగురిలాంటి భక్తుడే అవుతాడుగాని ఎక్కువవాడవుతాడా? అంతమాత్రంతో ఆ మహాభక్తుడికి సంతృప్తి కలుగదు. తాను తనలోవున్న పర్యవక్తిని దేవత కర్పించినంత పరకూళాంకితుడను. అందుచేత కోవెలలో మహాపవిత్రమైన ఉద్దేశంతో ఉత్తమమైన భక్తితో అందరూ మెచ్చుకుంటూ ఉండగా ఈ మహాభక్తుడు తన పురుషశక్తి సంతటిని దారపోసి అర్పిస్తాడు. ఈ అర్పణ అనేక రూపాలుగా ఉంటుంది. అవయవ సమర్పణ, ఆధారసమర్పణ కేవలం పురుష బల సమర్పణగా ఉంటుంది.

యునీవియస్ అన్న చరిత్రకారుడు “పెట్రోలోజియా గ్రీషియా” అన్న గ్రంథంలో “మెన్ హు కాస్ట్రేటెడ్ డెమ్ నెయ్స్ ఇన్ ఆనర్ ఆఫ్ ది గాడెస్” దేవత కొరకు విర్యర్యులయినవాడు అని ఈ పండితులను గురించి చెప్పాడు.

మిగ్గిన్ అన్న అతడుగూడ ఈ ఆచార మున్నదని వ్రాశాడు.

పెస్టర్ మార్కు ఇలాంటివి అనేక సంగతులు వ్రాస్తూ, పురోహితులు కావాలన్న వాళ్ళు కొన్నిచోట్ల, సప్తసత్యంతో తృప్తిపొందక ప్రీత్యంకూడా వటించాలని వ్రాశాడు. అంటే ఇంకొక పురుషుడితో తాను

ప్రీలాగ కలిపి ఉండాలి. అలా చెయ్యకపోతే, వాడికి ఖొరావ్ బాగా వేయ్యకొనే శక్తి అంవదదట, వాళ్ళకి తగినంత మహత్వం కలగదు.

పురుషులు—పురుషుల సంగమాలు

ఈ అభిప్రాయాలుగూడా చాలా దేశాలలో ఉండేవి. పవిత్రతను సంపాదించటానికి పురుషులు గూడా ప్రీత్యం వటిస్తూ ఇతర పురుషులతో సంగమించటం.

కాననైట్ దేశాలయంలో ఇలాంటి పురుషులు ప్రీలగాగ ఇతరులతో రోగిస్తూ పవిత్రతను సంపాదించి, పవిత్రులవుతూ ఉంటారు అని ప్రస్తావించారు.

ఇది అధారంగా చేసుకొని జీవితకాలం అంతా అలాగే ఉండి పోతారు కొందరు.

మగవాళ్ళ పడుపు వృత్తి

మగవాళ్ళ పడుపువృత్తి, వీళ్ళు మగసానులు అందామా? ఇలాంటి వాళ్ళు చాలా దేశాలలో ఉన్నారు.

బలసమర్పణం ఎలాగ ?

ఈ పురుష బల సమర్పణం చెయ్యడానికి వారిమార్గాలు చిత్రమైనవి. విషావస్తువులు తివి, పదేపదే ప్రీ సంగమం చేసేచేసి విర్వీర్యుడై పోతారు. ఒక్క దినానికి అనేకసార్లు చొప్పున ఇలా చేయడంవల్ల కొన్ని రోజులలో ఈ మహత్తుడు పురుషత్వం లేనివాడై పోతాడు.

ఇంకొక రకం : శ్రీ అవశ్యకత లేకుండానే, అవయవ పీడనం వల్ల గూడా ఈ మహా పరిణాన్ని పొంది పురుషత్వం మహార్పణం చేస్తాడు. ఒక్క రోజుకి దాదాపు నలభై సార్లు అవయవపీడనం చేసి, నర్యక క్తులనీ నన్యసిందిన మహాభక్తులు యందేవారు. ఆలా చేసినందువల్ల మరి ఎన్నడూ వాళ్ళు పురుషవ్యాపారానికి వసిరాకుండా పోయేవాళ్ళు. ఇలా వీర్యక క్తి మహార్పణ చేసినవారు దేశం అంతటికీ అగ్రగణ్యులు, పూజనీయులు. వీరికి ఇతర సంసార శాపత్రయాలు ఏమీ వుండవుగదా! ఎల్లప్పుడూ కోపెలలోనే వుంటారు. పవిత్రమైన జీవనం చేస్తూ వుంటారు. జ్ఞానం అభివృద్ధి చేసుకుంటూ వుంటారు. ఇతరులకి అవసరం అయినప్పుడు దెప్పకుంటారు. పవిత్రతకి, ధర్మానికి, జ్ఞానానికి వీళ్ళే పుట్టినిల్లు. ఈ నపుం నకులే ఆ రోజులలో అగ్రస్థానాని అంకరించినవాళ్ళు. అందరికీ గురువులు.

వీళ్ళ పేరులు

ఇలాగ వాళ్ళ పుంసత్వం అంతా దేవతలకి దారపోసి నిర్వీర్యులైన మహాభక్తులకి దేశ దేశాలలో పంట, పండు, పంక మొదలైన పేళ్ళు వ్నాయి. ఈ మాటలకి మొదటి అర్థం నపుంనకుడు అని అంటే పురుష క్తి దారపోసిన మహా భక్తుడని. అలాంటివాడు కాబట్టే ఈ పంట, పంట, పండ అనేవాళ్ళ పూజనీయులై అందరికీ గురువుయ్యారు. దేవాలయాలలోని కార్యకాండ పెడిపించే వాళ్ళయారు.

వారే పండితు లయ్యారు

వారే పండితు లయ్యారు. ఈ మాట వ్రాసినందుకు నన్ను తిలవి పండితు డుండదని నే నెరుగుదును. నేనుగూడా ఒకలాంటి పండితుడననే

అనుకుంటూ ఉండేవాడిని. అంచేత నాకీ అర్థం మొదట నచ్చలేదు. కాదని రుజువు చెయ్యడానికి చాలా శ్రమపడి ప్రయత్నించాను. ఇతర దేశాల సంగతి చూచాను. మనదేశం సంగతి చూచాను. పండితుడంటే వేరే అర్థం చెప్పుదామని, నిఘంటువులు వెదికాను. అఖిరికి చేతగాక నిజంగా పండితుడనే (నిర్వీర్యుడనే అర్థంలో) అయిపోయాను.

కొం చెం చూ దాం :

మనకు నవుంనకుడు అనడానికి ఉన్నమాటలు చూడండి.

“తృతీయా ప్రకృతి శృంధః క్లిబః పంధో నవుంనకం”-అమరం.

అని నవుంనకుడికి అయిదు పేర్లున్నాయి. అందులో మొదటిది ప్రీకాక పురుషుడు కాక ఉన్నదని అర్థం. రెండవది శంధ. మూడవది క్లిబః, నల్లవది పంధః. రెండవదానికి పాఠాంతరం ఒకటుంది. షంధః అని, అందుచేత మనకి శంధః షంధః పంధః అని మూడు రూపాలు దొరుకుతాయి. మొదటి అక్షరంలోనే మార్పుఉంది. అందుచేతనే మొదటి అక్షరం ప, ఫ, యవలగా ఉండేదేమో అని అనుమానం. పండితులు ఆలోచించాలి. మన పంధని చూడండి. పంధ (పంధా) అన్న పేరు నవుంనకుడికి ఉందిని మన నిఘంటువు ఒప్పుతుంది. అంటే ఒకానొక స్పృదు అమాట వాడుకలో ఉండన్నమాట. అలాగే శంధః, షంధః అన్న మాటలు. ఎన్నో సంవత్సరాలయిపోయిన తరువాత ఈ మాటలకి వ్యుత్పత్తులు వ్రాయడానికి మొదలు పెట్టారు మనవాళ్ళు. నే నింతకుముందు చెప్పినట్లు తెలియచోట్ల తెలివి తేటలు చూపించాడు. ఆ మాట జ్ఞాపకం ఉంచుకొని వీటికిచ్చిన వ్యుత్పత్తులు చూడం.

“శ్యామతీ ప్రజావిచ్ఛేదేన శంధః”

అని చెప్పారు. అంటే ప్రజావిచ్ఛేదముచేత చల్లబడ్డవాడు అని అర్థం. ప్రజా అంటే సంశాసనం అనండి; మరేదయినా అనండి. దానిని కోసివేయడంచేత శాంతించినవాడు శంధుడు. ఈ అర్థం దగ్గరదగ్గర అసలు విషమైన అర్థానికి సంబంధం ఉన్నదే.

పంధః అన్న మాటకి పలు దానే అన్న రాకుమారులు మనవాళ్ళు చక్కగా పట్టారు. దానినుంచి పంధః అంటే దానం చేసినవాడు. అంటే మహాదానం అన్నమాట. ఈ అర్థం చేసినవాడు అని చెప్పవచ్చును. కాని అసలు కిటుకు మరచిపోయారు కాబట్టి.

“వనోతి స్వస్యావఖ్యాతి వివారణార్థం ఇతి పంధః”

అని వ్రాశారు. అంటే తన అవఖ్యాతి పోగొట్టుకోడానికి ఇతరులకు దానాలు చేసేవాడు అని అర్థం చెప్పారు. ఇది ఎంతవరకు నపుంసకులు చేస్తారో చూడండి. రాకుమారి మాత్రం విడిచిపెట్టకుండా ఇలా తల్పించారు. ఇకను పంధాగతి చూడండి :

“పంధతే లజ్జయా ప్రదేశాంతరం గచ్ఛతి పంధః” అని వడి గతౌ రాకుమఱ సాధించారు. సిగ్గుచేత దేశాంతరాలు వెళ్తారు కాబట్టి పంధ అన్నారట. ఈ అర్థం నపుంసకుడికి ఎంతవరకు పడుతుందో ఆలోచించ వచ్చు ఐదవంతులు. కాని ఈ మూడుమాటలు ఒక్క అర్థం ఇచ్చేవే. నపుంసకుడని. ఈ నపుంసకులే దేవాలయాలలో అగ్రగణ్యులు. మన దేశంలోగూడా పంధాలు దేవాలయాలలో చాల ముఖ్యమైనవాళ్ళు. వాళ్ళకి ఆ పేరు చాల కాలంనుంచీ వచ్చినది పై కారణంవల్ల.

మ రి వ ం ది తు దో !

పండ శబ్దానికి, పండిత శబ్దానికి సంబంధం లేదనడం సాహసం. ఈ వస్తునక పండాలు అలా కోవెంది కనిపెట్టుకొని ఉండిపోవడం వల్లా, మరేది పని లేకపోవడం వల్లా, అన్ని సంగతులూ వింటూ ఉండడం వల్లా, నలుగురితోనూ మాట్లాడుతూ ఉండడంవల్లా, త్వరలోనే చాలా సంగతులని తెలిసిన వాళ్ళయిపోతారు. ఆచారాలు నిర్హరణ చెయ్యడానికి, నడువదేళాలు చెప్పడానికి ఈ పండా పెద్ద అయిపోతారు. ఇంగ్లండులో గూడా చదువూ, తెలివీ అంతా పూజార్ల (క్లర్క్) చేతులలోనే ఉండేది చాలాకాలంవరకూ. అలాగే ఈ పండాలు జ్ఞానంలో పండితులవడంలో ఆశ్చర్యంలేదు. ఉండకూడదు. మాటలుకూడా సంబంధం గలవే. ఇకను మన నిఘంటుగా రేమి బంటారో చూద్దాం.

“ప్రాజ్ఞ స్సంఖ్యావాన్ పండితః కవిః”

అవిష్కవిత్వాంసుడి పేరులతో పండితః అన్న పేరు ఇచ్చారు ఇచ్చి వ్యక్తృత్తికి పూనుకున్నారు.

“పండతేజానాతి పండితః, పండిగతౌ”

అవి పండాకి చెప్పిన రాతువునే చెప్పి, పండతే అంటే తెలిసినవాడని పండితుడు అన్నారు. వాళ్ళకి అట్టే రుచిందలేదు ఈ వ్యక్తృత్తి. అంచేత—

“పండాధీరస్య సంజాతావ పండితః”

అవి మరొకమార్గం చూపించారు. పండా అంటే బుద్ధి అన్నారు. అది కలవాడు పండితుడన్నారు. పండ అంటే బుద్ధి అని ఎలాగ వచ్చిందో మరి చెప్పారుకాదు. తెలియదు. ఎలాగయితేనేం, పండితశబ్దానికి పండాశబ్దానికి తెగని లంతె ఉండి ఉన్నట్లున్నారు. పండా శబ్దానికి మన నిఘంటువులకు

తోడు ఇతర అనేక దేశాలు రుజువులున్నాయి నపుంసకుడని చెప్పడానికి. ఆ పండాలు ఎలాగ రాసురాను జ్ఞానానికి, బుద్ధికి స్థానా లయిపోయారో చూచాం. అలాగ పండా అంటే జ్ఞాని, బుద్ధిమంతుడు అన్న అర్థం కలిగింది. పండశ్యానికి (అంటే పాండిత్యానికి) మొదట వుండే కారణం ఆ నపుంసకత్వం. అది మరుపులో పడిపోయింది. ఆ కారణాన్ని విడిచి పెట్టుకున్నారు గూడాను ఇటీవల. కాని ఆ పేరు పండా అనీ, పండితుడని నిలిచిపోయింది జ్ఞాని, ఎద్వాంసుడు అన్న అర్థంలో. ఈ పండాల మూల పురుషులు మహా భక్తితో తమ పురుషత్వాల్ని దేవతలకి దారపోసి నపుంసకు లయినవారన్న మాట మాత్రం మనం మరచిపోవద్దు. ఏ భాషలో నయినా మాటల చరిత్రను కొంచెం జాగ్రత్తగా చూస్తే చాలా ఆనందం కలుగుతుంది. అలాంటిదే ఈ పండా (పండిత) శబ్దం.

పండా లే పూజ చేయుట

ఆ రోజులలో ఆ దేశాలలో ఈ పండాలే దేవతకి పూజా కైంకర్యాలు చేస్తూవుండేవాళ్ళు. తక్కినవాళ్ళు అంత పవిత్రంగా ఉంటారామని; కొన్నాళ్ళకి అంతలేసి భక్తులు దొరకడం తక్కువ అయిపోయింది. ప్రజలకి కూడా అభిప్రాయాలు మారుతూ వచ్చాయిగదా! వీర్య వ్రాదానం చెయ్య నక్కరలేదు. నపుంసకు లయిపోనక్కరలేదు అన్న అభిప్రాయం కొన్నాళ్ళకి కలిగింది. అలాంటి భక్తులు రాకుండాపోయారు. కాని, పూజ, కైంకర్యంచెయ్యడం నపుంసకుడే చెయ్యాలన్న ఆచారం ఉందిగదా! ఎలా; అప్పుడేమి చేశారంటే, పూజారి మగవాడయినప్పటికీ పూజారులు చేసేటప్పుడు వీర కట్టుకొని ఉండాలి అన్నారు. ఆయాపంగా పురుషత్వం లేదని కనబడితే చాలుననుకున్నారు. ఈ ఆచారం ఇప్పటికీ ఆక్కడక్కడ, మన హిందూ

దేశంలో గూడా అమలులో ఉంది. కొన్నిచోట్ల పూజారులు శాము పూజ చెయ్యవలసిన రోజులలో ఎటువంటి పురుష వ్యాపారమూ చెయ్యడానికి వీలుండదు.

కొన్నిచోట్ల పూజలన్నీ శ్రీలే చెయ్యవలసి ఉంటుంది. అది శ్రీ పూజారుల వద్దకి, శ్రీ దేవతల పూజగూడాను. అలా కాకుండా పురుష పూజారుల వద్దకివి జరుగుతూ పురుష దేవతల పూజఅవుతూ ఉన్నప్పుడు పురుషుడు చీరకట్టుకోవడం, నవసంకర్త్యం కనబరచడం ఎందుకు? అంతేక ఇది శ్రీ పూజారుల ఆచారాన్ని అనుకరించడం అని అనరావనుకుంటాను. ఇది నవసంక పండాం ఆచారాన్ని అనుకరించడమేగాని వేరే కాదు.

అలా ఆ ఆచారం నిందిపోయింది. కాని ఆ మూఠాదానాలు, ఆ పురుషత్వ సమర్పణలు అంతరించిపోయాయి.

మ రొ త మూ ర్పు

సంకతం సంగమాంకో వర్వేశ్వమర్షి ఆరారీస్తూ ఉండేవారు ప్రజలూ, దేవదాసీలూ, పండాలున్ను. అలా జరుగుతూ ఉండగా కొంత మంది బుద్ధిమంతులు ఆలోచించి ఈ కార్యాలు సర్వకాలమూ చెయ్యడం ఎందుకు? పంజరూ, పైరులూ, సంవత్సరాని కొక్కసారి ఈ పూజా నిరాసం నలుపుతే చాలదా? ఇష్టమన్నవాళ్ళు ఎల్లప్పుడూ అదే పనిగా చేస్తూ ఉన్నా, తక్కిన వాళ్ళు సంవత్సరాని కొక్కసారి ఆరాధన చేయ కూడదా? అని తర్కించుకున్నారు ఇది గూడా కొంత వ్యాయంగానే ఉండ నక తప్పదు. పంజరేవతలు సంవత్సరానికి ఒంటిపైన ములుపోతుంటాయి. వాళ్ళని తిరిగి బంపరచడాని? సంవత్సరాని కొక్కసారి అందరూ ఆ బూతు

పూజలు చేస్తే చాలు అన్న అభిప్రాయం కొంత కాలానికి కొన్నిచోట్ల
బలంగా కలిగింది.

పంపత్వ రానికొక సారి :

అప్పటివాళ్ళకి ఈ ఊహ అనాచారంగానూ, పాపకార్యంగానూ
కనబడేది. విశ్వకల్యాణపు వద్దతి సంస్కరించడానికి చూచేవాళ్ళను మహా
పాపుల్లాగ చూచేవాళ్లు ఆ రోజుల్లోని ఆచారవంతు లంతాను, వీళ్ళని
బహిష్కరించి గూఢా ఉండేవాళ్ళు. ఆ రోజులలో బహిష్కారాలూ, బోయ్
కాట్ లూ ఉండి ఉంటే, ఆచార్యులవారికి, అప్పటి వండితులకి ఈ సంవత్స
రాని కొకసారి మార్పు అంటే తల తీసేసినట్టు ఉండేది. కాని కాలం ఆచా
ర్యుల చేతులలోనే ఉండేదికాదు. అది ఎప్పుడూ మారుతూ ఉండకమే
దాని ధర్మం. మార్పు అనేది లేకపోతే అది కాలమే కాదు. అంచేత ఆ
దినాల్లోని ఆచార్యులు, పంపాలు తిట్టిపోసినా, శపించినా మార్పు రాక
తప్పిందికాదు. వీళ్ళ అభిప్రాయాలు మార్పులను ఒప్పుకోవు. కాని
మార్పులు మాత్రం రాకమానవు. మన దేశంలో చూడండి, కాలంవల్ల
ఎన్ని మార్పులు కలుగుతున్నాయో : ఇందులో దేనికి మన ఆచార్యులూ
వండితులూ వరే అని ఒప్పుకున్నారు : దేనికి వీళ్ళు అడ్డు తగలలేదు :
దేనిని వీళ్లు తిట్టలేదు : క్రాపింగు కత్తిరించుకొనేవారికి గాండ్రుమనేనాడు
పెద్దపులులలాగ. ముక్కులో బులాకులు తీసినప్పటికీ మూతులు ఓరిచే
వారే. నల్లగాజుతోనే పోతుంది ముతైనువతనమంతా అనేవారే. దేనిని
మన్నించారు : దేనిని నహించారు : కాని ఆచార్యులవారి అరుపులనీ లక్ష్యం
చెయ్యలేదు. వండితుల కాపాలనీ ఖాతరు చెయ్యలేదు నాయనమ్మల దీనిన
లనీ మన్నించలేదు. ఆ మార్పులు వచ్చితిరాయి. కాలవ్రణాహం మార్పుకో

విజృంభించింది. ఈ ఆచార్యులనీ, గీచార్యులనీ చెత్తలాగ తోసుకొని పోయింది. వీరి సూత్రాలన్నీ ఎగిరిపోతాయి. అది విజము. ఈ కాలప్రవాహంలో కాని ఆ రోజులలో మాత్రం అల్లరి తప్పదు.

భార్య నిచ్చే అతిథ్యం :

ఆచార్యులం ఎంతో ఒక్క నిదర్శనం చూడండి. ఇలాంటి నిదర్శనాలు మనకూ ఉన్నాయి. కాని, ఊరకే మనవాళ్ళకి కోపం తెప్పించడం ఎందుకని నేను ఇతర దేశాలకి పోతాను. మార్కెట్లో అన్న ఇటారి యను యాత్రికుడు చీనాలోనుండే అధ్యానం ఒకటి వ్రాసిపెట్టాడు. ఇతడు కాకతీయ రుద్రమాంధను గురించి కూడా వ్రాశాడు. అతను వ్రాసినది సత్యం అని మనమందరము ఐతా లోక వేస్తాం .... చీనాలో ఎంతైనా అతిథులు ఇంటికివస్తే, గృహస్థు అతనిని అన్నివిధాలా స్వగృహంలో ఉన్నట్టే చెయ్యాలి. ఎలాంటి లోపమూ కనబడనియ్యరాదు. పాక్షత భగవంతుడిలాగే చూడాలి. మనుష్యులకు కావలసిన కార్యాలు మూడు, ఆహారమూ, నిద్ర, వంగమమూ. కాబట్టి ఆ మూడింటిని అతనికి సమర్పించాలి. అప్పుడుగాని అతిథిపూజ సంపూర్ణ మవుతుందోడు. ఇలాంటి వాళ్ళ ఉద్దేశాలు. అంచేత గృహస్థు ఎమిచేస్తాడంటే సంతృప్తికరంగా తోజనంపెట్టి, శయ్య చక్కగా సిద్ధంచేసి, తన భార్యని అతని వడకగదికి వంపుతాడు. అదీ ఆచారం. ఈ ఆచారం తప్పినవాడు అతిథిపూజకి తప్పినవాడయి మహాపాపి అవుతాడు. ఆ పాపానికి అప్పటి చీనావాళ్ళు ఒడికట్టలేకపోయారు. ఇలా జరుగుతూ వచ్చింది అతిథిపూజ ఆచారం.

మా ని పి స్తై, వ చ్చి న ము వ్వు :

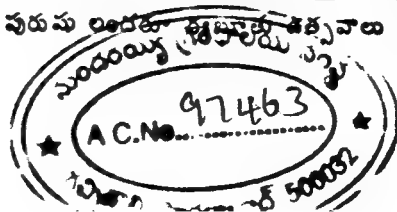
ఒక చక్రవర్తికి ఈ ఆచారం అద్దే బాగుగా ఉన్నట్లు కనబడలేదు. ఇతరుని చూస్తూ దీన్ని ఆమోదించలేకపోయాడు. దైర్యం చేశాడు ఏమయినానరే అని కంకణం కట్టాడు. ఈ ఆచారం మానిపిస్తానన్నాడు. భార్యనిచ్చే అతిథ్యం కూడదు అని అజ్ఞచేశాడు ఈ అజ్ఞను తప్పి నడిచినవారికి కఠినమైన దండనం అని ఉత్తరువు వేశాడు. ఏం చేస్తారు : అజ్ఞచేసినవారు చిన్నవారు కాదు. సాక్షాత్తు చక్రవర్తి. ప్రజలు తిట్టుకుంటూ ముక్కుకుంటూ, శపించుకుంటూ మానుకోవలసి వచ్చింది. ఆచార్యులు గుటకలు మింగవలసి వచ్చింది.

ఇలాగ మూడు సంవత్సరాలు ఈ అతిథిపూజ మానింది. అంతటిలో దేశములో పెద్ద కాదకం లేగింది. ఇంత అంత అని చెప్పరాని కరువు. కూలివాడిదగ్గరనుంచి చక్రవర్తిదాకా ఆ కరువుడాకకి గురిఅయి పోయారు. ఇదే సమయం అని లేచారు ఆచార్యులవాళ్ళంతాను. ఇదే సమయం అని బయలుదేరారు పండితులంతాను. ఈ కరువు అంతా చక్రవర్తిగారి అజ్ఞనుంచే కలిగింది అన్నారు. అతిథికి ఆ పూజ మాని నందువల్ల దేవతలకి కోపం వచ్చిందన్నారు. ఇంకా ఏమేమో అన్నారు. ఆ అజ్ఞ తక్షణం రద్దుచెయ్యకపోతే దేశ మంతా దగ్ధమయిపోతుందన్నారు. ప్రజల్లో ఉద్రేకం పుట్టించేశారు. ఏదో మహా విప్లవం కలుగుతుందిరా అన్న భయం కలిగించారు. ఇంక చక్రవర్తి ఏమి చేయగలడు : నెమ్మదిగా తన అజ్ఞను తానే రద్దుచేశాడు. అతిథి పూజకు భార్యని ఎప్పటిలాగే సంపుతూ ఉండవలసింది అని కొత్త అజ్ఞ చెలామణి చేశాడు.

అలా ఉంటుంది ఆచారం బలం. వందల వ్రతావం. కొద్ది బాతు పూజలు వ్రతదినమూ ఉండనక్కరలేదు. అనేకప్పటికి ఎంత అలసడి కలిగి వుంటుందో ఆలోచించండి.

వంతు పూజలు :

అయినా నేను చెప్పినట్లు మార్పు కలిగింది. సంవత్సరానికి ఒక్కసారి అన్నారు. సంబంధితం ప్రీత్యర్థం సంవత్సరానికి ఒక్కసారి మహారాధన చెయ్యాలన్నారు. ఆ వేళ అందరూ వ్యభిచరించాలన్నారు. లేకపోతే పాపం. అది ఒక పెద్ద ఉత్సవంగా పరిణమించింది. ఈ పూజలు ఒక్కొక్క చోట ముప్పయి చోటలుగూడా పాగుతూ ఉండేవి. కొన్ని చోట్ల మహామాత అన్న పేరుతో పూజం ఉత్సవాలు చేసేవారు. 'ఉప్పులేరో', 'ఉప్పునూసా' అనే పేరుతో చేసేవారు ఈ సంభోగ పూజలు. ఇలా అనేక చోట్ల అనేక విధాలుగా ఈ బాతు ఉత్సవాలు చేస్తూ ఉండేవారు. కాని అంతటా ఆ మహాభక్తుల హృదయాంలో ఉండే అభిప్రాయం ఏమిటి? సంవత్సరం పొడుగునా సంబలు పండించి దేవతలు బంహీను లయిపోయారు. వారికి బలం కలిగించాలి. కొద్ది అందరు భక్తులు ఆ సంగమకర్తని అర్పణ చెయ్యాలి. అందరూ మహాలింగ ప్రీతి చెయ్యాలి. రాత్రి అంతా నిద్ర అన్నది లేకుండా ఈ మహాబాతు నడపాలి. ఊరికి జేమం. కివం కలిగించాలి అనే గావి మరొక్కటి కాదు. ఈ పని చెయ్యనివారు పాపులూ. దేశ ద్రోహులూ అని ఈ పూజలు మహోత్సాహంతో మహావిష్మతో మహావైభవంగా చేస్తూ ఉండేవారు. పవిత్రమైన భావంతో తమ భక్తిని పెల్లడిస్తూ ఒక్క దాచుకోకుండా ప్రతి పురుషులందరూ ఈ ఉత్సవాలు చేస్తూనే ఉండేవారు.

ఇప్పటికీ కొన్ని దేశాల్లోనూ మన దేశాల్లోనూ గూడా ఈ అదా
రాలు కనబడుతూనే ఉన్నాయి. ఆ పనులు జరుగుతూనే ఉన్నాయి. కాని
వాటి అర్థం మనము మరచిపోయాము. ఆ దేశాలవాళ్ళు మరచిపోలేదు.
అంతే భేదం మరేమైనా ఉందా అంటే, వాళ్ళు విజం విజంగా చెప్పుతారు.
మనవాళ్ళు మనిషాని మారేడుకాయ చేసి వివరీతమైన గూడార్థం విప్పి
చెప్పుతారు, తెలివైన వాళ్ళవడంచేత అంతేగాని మరేదీలేదు.

ఇంటింటికీ వెళ్ళి ఈ వనే చేస్తారు

ఈ ఉత్సవాలు చాలా చిత్రంగా ఉంటాయి. మూలసూత్రం జ్ఞాపకం
ఉంటే మరేమీ చాడ ఉండదు. దోరపడడానికి, గ్రీసు దేశాల్లో ఈ ఉత్సవం
వచ్చేనాటి ప్రతివారు, ప్రతి అడవి ఆ బాకు పేవలలో విహారం చేస్తూ
ఉంటారు. అంతటితో వాళ్ళకి సంతృప్తి కలగదు. ప్రతి ఇంటికీ శుభంకల
గాలి. ప్రతి ఇంటికీ లక్ష్మీరావాలికదా. అందుకోసం ప్రతి ఇంటిముంగిటా
కొంత గడ్డి చక్కగా పరుపులాగ పరిచి ఉంచుతారు. ఉత్సవం రేగుతూ
ఉంటుంది. ఈ ఛక్రంతో మహా భక్తులు ఉండరా మరి ; వాళ్ళు సారా
రణంగానే ఉంటారా ; ఉండరు. చక్కగా వేషాలు వేసుకొని జంటలు
జంటలుగా నియంతుడేరుతారు. ప్రీతి, పురుషులూ. ఈ ఇంటికీ వస్తారు.
అక్కడ వరచి ఉన్న గడ్డి పరుపుమీద నంచు కార్యం చేస్తారు. కామ
కాత్తంలో వాళ్ళకున్న చాచక్కం అంత కనపడుస్తారు. ప్రజలంతా ఉత్సా
హంతో చూస్తుంటారు. వాళ్ళ భక్తికి మెచ్చుకొంటుంటారు. దన్యవదాలు
చేస్తూ ఉంటారు. అక్కడ అయిన తరువాత మరొక ఇంటి దగ్గరికి వెళ్ళు
తారు. అక్కడ చుట్టూ ఇలాగే ముంగిట గడ్డి పరుపుమీద తమ భక్తిని కన
పరుస్తారు. దేవపూజ చేస్తారు. ఆ గృహానికి లక్ష్మీ ప్రసాదం కలిగిస్తారు.

బూతుకు తోడు తిట్లు :

బూతు పనికి అంటే శరీరాదు అంపిపోవచ్చును. అనుకున్నంత పూజ జరపలేకపోవచ్చును. మరెలాగ భక్తి చూపించడం? ఉంది కదా అరియిక, సొరియిక లేకుండా వుండే ఒక అవయవం - వాడుక; దాన్ని ఉపయోగిస్తాను. బండ బూతుమాట లన్నీ అడుతుంటారు. నంగమాలని వర్తిస్తారు. వాటిలో గాడిదెన్నే, గుర్రాలన్నీ పాత్రలుగా పెడతారు. శ్రీ పురుష అవయవాలని వర్తిస్తారు. అతిశయోక్తులు కురిపిస్తారు. మాటలలో వసులలో చూపలేని భక్తి అంతా వలుకులలో చూపించి ధన్యులవుతూ వుంటారు.

బూతు పిండివంటలు :

పిండివంటలు చేసుకొన్నా, ఈ బూతుబుద్ధి తప్పదు. శ్రీ అవయవాలలాగా, పురుష అవయవాలలాగా, పిండివంటలూ, మితాయిలూ తయారుచేసుకుంటారు వాళ్ళలో వాళ్ళు పండుకుంటారు. దేవతలకి సమర్పిస్తారు. తింటారు. (*) అలా పంచిపెడువల్లా, దేవతకు సమర్పించి పండువల్లా ఆ శ్రీ అవయవాలను అగటిపెట్టుకొని ఉండే దోషాలు తొలగిపోతాయని వారి నమ్మకము. ఆ అవయవాలను ఆశ్రయించి ఉన్న గారి (దయ్యము) పారిపోతుందని వారి విశ్వాసము. ఇప్పటికీ మనలో ఆదపిల్లలు నసుర్ర అయినప్పుడు 'చిమ్మిలి' దంచి శ్రీ దేవయవాల రూపంగా చేసి "అవయవ దోషపరిహారం" ఇతరులకు పంచి పెట్టడం ఆచారం.

(*) చిమ్మిలిని గురించి, ఈ ఆచారాన్ని గురించి ఎక్కువ తెలుసుకోతాం అంటే "నసుర్ర అంటే ఏమిటి? చిమ్మిలి ఎందుకు పండుతారు?" అనిన వా వ్యాసం చూడవచ్చు.

ఇలాగ ఆ ఉత్సవాలలో తినేది, వినేది, కనేది అంతా బూతు. బూతుల క్రిత విశ్వరూపంకో తాండవిస్తూ ఉంటుంది. లక్ష్మీకో కంకం లాడుతూ ఉంటుంది కూడు.

మ న లో నో :

ఇది ఒక ఉదాహరణంగా ఇచ్చాను. ఇలాంటివి మరి ఒకటి రెండు ఇస్తాను. కాని ఇందులో ఎంత మనదేశానికి వర్తిస్తుందో ఒక్కనారి చూడండి. నేను ప్రత్యేకంగా మన దేశాన్ని గురించి వ్రాయవలసింది ఇంకా ఉంది, కాని విశ్వానం కలగడానికి కొంచెం చూడాలి. మన ఉత్సవాలలో పిండివంటలు చూడండి; బూరెలూ, గారెలూ, సుగియలూ, పాంకాయలూ, మొదలైనవన్నీ ఆ ఆకారాలాగే ఉండడం ఎందుకు ? ఆలోచించండి. పాంకాయరూపంగా చేసినందువల్ల ఆ పిండికిగాని, ఆ భజ్యేనికిగాని కలిగిన రుచి ఏమయినా ఉందా ? గారెకి మధ్యను వేయికో పొడవక పోతే రుచిగాని, వేగడంగాని తక్కువ అవుతుందా ? లోవల పూర్ణం పెట్టి పైపొరతో ఉండాలాగే చేయడం ఎందుకు ? మరొక రూపంగా చెయ్యలేదు ? అలా మరొక రూపంగా చేస్తే వివాహాది ఉత్సవాలలో ఆచారాలు హరిస్తాయా ? లేదు. మన పిండివంటలు గూడా అలాంటివే. అది మన తత్వంలో క్షేరించి ఉంది.

ఒక్క పిండివంటలలోనే కాదు దేవతార్చనలోనూ, దేవతాపూజలలోనూ ఉపయోగించే పాత్రలుగూడా అలాంటివే; దీపారాధనకు అవసరమయిన పరికరాలు గూడా ఆ ఆకారాలలోనే ఉండేవి. మట్టికోనో, ఇత్తడి

తోనో తయారు చేసిన దీపపు వెమ్మెలూ, కుందులూ, ప్రి పురుష గోప్యాంగలను పోలిఉంటాయి. ఒక్కొక్క దీపపు వెమ్మె సరిగా పురుషాకారముతో, అత్యంతం పొడుగయిన అంగముతో, ప్రమిదను నట్టుకొనినట్లుంటుంది. ఈ వెమ్మె తయారుచేయడంలో ఆ శిల్పి తన పనితనము నంతటిని ప్రదర్శిస్తాడు. ఆ రూపంగా తన దైవభక్తి చూపిస్తాడు.

దేవతార్చనకు ఉపయోగపడే పంచపాత్రలూ, ఉద్ధరణులూ, ఇలాంటి పరికరాలు చాలవరకు గోప్యాంగాల ఆతిథ్యమోక్షంతో నుండేవి. వ్రాత కోసము ఆవసరమయిన సిరాబుడ్లు ఈ ఆకారాలతోనే-చిత్ర విచిత్రంగా-తయారుచేసి, వాడుకొనేవారు. ఇలాంటి పూజా పరికరాలు అనేకము-చాల చక్కని శిల్పితనముతో నుండేవి-ప్రాక్ నశ్చిమ దేశాలలో ముఖ్యనగరాలలోని మ్యూజియములలో ఇప్పటికిని చూడవచ్చును. గారి(దయ్యము)సోక కుండా చేతులకో, మొలకో, మొదలనో కట్టుకొనే రక్షణగుణా అనేకం ఈ ఆకారంలోనే ఉండేవి. రెండవ ప్రపంచయుద్ధకాలములో-ప్రపంచాన్నంతటిని, కొన్ని మాసాలు అల్లరిలాడించిన దిట్టేటరు ఇటలీలోని ముస్సోరిని ఈలాంటి రక్షణకదానిని తన ముంజేతికి కట్టుకొని ఉన్నట్టు స్వయంగా చూచినవారు సాక్ష్యమిస్తున్నారు. గోప్యాంగలను ఈ విధంగా అనుకరించడం ఆ దినాలలో పర్యవ్యాప్తిగా ఉండేవనడానికి ఇంక సందేహముంటుందా ?

మంగళ సూత్రాలూ ఆచిహ్నాలే!

చూడండి మన మంగళసూత్రాల ఆకారాలు, మొదటి రూపం, రావి ఆకులాగ ఉన్న రేకు మధ్యను పొడుచుకుంటూవచ్చే ఒకమొన, రావిఆకు ఉపమానమూ మధ్యనుండే ఆ మొన ప్రి పురుష భాగానే నిరూపిస్తాయి. తరువాత రావాకు ఆకారం మానుకుని గుండ్రని ఆకారం చేశారు.

కాని మధ్యనుండే ఎత్తుని మాత్రం మానలేదు. అదే సంగమ చిహ్నం. అదే లింగమూ, పానపట్లమూ, అదే దైవం ఆ రోజులలో. తెల్లవారు జామున లేచినా సాయంత్రం దీపం పెట్టినా దానినే మన వాళ్ళందరూ కళ్ళకద్దుకుంటూ తమ పాతివ్రత్యాన్ని నిలుపుకుంటారు. ఆ మంగళసూత్ర మహిమ సాక్షాత్తు దైవమహిమే కదా. చెప్పరావడం ఏమిటంటే బూతు పూజా, ఈ అవయవ ఆరాధన మానవుల హృదయాల్లో సంపూర్ణంగా జీర్ణించాయి. అంచేత మన విండివంటలు రూపాలకూడా అవేశాని వేరు కాదు. మనం అర్థం మరచిపోయాం.

మ న లో తిట్లు :

మన ఉత్పనాలలో తిట్లుగూడా ఉన్నాయి. ప్రతిచోటా - గ్రామదేవ తల ఉత్పనాలలో వేషాలూ వాళ్ళ మాటలూ చూడండి. బూతు పూర్తిగా కనిపిస్తుంది. ఒకడు ఒక రోలుని నడుముకు కట్టుకొని రోకటితోదంచుతూ అరిచిన అరుపులకి మన ఎక్కడైనా అర్థమంటుందా ? రంకులరాటం దగ్గర మహా ఆవేశంతో ప్రీతువువును కూపే మాకలకి ఈ ఓనాలలో ఏమి వ్యాఖ్యానం చేస్తాము ? ఇవన్నీ ఎవ్వరో చేసినవి కావు. అనాది నుండి వస్తున్న ఆచారాలు. ఇప్పుడు మన కంటికి అనాచారాలు లాగ కనబడు తున్నాయి. దోషమే అయితే మానిపించరేమి ? ఆచారంగా ఉంది. అది మానదు — ఇంత వేగం, కాకల నాటినుంచి వస్తుంది. అంతేగాని కుర్రకుంటలు చేసిన తప్పుడు పనికాదు. పవిత్రం అయిన ఆచారం అప్పుడు కాకపోతే అప్పుడే ఎప్పుడో అవివేసి ఉండురు.

జగన్నాథంలోని తిట్లు :

పోనీ ఇవన్నీ జ్ఞాద్రహుజ లందాం—మాటవాసికే సుమందీ—
 ఎంచేతనంటే అవి జ్ఞాద్రహుజలు కావు. పూజలకి మూలాధారాలు—జగ
 న్నాథంలో చూడండి. వస్తూ వస్తూ రథం ఆగిపోతుంది. ఇకను చెరరేగు
 తాయి తిట్లు. ఆ సమయంలో తిట్టనివారు పాపాత్ముడే అని అనుకునేవారు.
 కొన్నాళ్ళు. ఆ సమయంలో తిట్టని బంధుతిట్లు ఉండరు. ఆ మహా పుణ్య
 కాలంలో నోటితో రంకుపోవని మనుషు లుండరు శ్రీమతాని పురుషులు
 కాని, ఆహా : ఏమి తిట్లు : ఎంత కవిత్వము అందులో : భాష తెలిసిన
 వాళ్ళదే భాగ్యం : ఈ తిట్లు ఎందుకు : వేరే అర్థాలు మనకువద్దు. బాతు.
 తిట్లుగూడా ఒకరకం పూజలే అనిపించుకొనేవి. భూమి ఆకాశం అంతా
 బాతుతో నిండిపోయి వుండాలి ఉత్సవం అంటే. ఇలాగ తినడానికి, విన
 డానికి మనలో కూడా బాతు కనిపిస్తునే వుంది. ఇకను కనడానికి బాతు.
 వుండా అంటారు. దీనికి నా జవాబు—ఓ : ఉంది; లక్ష.

మ న లో బూ తు :

ఉత్పన్నాం లో ఉండేదంతా బూతే అని మనవి చేశాను. తిన్నదీ, విన్నదీ, కన్నదీ బూతే అని నిరూపించాను. మన దేశంలో గూడా తినడానికి వినడానికి కావలసినంత బూతు వుంది అని చూపించాను. అది సూత్రాలు మనం మరచిపోయినా, అచారాలూ ఆకారాలూ ఆ మాటలనే సార్థకం చేస్తున్నాయి. ఇకను కనడానికి మన దేశంలో దృష్టాంతా యిన్నాయా అని ప్రశ్నించుకున్నాం.

చూ స్తు ఉ ం డ గా నే వా :

అందరూ చూస్తూ ఉండగా, బహిరంగంగా బూతువస్తులు చేస్తారు. అంటే “శ్రీహరి” అని చెవులు మూసుకుంటారు. అనాగరిక జాతుల వాళ్ళని ఆదిపోస్తారు. అబద్ధం అని కొట్టివేస్తారు. అసహ్యం అని ఏవగించుకుంటారు. మనకలాగ లేదు పోనీ మహావ్రతో అని నవ్వుతోస్తారు. ఎన్ని అగచాల్సియినా వదతారు మనవాళ్ళు.

కాని విజాన్ని కప్పిపుచ్చడం ఎలాగ : దేశదేశాలలో మహా
వ్యాప్తిలో ఉన్న సంగతిని కాదనడం ఎలాగ : మనలో ఇంకా నిలిచి
వున్న ఆచారాలకి అర్థం చెప్పడం ఎలాగ : ప్రపంచం అంతా కోడయి
కూస్తూ ఉంటే విరాకరించడానికి బలం ఎక్కడనుంచి వస్తుంది : వాళ్ళంతా
చేస్తున్న పనులే మనమూ చేస్తున్నాం. మరి వాళ్లు ఒప్పుకున్న సంగతి
మనం ఎందుకు ఒప్పుకోకూడదు : ఈ రోజులలో బూతుపని అంటే
పెద్దవాళ్ళంతా బొమలు చిట్టిస్తారు. ముక్కుమీద వేయ పెట్టుకుంటారు.
అనాచారం అంటారు. పాపం అంటారు. కాని ఎల్లప్పుడూ ఇలాగే
ఉండేదా కాలం : ఆ రోజుల్లో బూతు పాపంకాదు సరేకదా, అది పవిత్ర
మైన పూజ. పాపమైన కార్యం. అద్వితీయమైన ఆరాధన అని కదా
మనవి చేశాను. ఈనాటి దృష్టితో అనాటి అర్చిప్రాయాన్ని విమర్శించడం
అన్యాయం. ఇంగ్లీషువాళ్లు దృష్టితో మన “గోమయ ప్రభావం” విమ
ర్శిస్తే మన గతి ఏమిగాను :

“అవు పేదా మీరు హర్షికుంచార్
అవు హూతీ మీరు కాగీకుంచార్
అవు ఎక్వా మీలో మన్నీ తక్వా
హబ్బెబ్బె హబ్బెబ్బె : ఏమీ మతం.”

అన్నట్టేకదా అవుతుంది : ఆ విమర్శన మనకంత ఇంపుగా
ఉంటుందా : కాబట్టి మనరోజుల కొలదద్దలతో ఆ రోజుల సంగతులు
కొలవకూడదు. ఉన్నది ఉన్నట్టే మనం గ్రహించాలి. ప్రపంచం అంతా
పరకాయించి చూడండి, ఎలాగుంటుందో :

దే వ త ల కు పెళ్ళి :

ఉఫులేరో అనే పురుషదేవతకి, ఉఫునూసా అనే స్త్రీ దేవతకి
కొత్తపంట కాలంలో వివాహం చేస్తారు—సూర్యదేవతకి భూదేవత

అనంద్. సూర్యదేవత మగ విగ్రహం. అదే వాళ్ళకి కొత్త సంవత్సరం. ఈ ఉత్సవం ఒక నెల రోజులు సాగుతుంది. ఇది మన రావిచెట్టులాంటి ఒక చెట్టుకింద జరుగుతుంది. ఆ చెట్టుపేరు “నూనూ” అంటారు. ఈ మువ్వలు రోజులు ఆ ప్రజలకు విధి విరామమూ ఉండవు. మగవాళ్ళూ ఆడవాళ్ళూ తోపులాటలతో, కుస్తీపట్టులతో, పందేలతో సాటిలేని విధంగా స్వేచ్ఛావిహారం చేస్తారు. రాచపిల్లని రైతుపట్టినా, కాపుపిల్లని కామందు పట్టినా తప్పలేదు. ఆ పేడుకలకి అంతంలేదు. ఆ వ్యభిచారానికి హద్దు లేదు.

పౌలం పూజ :

జానా ద్వీపంలో పంట కాలంలో ఒక వద్దతి జరిపేవారు. పౌలం గల మనిషి తన భార్య దిగంబరులయి పౌలానికి పోతారు. వాళ్లు పౌలం చుట్టూ ప్రదక్షిణ చేస్తారు భక్తి వినయాలతో. కొందరు అంతకకముందు మూడు రోజులు ఉపవాసదీక్షతో గూడా ఉంటారు. అలా ప్రదక్షిణచేసి పౌలం మధ్యను భార్య భర్తలు సంగమిస్తారు. ఈ కార్యక్రమంవల్ల పంటలు బాగా పండుతాయని వాళ్ల నమ్మకం.

చెట్టుతో సంగమం :

మధ్య అమెరికాలో గూడా ఇలాగే చాలా నిష్ఠతో ఉపవాసం ఉండి పౌలం యజమాని తన భార్యతో పౌలం మధ్యను కూడతాడు. లేదా అక్కడ ఒక చెట్టుతో రమిస్తాడు.

ఇది మనకుగూడా కొత్తకాదు. మన అశ్వత్థప్రదక్షిణలకు అర్థం ఏమిటి : సంకాసం కావలసిన శ్రీ రావిచెట్టు చుట్టూ మహా నిష్ఠతో తిరిగి చెట్టుని ఆరింగనం చేసుకుంటుంది. ఆ చెట్టులో శ్రీ అశ్వత్థనారాయణు

దున్నాడు. ఆ ఆలింగనం వల్ల ఈ ప్రీతి నంకాన ప్రాప్తి కలుగుతుంది. ఇందులో చెట్టు పురుష భాగం అయింది ; అమెరికాలో చెట్టు ప్రీతి భాగం అయింది. అంతే వ్యత్యాసం. మరేదీలేదు. మధ్య అమెరికా వాళ్ళు మనం విందించ నక్కరలేదు. అందరమూ ఒక్క బిలోనుంచి వచ్చిన వాళ్ళమే.

మహాలింగ ధ్వజ ఉత్సవం :

బర్సర దీవులలో ఈ పంట ఉత్సవం మరొక చిత్రంగా ఉంటుంది. గ్రామంలో ఉన్న ప్రీతి పురుషులందరూ ఒక బయలులో జమ అవుతారు. అక్కడ ఒక పెద్ద జండా ఎగర వేస్తారు. ఆ జండా గుడ దగ్గర దగ్గర అయిదు అడుగుల వెడల్పు ఉంటుంది. ఆ జండా మీద ఒక మనిషి విగ్రహం ఉంటుంది. ఆ మనిషి అత్యధికమైన పురుష అవయవాన్ని తగిలిస్తారు. ఈ ప్రీతి పురుషులందరూ ఆ జండానే మహాలింగంగా భావించి మహాభక్తితో పూజ చెయ్యడానికి కారంబిస్తారు. ఆ జండా గాని ఆడుమూ ఉన్న కొద్దీ, కింను సమాజేకమైన వాళ్ళకి ఉద్దేశం ఎక్కువ అవుతూ ఉంటుంది. మనోవాక్పాయంతో లింగతర్పణ చేస్తూ ఉంటారు. అవి ఈహలు కావు, అవి తిట్లు కావు, అవి నంబోగాలు కావు. వీడి నాదీ అన్న విచక్షణ లేదు. కాలమూ స్థలమూ అన్న చింతలేదు. ఎవరైనానరే, ఎక్కడైనానరే, ఎప్పుడైనానరే, మహాలింగపూజ జరగవలసిందే. క్రింద జరుగుతూ ఉన్న విరాసమూ ఉత్సాహమూ అంతా, ఆ మీద ఎగురుతూ ఉన్న మహాలింగానికి అర్పణ అవుతుంది. దానికి అధికమైన బలం కలుగుతుంది. పంటలు పండి ప్రజలందరూ సుఖిస్తారు. దేవతాప్రీతి, దేశప్రీతి రెండూ అవుతాయి.

వీడిమానుతంతు :

వీడిమా ఇంక ఆగడం అనుకుంటాం. అనన్యాయం అనుకుంటాం గూడాను. కాని కొంచెం ఆగండి. మన దేశంలో కొన్ని ఉత్సవాలలో ఇప్పు

టికి 'సిడిమాను' అన్నది ఒకటి ఉంది. బాగా పదిహేను అడుగులు ఇరవై అడుగులు పొడుగున్న ఒక తిన్నని చెట్టు తెస్తారు. ఆ చెట్టుకి వంకరచాటింకరచాటి ఉండకూడదు, నిట్టగా ఉండాలి. దానిని రెండు చిన్నకొయ్యల మధ్యనుపెట్టి ఒక బండిమీద ఎక్కిస్తారు. చుట్టూతిప్పడానికి విలుగా వేస్తారు. ఇదే మహాలింగం. ప్రజలందరూ దానికి పూజలు చేస్తారు. ఈ రోజులలో గూడా ప్రజలలో తిట్లు తగ్గలేదు. ఆచారరూపంగా కాకపోయినా అభ్యాసరూపంగా నయినా ప్రీతి పురుష సంఘర్షణ చాలా ఉంటుంది, నాగరికతరోజులయినప్పటికీ, ఆ మహాలింగానికి దిలి ఇవ్వడము గూడా వుండేదట కొన్నాళ్ళు. అసలు సూత్రాలు కొంచెం మరచిపోయినా ఆచారం మాత్రం ఇంకా మనలోనూ వుంది.

మంత్రి పూత మైన సంభోగం :

ఉత్తర అమెరికాలో కొన్ని జాతుల వాళ్ళున్నారు. వాళ్ళలో ఒక గొప్ప ఆచారం వుంది. అది మహా పుజ్యాత్మకులు చేస్తారు. అది చేసిన వాళ్ళని పావనమూర్తులు, మహాత్ములు అని గౌరవిస్తారు. ఆ ఆచారానికి మూలసూత్రం మనకు తెలిసినదే. పాత దేవుడు బలహీనుడై పోతాడు. అతని పనిని కొత్త దేవుడు తీసుకుంటాడు. సంశాన కార్యం చక్కగా నడుపుతుంటాడు, పంటలు దాగుంటాయి. ఇదే సూత్రం.

దీని కార్యక్రమం :

గృహస్థు ఒకడుంటాడు చాలాపుజ్యాత్మకుడున్నాడు. ననాశనుడున్నాడు. అతను అతనిలాంటి పవిత్రుడినే మరొకడ్ని ఎంతుకుంటాడు బదిలీగా. వీళ్ళే పాతదేవుడూ, కొత్తదేవుడూ అనుకోవచ్చును. ఈ గృహస్థు ఒక పెద్ద పుత్తపం ఆరంభిస్తాడు. అంతా చాలా ఆచారంగా జరుగుతూ

ఉంటుంది. ఆ ఉత్సవం మహానిష్ఠతో అతని ఇంటికి ఆ బదిలీని తీసికొని వస్తాడు. ఈ గృహస్థ భార్య తన ఇంటిలోనుంచి బయలుదేరుతుంది. మేళాలు తాళాలు ఉంటాయి. ప్రజలంతా ఆకీర్షితులైపోతారు. మహా ఉత్సాహంగా ఉంటుంది. అంత ఆదంబరంతో భార్య ఈ బదిలీ మనిషి దగ్గరకి వస్తుంది. ఆయన చాల నిష్ఠతో స్వాగతం ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉంటాడు. ప్రజలు చుట్టూ కిక్కిరిసిపోయి ఉంటారు. ఒకరినొకరు తోసుకుంటూను. ఆ దొమ్మీలో నలిగిపోతూఉన్న -డవాళ్ల అరుపులుగాని, పిల్లల ఏడ్పులుగాని ఎవరూ లక్ష్యం చెయ్యరు. అందరూ తదేక దీక్షతో అక్కడ జరుగుతున్న తంతు అంతా చూస్తూ ఉంటారు.

ఇలాగ ఇంత వైభవంతో వస్తుంది ఆ గృహస్థ భార్య. మహా భక్తి పూర్వకంగా బదిలీ మనిషి దగ్గరకి వెళుతుంది. వెళ్ళి నమనయంగా తాను కట్టుకొని ఉన్న చీర జారవిడిచేస్తుంది. దినమొంతో ఆ గృహిణి వెల్లకిల పడుతుంటుంది అక్కడ. ఆ తరువాత, ఈ బదిలీమనిషి మహా భక్తితో, ఈశ్వరార్పణం అంటూ ఆ గృహిణిలో కూడుతాడు. పురోహితుడు శాస్త్రోక్తంగా “మహాత్మైంకర్యం అయింది” అని అందరికీ తెలియజేస్తాడు. ఆ తరువాత ఆ యిల్లాలు తిరిగివచ్చి “వేదవిహితమైన కార్యాన్ని సక్రమంగా ఆచరించి తిరిగివచ్చాను” అని ప్రకటిస్తుంది. జనులు ధన్యవాదాలు చేస్తారు. ఆ గృహస్థ ఒక సోమయాజిలాగ గౌరవం పొందుతాడు. స్వర్గానికి సరిసరిగా పోవగలిగినంత పుణ్యం సంపాదించాడు. ఊరి వాళ్ళంతా ఉద్బిషోతారు. కొత్తదేవుడికి కావలసిన బింబం కలుగుంది పంటలు దాగా పండుతాయి.

ఏమిటి అనాచారం ?

ఏమిటి అనాచారం అంటారు మన పట్టుబట్టిన వాళ్ళున్నూ, విప్లాసీమాల వాళ్ళున్నూ. వ్యతిచారం అంటే ఊరుకుందాం అనుకున్నా మంత్రాలని గూడా ఈతుస్తున్నాడేమిటి అని అగ్రహిస్తారు. బహిరంగ సంగమానికి మంత్రాలుకూడా ఏమి వచ్చాయి అని అసహ్యించుకుంటారు. ఇంగ్లీషు వదువులు ఇలాగ చేశాయి అంటారు. పాపం పెరిగిపోతుంది అంటారు. ఈ దుర్మార్గులతో నోటికి నోరు కలవడం మంచిదికాదని మౌనం వహించడమే మంచిదని అనుకుంటారు. ఎందుకో ఇంత ప్రమాదం :

మనలో లేదా :

నలుగురూ చూస్తూ ఉండగా సంగమం చెయ్యడం మనకు కొత్తదా; అలాంటిదానికి మంత్రాలు తోడు చెయ్యడం మనకి వింత సంగతా ; అలాంటి పనిచేసేవాళ్ళని గౌరవించడం మనకి ఎప్పుడూ లేనిదా; అలాంటి పనిచేసిన వాళ్ళనిచూచి ఊరువాళ్ళు, వాడవాళ్ళూ ఉద్బిషోపడం మనకి

మాతనమా : ఎందుకు మనం లబ్ధిని నోరు కొట్టుకోవాలి : ఇదంతా మనకు చిరకాల సరివయమే కదా : ఇప్పుడు కూడ మనలో వున్నదే కదా :

పాండరీకం ఏమిటి ?

మనకు అనేక విధాల యజ్ఞాలున్నాయి. అవి వేదవిహితాలు, చాం సవిత్రితమైనవి. చాం పూతనమైనవి. యజ్ఞం చేసినవాళ్లు అంతా మహా పావనులున్నూ- గొప్పవాళ్లున్నూ, దయ్యాళ్లున్నూ, అన్నీ మంత్రాలతోనూ, గొప్ప కంతులతోనూ జరగవలసినదే. దీక్షకి నిష్ఠకి మరి చెప్ప వలసింది ఉండదు, అందులో ఒక యజ్ఞం వుంది. 'పాండరీకం' అని. ఇది చేసినవాళ్లు కద్దెతో కైలాసానికి పోతారు. పరలోకంలో రంభా సంభోగం కలుగుతుంది వాళ్ళకి. అంటే వాళ్ళంతా సాక్షాత్తు దేవతలే అయిపోతారు. లేకపోతే రంభా సంభోగం ఎలాగ కలుగుతుంది : పాండరీకం చేసిన వాడంటే పరమపావను ధన్యుడని : ఎంత గొప్ప ! ఎంత గౌరవం !

అదేమిదో : కొంచెం చూడండి. ఇది పాపం కాదు, అసవిత్రితం కాదు. చోషంకాదు. చాం ఉత్తమం. మహా సవిత్రితం.

చే పే దే మి టి ?

అదేమి దీక్ష : అదేమి విష్ణు. ఎంతమంది బ్రాహ్మణులు : వేద పారంగతులు, శ్రుతి స్మృతి పురాణవేత్తలు, వర్ణధర్మాల చదువుకున్న వాళ్ళు వేదాంగవేత్తలు, ఘనాపాతులు అందరూ దీనికి చేయూతనిచ్చేవారే. అంతా వేదమోషయే. అంతా మంత్రపఠనమే. అంతా ఆచార విశేషమే. యజ్ఞప్రక్కం నాలుగమడంవరకూ అంతా అలికిడే. అంతా కంకలమే. అంతా అన్న సంతర్పణమే. అంతా సవిత్రితే.

కా ర్య క్ర మం

ఒక పందిరి వేస్తారు. కిందిను బ్రాహ్మణశ్రేష్టులు హోమం పేలుస్తుంటారు. మంత్ర ధ్వని దిక్కులు పిక్కటిల్లుతుంది. వేదమోష విని ఏస్తూనే ఉంటుంది. అగ్ని నహస్రాచ్యుతం ప్రజ్వలిస్తుంటుంది హోమధూమం ఆ ప్రదేశమంతా పవిత్రం చేస్తూ వుంటుంది.

పొందరీకం చేస్తూ వున్న మహనుభావుడూ, అతని భార్య ఇద్దరున్నూ మహాదీక్షతో మహోత్తమమైన విష్ణుతో నక్రమంగా కాస్త్రోక్తంగా ఆ పందిరిమీదికి ఎక్కుతారు. ఆ పందిరి కొంచెం బలంగానే సూత్రాల ప్రకారం కదలాదు. పై కప్పమీద ఇద్దరు స్వేచ్ఛా విహారం చేసినా పర్వాలేదన్నంత గట్టిగా వుంటుంది. ఆ కప్ప మధ్యభాగంలో ఒక కన్ను వుంటుంది. పుణ్యాత్ములూ, అదృష్టవంతులూ, పలుకుబడి కలవాళ్ళూ అందరూ చుట్టూ వుండి చూస్తూ వుంటారు. ఆకాశాయావభు చెట్లూ, ఇట్లా ఎక్కి కనిపెడుతూ వుంటారు గూడాను.

మంత్రాలు చెలరేగుతుంటాయి. వేదనాదం ఆకాశం ముట్టుకుంటూ వుంటుంది. హోమం సాగుతుంటుంది. ఆ పొందరీకం చేసే మహనుభావుడు భక్తిపూరితుడై పోతాడు. అతని భార్యగూడ అలాగే ఉత్సాహంతో విండిపోతుంది. ఇద్దరూ పందిరి పై కప్పమీద ముహూర్తం కోసం నిరీక్షిస్తుంటారు. ఇంతలో నిర్ణయించిన ముహూర్తం వస్తుంది.

అప్పుడు వాళ్ళేమిచేస్తారు? ఇందరు చూస్తున్నారే అనినంకోచిస్తారా? అనాచారంకాదా అని భావిస్తారా? ఎవ్వ రేమనుకుంటారో అని చింతిస్తారా? లేదు. ముమ్మాటికీలేదు. మహాఉత్సాహంతో, పవిత్రకార్యంచేస్తున్నామన్న ఉబలాటంతో, భక్తితో, దీక్షతో విష్ణుతో, మహానంగమ కార్యానికి పూను

కుంటారు. సర్వప్రపంచం చూస్తూఉండగానే వాళ్ళిద్దరూ అలుచుగల అట అడతారు. అక్కడ సంభోగం చెయ్యకపోతే తిరవాత రంధాసంభోగం దొరకదు సోమయాజి గారికి.

అలాగున బహిరంగంగా, శాస్త్రోక్తంగా, మంత్రాలతో వాళ్ళిద్దరూ సంగమించాలి ఆ రేకస్సు కిందనున్న హోమాగ్నిలో పడి అహూతి కావాలి. అప్పటికిగాని పౌండరీకం అన్న యజ్ఞం పూర్తి పలాన్ని ఇవ్వదు. ఇది ఒక విధమయిన సరమేధ మనవచ్చు—సరబలి వంటిదే వీజరూపములో.

ప్రత్యామ్నాయాలు :

ఇది సక్రమంగా జరపవలసిన పౌండరీకం. పూర్వం మన పెద్ద లందరూ, శక్తికలిగినవ్వుడు, ఇలాగే చేసేవాళ్ళు. కాని దినాలు మారి పోతున్న కొద్దీ పౌండరీకం చేసేవాళ్ళకి, వాళ్ళ తార్యంతో కొంచెం సంతోషం కలిగింది. ఏమిటీ ఈ అనాచారం అని, వాళ్ళకి, ప్రజలకి, తోచింది. ఉపాయాలు చూచారు. చెయ్యవలసిన ఆచారం చెయ్యాలి. రాసున్న అవమానం రాకూడదు. సిగ్గుమాలిన పని చేశారని ఎవరూ అన కూడదు. ఇందుకోసం ప్రత్యామ్నాయం ఒకటి పెట్టారు.

సోమయాజిగారు స్వయంగా సోమిదేవమ్మతో ఈ పని చెయ్య వక్కర లేవన్నారు. వీరిద్దరికీ బదులుగా మరి ఇద్దరి నెవరినయినా పెట్టి ఆ పని చేయించినా వరే అన్నారు. పనిచేసింది వాళ్ళే అన్నారు. ఇలాంటి మారుబేరాలు కల్పించడం మనవాళ్ళకి వెన్నతోపెట్టిన సంగతే. ఆ తెలివి తేటలతో ఈ ఉపాయం చెప్పారు. పౌండరీకంలో ప్రధానకార్యం సకప రానికి వాళ్ళ కిద్దరికీ వకాల్తా ఇస్తున్నారు.

వ త్తా ల్తా పౌ ం డ రీ త ం :

అంచేత ఏం ఇప్పుడు చేస్తారంటే - పౌండరీకం చేసేవాడూ, తన తాళ్యా దీక్షనుపూని ఉంటారు. కింద చెయ్యవలసిన పనులన్నీ చేస్తారు. వందరి ఎక్కడానికి మాత్రం పరాయివాళ్ళని పెడతారు. కొంత డబ్బు ఇచ్చి, ఎవరైనో ఒక ప్రీని, ఎవడినో ఒక పురుషుని డబ్బిచ్చి తెస్తారు. బహిరంగంగా ఈవని ఆ వందరిమీద చెయ్యడానికే ఈడబ్బు ఇవ్వడం.

వాళ్ళిద్దరూ వందరి ఎక్కుతారు. ఆ సమయానికి ఆ పదుపు ముందయే సోమిదేవమ్మ అనుకోవాలి. ఆ సిగ్గుమాలినవాడే మన సోమ యాజిగా రనుకోవాలి మనం. వాళ్ళని మంత్రాలతో ఒక్కదెబ్బని మార్చే స్తారుగూడా మన ఋత్విక్కులు. మంత్రబలం పామాన్యమూ, ఆ మంత్ర బలంతో ఆ యిద్దరూ చేసిన మహా కైకర్యం, సోమి దేవమ్మ సోమ యాజీ చేసినట్టుగానే తావిస్తారట దేవతలు, దానిమూలంగా సోమయాజి గారికి ఇహంలో గౌరవ వైభవాలు, పరంలో రంధానంబోగమూ దొరుకుతుంది. పాపం సోమిదేవమ్మ ఏమవుతుందో చెప్పలేదు.

ప చ్చి పౌ ం డ రీ త ం గా డు రా !

కొందరు ఋద్ధిమంతులు, బాగా చదువుకున్నవాళ్ళు, ఒక జట్టుగా ఉండేవాళ్ళు. వాళ్ళు మాటలాడుకుంటూంటే వినడానికి చాలా ఇంపుగా ఉండేది. వాళ్ళ వాక్యోపవాక్యాలూ, వాళ్ళ పరసాలూ వ్రాసిపెడితే మహా కావ్యాలు అయిఉండును. వాళ్ళు ఏదైనా పందర్యంలో ఎవడినైనా పరమ రసికుడు అని అవలంబిస్తే వాళ్ళేమనేవారో తెలుసునా ? "వాడు పచ్చి

పొందరీకంగాదురా" అని అనేవాళ్లు. ఇది విన్న ఇతరులకి ఏమీ తెలియదు. వాళ్ళలో వాళ్ళకి చక్కగా బోధపడుతుంది. ఏమని : "నదీనీదిలో నై నా ఏదో చేయడానికి వెనకతీయని వాడురా" అని; అంటే సిగ్గు లజ్జా విడిచిపెట్టిన వాడనిగాని, సంఘం కట్టుబాట్లకు లొంగని వాడని గాని అర్థం. అలా దిగింది పొందరీకం అర్థం. మాటల అర్థాలు మారుతూ వస్తాయి అంటారు కదా :

ఈ మధ్యను ఒక కవి ఒక సందర్భంలో జరిగిన అనాచారాలను వివరిస్తూ "పూర్వకాలపు పొందరీకము...నీదీనీదుల జరుపుకుంటూ...." అని ప్రయోగించాడు; చిత్రం కాదా :

మన యజ్ఞాలలో మరికొన్ని గూడా ఇలాంటివి వున్నాయి. ఇప్పటి చెవులకి అవి ములుకులులాగ తగులుతాయి. ఇప్పటి కళ్ళకి అవి ముళ్ళలాగ కనబడతాయి. ఇప్పటి బుద్ధులకు అవి అసభ్యంగా తోస్తాయి. కాని ఆ రోజులలో ఇవన్నీ పవిత్రమైన సంగతులే. వాటిని విందించేవాళ్లు పాపాత్ము లయ్యేవాళ్లు. రౌరవ వరకంలో పడిపోయేవాళ్లు. రోజులు మాత్రం రావడంచేత వాళ్లుకూడా మారిపోయారు. ఏవో దొంకరిరుగుడు మాటలూ, అర్థాలూ చెప్పుతారు. కాని, అనలు సంగతులు మాత్రం ఆశ్చర్యకరంగానే వుంటాయి. అశ్వమేధయాగం అంటే మహా పవిత్రమైనది కదా : మహా పురుషు లయితేగాని చెయ్యలేదుగదా : చక్రవర్తుల లాంటివాళ్ళే గాని, ఇతరులు చెయ్యలేదు అంత గొప్ప యజ్ఞాన్ని : ఈ యజ్ఞం ఏమిటి : ఏమి చేస్తారు : అవి చూస్తే, ఆశ్చర్యం : గుండెలు నీరయిపోతాయి : నోరు తెరుచుకొని ఉండిపోవలసిందే :

అ శ్వ మే ధ యా గ ము

అశ్వమేధమాగం సాధారణులు తలపెట్టే కార్యము కాదు. బ్రహ్మ హత్య చేసిన గొప్పవారూ, మహారాజులూ, చక్రవర్తులూ తప్ప ఇతరులు ఆ మాటే అనుకోజాలరు. అది తేలికగా జరిగే కార్యము కాదు. వందలకొద్దీ మనుష్యులు కావాలి; లక్షలకొద్దీధనం కావాలి; అధికసంఖ్యాకులుగా బ్రాహ్మణులు రావాలి; హోమ ధూమాలతో, వేదఘోషలతో, మహా సంతర్పణలతో ఎంతో జోరుగా సాగవలసిన మనకార్యము. అల్పులు తలపెట్టగలరా? తలపెట్టడానికి దానికి తగినంత యోగ్యతా, అర్హతా సంపాదించగలరా?

వ్యయప్రయాసలతో కూడుకొని ఇంత కష్టసాధ్యమైన ఈ యజ్ఞము చేసినందువల్ల ఆ యజమానికి ఈ లోకములో అఖండమయిన కీర్తి కలుగుతుంది; ఆ లోకములో స్వర్గవాన మహాసౌఖ్యము లభిస్తుంది. తరతరాల వరకు ఆ మహామహాదీ పేరు ఆ దేశ ప్రజలు చెప్పుకుంటూ ఉంటారు. శాసనాల ద్వారాను, శిలాశాసనాల ద్వారాను, అతని ఈ పుణ్యకార్యము ప్రపంచములో మస్తిరంగా విలిచి వుంటుంది. ఇలాంటి ఆధారాలను బట్టి దుష్కంతుడి కొడుకు భరతుడు మూడు మువ్వలు మూడు అశ్వమేధ

యాగాలు చేశాడని ఈనాడు మనము తెలుసుకో గలుగుతున్నాము. అశ్వ మేధము చేయగలిగితే జన్మ సార్థకమయినట్లు భావించేవారు.

అంత అమోఘమయిన ఉత్తమ కార్యంగా ఆ రోజులలో గౌర వించిన ఈ అశ్వమేధము ఏమయిందో చూశారా : ఈ కార్యక్రమమంతా అసహ్యకర మయినవనీ, మహా నీచ ఆచారమనీ ఈనాటి వారందరు తూరి నాడుతున్నారు. మన దేశంవారూ అసహ్యించు కున్నారు. ఇతర దేశాల వారూ ఏవగించుకున్నారు, భారతీయ నాగరికతయందు అభిమానమున్న పరిశోధకులుగూడ ఈ కార్యాన్ని అవాద్య మన్నారు. దయానంద నరన్యతి గారూ తిట్టారు; మాక్సుముల్లర్, జోన్ను మోనియర్ ప్రముఖులు ఈన డించారు. పాపము : యజ్ఞము చేసినవారు ఎంత ఆశాభావముతో ఆనాడు కలది కన్నారో. ఈనాడు వారికంత అపకీర్తి, విరసన, విందా దాపురిం చాయి. ఆ నాటి అపరిమిత ఉత్తమ కార్యము ఈనాడు అసహ్యకరమైంది.

శ్రీరాముడూ, ధర్మరాజూ, జనమేజయుడూ ఎంతో మహావిష్ఠతో చేసిన కార్యాలు నేడు అవాద్య మయినాయి. కాలమూ, అభిప్రాయాలూ ఎల్లకాలము ఒక్కలాగే ఉంటాయని అనుకోవడం తెలివితక్కువ అవు తుంది.

పవిత్రత అంతా బూతులోనికి దిగుతూంది :

ఈలాగు చెప్పేసరికి అశ్వమేధయాగం అనగానే పుటిన పవిత్ర అభిప్రాయం అంతా బూతేనా అవిపిస్తుంది. అవును బూతే, కాని ఆ రోజుల్లో ఆ బూతే పవిత్రంగా ఉండేది. అవి మన రోజులు కావు. దానిని ఆ రోజులలో రహస్యంగా ఉంచుకోవాలి అన్న చింతలేదు. తప్పు పని అని అనుకుంటే కదా, రహస్యంగా ఉంచాలన్న బుద్ధి కలుగుతుంది :

మన్యపాపం వదాచారం అయినప్పుడు దొంగతనంగా కట్లు తాగేవాడు. టాడా! బాతుపని మంత్రపూతమూ పవిత్రమూ అయిన రోజుల్లో దానికి దాసరికం ఎందుకు ?

అ శ్వ మే ధ ం త ం తు :

ఈ పవిత్రమైన అశ్వమేధయజ్ఞం గురించి వ్రాయడానికి ఇది జాగా కాదు కాని, ఇందులో జరిగే ముఖ్యమైన సంగతి మాత్రం మనకు కావలసింది. దానినే శ్రీనాథ మహాకవి ఇలాగ చెప్పాడు సంస్కృతం విగుప్తుతో:

“యజమాన ప్రమదా వికస్వరథగ

న్యస్తాశ్వదీర్ఘస్వర

ధ్వజదండంబగు నశ్వమేధమఖ తం

త్రంబున్ నిరీక్షించుచున్.....”

దానికి తేట తెలుగు అర్థం చెప్పారంటే కొంచెం సంకోచం కలుగుతుంది. కాని సంగతి తెలుసుకోవడమే మనకు ప్రధానం కాబట్టి అర్థం చెప్పకాను. తెలియని వాళ్ళకోసం.

యజమాన-అశ్వమేధయజ్ఞం చేస్తూ ఉన్న అకనియొక్క ప్రమదా-భార్యయొక్క వికస్వర-విప్పారిఉన్న, తగ-శ్రీ అవయవం (యోని) యందు, న్యస్త-ఉంచబడిన, అశ్వ-గుర్రంయొక్క, దీర్ఘ-పొడుగైన, స్మరిధ్వజదండంబు-మమ్మడుని జండా కొయ్య (పురుష అవయవము)ను-కింది, అగు, అశ్వమేధమనే పేరుగల, మఖ-యజ్ఞమునందలి, తంత్రంబున్-కార్యక్రమాన్ని నిరీక్షించుచున్-చూచుచు.....

ఈ అశ్వమేధంలో చేసే పని ఏమిటి ? గుర్రం లింగాన్ని యజ్ఞం చేసేవాని రార్య తన యోనిలో పెట్టుకోవడం. ఆ మంత్రాలు అన్నీ ఆ మహా కార్యంలోనే. గుర్రం అవయవం చెప్పినప్పుడు దీర్ఘ అవిన్నీ, యజ మానురాలి అవయవం చెప్పినప్పుడు వికన్యర (విప్పారిన) అవిన్నీ అతికి సంస్కృత మూలసూత్రానికి మే : గుపెట్టాడు మన శ్రీనాథుడు, అసాధ్యుడు కదా !

తెలిసినవారు చెప్పిన మాటలు :

ఈ అశ్వమేధ యజ్ఞమును గురించి శ్రీ పెంజ్యాల సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిగారు కొంత వ్రాశారు. వారి “మహాభారత చరిత్రము” అన్న గ్రంథములో, వారు విద్వాంసులే కాక సువిశిష్ట విమర్శకులు. ఈ సందర్భంలో వ్రాసిన విషయాల్లో అనాటి ప్రీతికు ఒకభర్త అన్న వియమము లేదన్న సత్యముగూడా బయటపడుతుంది. దీని వశ్యానశ్యాంసు తెలుసుకొనడానికి ఉపకరిస్తుందన్న ఉద్దేశంతో వారి గ్రంథమునుంచి ఈ క్రింది విషయాలు ఎత్తి చూపుతున్నాను :

“భారతకాలమున ప్రీతికు వియమములేదని వ్రాసి యున్నాను. ఆ వియమాభావము యజ్ఞములలోనే ప్రధానత నొందియున్నది. ప్రతి యిష్టికిని ‘అగ్నిద్రుడు’ చేయి ‘పత్ని సన్నహన’ కర్మము. జ్యోతిష్టో మమున ‘నేష్ట’ చేయి పత్ని సమ్మార్జన కర్మము మొదలగునవి ప్రీతి కేక పత్ని శ్యాభావమునే సూచించును. ప్రీతి సోముడు, గంధర్వుడు, అగ్ని యను దేవతలు వరించిన పిమ్మటను మనుష్యులు వరింతురు అనునంశము కూడ ప్రీతి నేక పతులు కలవారను నంశమునే దృఢపఱచుచున్నది. అగ్నిద్ర, వేష్టాదుల కర్మములు ప్రీతియొక్క యేక పరిత్య దర్శమును బాహ్యముగనో అంతరంగికముగనో కళంకిత మొనర్చుచున్నవి.

“ఈ యజ్ఞకర్మము లన్నిటికంటె అశ్వమేధమున జేయ సోమి దమ్మయొక్క యశ్వ సేవ మతయు ననహ్యకరమై యుండును. చూడుడు, వట్టపురాణి: అంటే అంబాల్యంబికే’ అను మంత్రమును జపించుచు (వదింప బడిన) అశ్వముండాని ‘గణానాంశ్యా’ అను మంత్రముతో నా యశ్వము నభి మంత్రముజేసి ‘ఉత్సక్థ్యోర్లుదం దేహి’ యనుచు మృతాశ్వము యొక్క గూఢావయవమును దనగూఢావయవమున నుంచుకొని శయనింప వలయును. అపు ‘దధ్యర్యుడు’ సుభగే కాంపిలవాసిని’ యను మంత్రము, జవపుచుఁ బట్టబట్టతో రాణిని గుర్రమును గప్పను. ఆగ్నిధ్రుడు ‘పృషాంగంరేతోదధా’ అను మంత్రమును జపించును. ఆ రాత్రి తక్కిన ఋత్విక్కులు మహారాజు నిద్రించకుండఁ జేయుదురు” అని వారు స్పష్టంగా వ్రాశారు.

ఇంత మాత్రమే కాదు. యజమానుడు తన భార్యల నల్వరను ఋత్విక్కులకు దాన మీయవలయును. ఆ యంశ మిట్లు చెప్పబడినది. వట్టపురాణిని బ్రహ్మ యను ఋత్విక్కునకును, ఉపేక్షింపబడిన రెండవ భార్యను హోతి యను ఋత్విక్కునకును. రాజయొక్క భోగకన్యను ఉద్గాత యను ఋత్విక్కునకును. రాజనకు పాత్రామల నొసఁగు స్త్రీని అధ్యర్యుడు అను ఋత్విక్కునకును రాజు దానమీయవలెను. ఆ స్త్రీలను ఋత్విక్కులు భర్తలవలె హస్తములను గ్రహించిన పిమ్మటను రాజు తగిన ధనమిచ్చి ఋత్విక్కులనుండి యా స్త్రీలను విమృట పుచ్చు కొనును. అని ఆవస్తంబి, ఆశ్వరాయన శ్రోతిసూత్రములు చెప్పు చున్నవి అని గూఢా వ్రాశారు. గ్రంథవిస్తరభీతిచే నా యంశములను విస్తరించి వ్రాయలేదు.

“జనమేజయుడు చేసిన యజ్ఞములో అతని భార్య గుఱ్ఱముకడ శయనించినపు డా గుఱ్ఱము కదిలినదట : అట్లు కదలుట తప్ప. ఈ

యశ్వినేవాది వికృష్టకర కార్యములఁ జూచియే జనమేజయుఁడు నేఁడు. మొదలెవరు నశ్వమేధయాగముఁ జేయరా దన్నాఁడు. ఇది మత సంఘ ధర్మములలో గొప్పరగు మార్పు యగును. ఏమ్యట స్వృతికర్తలు కలి యుగమున నశ్వమేధము కూడదని కాపించిరి. దానికి మూలకారకుఁడు జనమేజయుడే యై యుండెను.

వి వా హ ని య మ ము - శ్వే త కే తు వు :

“జనమేజయుని కాలమున మహామేధావంతుఁడగు ‘శ్వేతకేతువు, అను ఋషి పుట్టియున్నాఁడు. ఈతనికి ‘రుజేయుఁడు’ ఐదొంటి యను నేను పేరులు కలవు. స్వర్ణకాలమే చదివి మహావిద్యావంతుఁడైన ఋషి....

“ఈతడు విద్యావంతుఁడై తండ్రికడ నుండగా నొకస్వదొక ద్రాహ్మణుఁడు ఋతుస్సాతయైన కుకికసుత యను శ్వేతకేతుని తల్లిని విలాత్కరించి వంశానము నొందుటకుఁజేయవట్టుకొని (శ్వేతకేతుడొం కులు దగ్గర నుండఁగానే) తీసికొని పోవుచుండఁగా శ్వేతకేతుఁడు మహా క్రోధముతో వలదని విపేదించియున్నాఁడు. (1) “కోపించిన యా శ్వేత కేతునితోఁ దండ్రియగు మద్రాలకుఁడిల్లనుచున్నాఁడు. ఓనాయక! కోపింప కము. ఇది సనాతన ధర్మము. గోవులవలె భూమియందన్నివర్ణములలోను ప్రీతి అనావృతరై (ఒక పురుషునకేఁబడనివారై) యుండురు. ప్రజలు నకువులవలెఁ దమ వర్ణములలో నుండురు అనెను.

“శ్వేతకేతుఁ డా ధర్మము వంగీకరింపలేదు. అపుడు శ్వేతకేతుఁడి మర్యాదను (ఒక ప్రీ యొక పురుషునకు లోబడుటను) ప్రీ పురుషులకు జేసెను. అది మొదలుకొనియే యీ మర్యాద యున్నదని మనకు వివ రింపబడినది” అని అన్నారు.

(1) శ్లో॥ కృద్ధం తంతు వితా దృష్ట్యా శ్వేతకేతు మువాచహ
 మా తాత కోపంక్తార్హీ స్వ మేషధర్మ వనాతనః
 అనావృతాహి వర్షేషాం వర్ణానా మంగనా భువి
 యథా గావః స్థితా స్తాత ప్వేష్యే వర్ణే తథావ్రజాః
 ఋషి పుత్రోధ తందర్మం శ్వేతకేతు ర్న చక్షమే
 చకారచైవ మర్యాదా మిమాం ప్రీపుంసయో ర్భువి
 తదా ప్రశ్నతి మర్యాదా స్థితేయ మితనః క్రతుం
 వ్యవృ రంత్యాః పరింసర్య అద్యవ్రభృతి పాతః
 తార్యాం తథా వ్యవృరంతః కౌమారబ్రహ్మచారిజీం
 ఇతితేన పురాధిరు మర్యాదా స్థాపితాబలాత్.

అదిపర్వ. 122 అధ్యాయం.

బహిరంగ సంగమాలు

బహిరంగ సంగమాలి అని వ్రాస్తే ముక్కుమీద వేయ పెట్టుకోవక్కరలేదు. అది మహాపవిత్రం అంటే అశ్చర్యం పడనక్కరలేదు. మనకి ఉన్నదే ఆ ఆచారం.

బహిరంగ సంగమాలి వాటి పవిత్రతా మనదేశంలో ఎలాగుందేవో మనవి చేశాను. ఇంకా కొన్ని యజ్ఞాలలోగూడా ఈ బాతులు జరగవలసి ఉండేది. బాతు ఆ దినంలో పూతంగానూ, పురుషార్థంగానూ ఉండేది. ఇప్పుడు మనం పనులలో ఎలాగున్నా, పైకి మాత్రం నాజాతు వాళ్ళలాగ కనబడతాం. సభ్యత అంటే మన అభిప్రాయాలు వేరు అయిపోయాయి. బాతు అంటే చూడు అయిపోతుందేమో అన్నట్టు భయం కనబడుస్తోంది. ఇదంతా పైపై మెరుగే లోలోపం మానవహృదయం అప్పుడూ ఇప్పుడూ ఒక్కలాగే ఉంది. ఈనాడు మానవులు చేస్తూఉన్న పనులూ, ఆలోచిస్తూ ఉన్న భావాలూ చాలామట్టుకు తెరమరుగుగా ఉన్నాయి. ఆ తెర కొంచెం తొలగించి చూడగలిగితే, ఏముంది? అనాటి అనాగరికులకి వేటి ఈ సభ్య జీవనులకి భేదం అట్టే కనబడదు. వాళ్ళ సంతతి వాళ్ళమే మనం అనీ, మన తాతలే నాళ్లు అనీ చక్కగా విదర్శనం కనబడుతుంది. నాళ్లు విచ్చరి

విడిగా చేపే వనులే మన రోజులవాళ్ళు దాపరికంగా చేస్తున్నారు. అంతకు మించి ఏమీలేదు. అది సృష్టి తత్వంలోని ముఖ్యసూత్రం దాని కేమిలెంది.

పంపత్వరానికొకసారి:

సంగమాలంటే పవిత్రమైన వనులన్న సంగతి రూరీ అయింది కదా! ఇకను అందరూ ఆ వనులు విధాయకంగా చెయ్యాలి అన్న సంగతిని గురించి ఏమిటి? పంపత్వరానికి ఒకసారి అయినా వ్యభిచరించాలి అన్న సూత్రం మనలో ఉందా? అని అడుగుతే, ధంకామీద దెబ్బకొట్టి “ఉంది” అని గట్టిగా చెప్పాలి. మనం ఇప్పుడు తెలివిమిరి బోయాం కొబ్బి, ఆయా సమయాల్లో బహిరంగంగా వ్యభిచారం చెయ్యకుండా ఉన్నాం అంటే చెయ్యలేకుండా ఉన్నాం సభ్యతవల్ల. దానికి బదులుగా మహాప్రేచ్ఛకో, ఎప్పుడూ ఉండనంత విచ్ఛరించిగా, పైపై ఆటలు సాగిస్తున్నాం. అసలు పనిమాత్రం తప్పించి తక్కిన అన్ని వనులూ చేస్తున్నాం.

పానమహం:

ఆ రోజులలో “పానమహము” అని ఒక పండుగ ఉండేది. పానం అంటే త్రాగడం, మహం అంటే పండుగ. ఆ దినం అందరూ తాగవలసిందే. తాగి వాళ్ళు ప్రేచ్ఛగా, విచ్ఛరించిగా, ఎవరినించి వదకుండా విహరించేవాళ్ళు. చాలా వేడుకగా ఉండవలసిన రోజు. వరసలకి వాపులకి ఆ దినం జాగా ఉండదు. హాస్యానికి అంతు ఉండదు. ఆగ్రహానికి అవకాశం ఉండదు. ప్రేచ్ఛ ఆలా చెలరేగుతూ ఉంటుంది.

అలాగే మనకిగూడా కొన్ని పండుగలున్నాయి. వాటిలో ఎంత హాస్యం పనిచేసినా తప్పులేదు. తిట్టరు. ఒకవేళ ఎవళ్ళయినా తిట్టినా, వాళ్ళని నలుగురూ కలిసి నోరునొక్కేస్తారు. ఈవే కోపం తెచ్చుకో కూడదని మందలిస్తారు.

అలాంటిదే హోలీ వండుగు :

అలాంటిదే హోలీ వండుగు. ఆ దినం కామదహనం చేస్తారు. ఇక్కడకామ అన్నది మన్మథుడు అన్న అర్థంలోకాదు. దేవుడు ఈశ్వరుడు అన్న అర్థంలో ప్రయోగం. ఓ దేవుడే పంట దేవుడు. పాతదేవుడు ఐం హీనం అయిపోతాడు కాబట్టి అతని ఐలం అంతాకొత్త దేవుడికి ఇవ్వడానికి అతన్ని కార్చి వేసేవాళ్లు. కొన్నాళ్లు ఈ పనికి మనుష్యులనే చంపేవాళ్ళు. తరవాత తరవాత బొమ్మలని కార్చడం ఆరంభించారు. అలాగ కామదేవుడ్ని కార్చేవాళ్ళు నంజత్పరాని కొకనారి.

కామదహనం ఏమిటి ?

అదే పంటకాలం. ఆ కామదేవుడి గురుడు !! ఇలాగ ఉండేది. మధ్యను విడుపుగీత, ఈ పక్కా ఆ పక్కా చిన్నచిన్న గీతలు. అది పురుష అవయవం గురుతే అని వేరే చెప్పనక్కరలేదు. ఈ కామదేవుడి గురుతే మన సంస్కృతంలోని (1) అన్న అక్షరంగా పరిణమించింది. ఈ కామదహన సమయం కొత్త పంటకాలం అన్నమాట. పంట ఉత్పాదాలు ఎలాగుండేవో ఇంతకుముందు మనవిచేశానుకదా. అలాంటి స్వేచ్ఛా విహారమే ఈహోలీపండుగనాడు జరిగేది అనిఅనుకోవాలి. అంటే పురుషావయవంలాగ ఉండే దేవుడికి ప్రీతి చెయ్యాలన్నమాట ఆ రోజు. కామ

సంతర్పణకి ఆ రోజు అద్దూ అపూ ఉండదన్నమాట. అలాగే మనవాళ్ళు చేసేవాళ్ళు ఆ రోజులలో.

వాజాకు రోజుల్లోనో ?

కాని రోజులు మారిపోయాయి. పై మెరుగులు ఎక్కువ అయి పోయాయి. అందుచేత ఆ దివం వ్యభిచారం అంతరించింది. కాని ఆ స్వేచ్ఛా వివారం మాత్రం తగ్గలేదు. రంగు నీళ్ళతోనే అన్ని రంగులూ ప్రకటించుకుంటారు. ఎవరు ఎవరినైనా వరే దోషం లేదు. వరసలు పెట్టుకోడానికి వన్నెకెక్కిన రోజు. హాస్యాలకి నవ్వులకి కోరికలు తీర్చు కోడానికి మంచి సమయం. ఎవడైనా మరీకట్టుకున్నవాడు ఆ చేష్టలూ ఆ కేరడాలూ ఆ స్వేచ్ఛా అంతా చూస్తే నిర్ధాంతపోతాడు. ఏమిటి పాపం ఇలాగ పెరిగిపోతూ ఉండనుకుంటాడు. సిగ్గు లక్షా లేదా ఏమిటి అని అనుకుంటాడు. అంత నిచ్చరివిడిగా ఉంటుంది ఆరోజు. ఇవన్నీ పూర్వ కాలపు వ్యభిచారానికి ప్రత్యామ్నాయాలే. మరేమీ కావు, అంటే మారుపాట.

విజరూపం ఎక్కడై వా వుందా ?

మారుపాట చూపిస్తే మన వాళ్ళకి నచ్చదు. విజరూపాలు చూపించమంటారు. నిచ్చరివిడిగా వ్యభిచారం చెయ్యడం ప్రత్యక్షంగా చూశారంటారు. అది ఒక మత సంబంధమైన ఆచారంగా ఉండడం కనబడాలంటారు. మారిపోయిన ఈ రోజులలో ఇలాంటివి కనబడాలంటే కొంచెం కష్టంగానే ఉంటుంది కదా! అయినా మన అదృష్టవశాత్తు ఈ

దినాలలో గూడా ఇలాంటి ఆచారం ప్రత్యక్షంగా చూడడానికి కొంచెం అవకాశం వుంది.

ర వి క ల వ ం దు గు :

మనలో ఒక కాళి వుంది. ఆచారవంతమైన కాళి. ఆ కాళిలో సంవత్సరానికి ఒకసారి కంచుకోత్సవం అని ఒక పండుగ చేసుకుంటారు. కంచుకం అంటే రవిక, ఉత్సవం అంటే పండుగ. అదే రవికం పండగన్నాను అందరికీ తెలియాలని. ఈ పండుగ చాలా వట్టుదలతో చేస్తారు. విస్త్రీ నీమానికి లోటు వుండదు. వీరూ వారూ అని విచక్షణ లేకుండా ఆ కాళిలో అందరూ కలియవలసిందే. దీని సంగతి చెప్పడానికి ముందు ఒక మాట మనవి చెయ్యాలి.

స్వేచ్ఛా వ్యభిచారంలో చిక్కులు :

సంవత్సరానికి ఒక్కసారి అందరూ వ్యభిచారం చెయ్యాలని ఒక వద్దతి పెట్టగానే ఎప్పటికైనా ఒక చిక్కు రాకతప్పదు. ఒక ప్రీ ఉంటుందనుకోండి, ఆ ప్రీని ఎలాగయిన ఆ పండుగనాడు వట్టుకొని అనుభవించాలని ఇద్దరు పురుషులు యన్నారనుకోండి. తీరా ఆ లోకా వచ్చే సరికి అందులో ఒకడు దానిని అంకించుకుంటాడు. అప్పుడు రెండోవాడికి క్రోధం కలగడం వహజం. దానివల్ల కొన్ని అగచాల్లు పుట్టవచ్చును. అవి పెరిగి పెద్దవయ మహా వైరాలు, దెబ్బలాటలుగా పరిణమించవచ్చును. అంచేత ఇలాంటి చిక్కులు లేకుండా ఒక లాటరీ లాంటి వద్దతి పెడితే మరేమీ బాధ ఉండదు గదా : లాటరీలో వచ్చింది మన పురాకృతం అని

కిక్కురు మనకుండా ఊరుకుంటాం. అయ్యో! మనకి దొరకలేదే అని ఏడుస్తాంగాని వాడిమీదా వీడి మీదా పగ పటం. మనవాళ్లు బుద్ధిమంతులు కాబట్టి అలాంటి లాటరీ ఒకటి పెట్టారు. ఆ లాటరీయే రవికలు.

దీ ని రో ని త ం తు :

పండుగునాడు ఆడవాళ్ళందరూ కోవెలకి వస్తారు. పూజలూ, పున స్కారాలూ అన్నీ జరుగుతాయి. తరువాత ఆడవాళ్లు అందరూ తాము తొడుగుకొని వున్న రవికలుతీసి ఒకచోట పోగుగా వడవేస్తారు. తరువాత మగవాళ్లు అందరూ ప్రవేశిస్తారు. తలా ఒక్కొక్క రవికను తీసి వట్టు కుంటారు.

ర వి క వ ట్టి న వా డే ర మ ణు డు :

సూత్రం ఏమిటంటే - ఆ రవిక ఎవరిదో ఆ ప్రి ఆ రాత్రి అంతా ఆ మగవాడితో భోగించాలి. దానిలో తప్పులేదు. అలా చెయ్యకపోతే తప్పు. రవికని ఎత్తినవాడు దాగున్నా సరే, దాగులేకపోయానా సరే, మనసుకి నచ్చినా సరే, నచ్చకపోయినా సరే, ఆ రాత్రి అతనితో గడపవలసిందే విశ్మంకగా. అదృష్ట దురదృష్టాలన్నీ ఆ రవికల చేతుల్లో ఉంటాయి. ఆ రోజున రవికను వట్టడంటే రమణుడన్నమాట. అతన్ని అన్ని విధాలా సంకోషపెట్టాలి ఆడది. తెల్లవారిస తరువాత ఎవరి భర్తల దగ్గరికి వాళ్లు వెళ్లి సంసారం చేసుకుంటూ ఉంటారు. వాళ్ళ పాతి వ్రత్యాన్ని ఈ పండుగునాటి పని యేమీ పాడు చెయ్యదు. మీదుమిక్కిలి ఆ పనివల్ల వాళ్ళ పణ్యం ఎక్కువ అవుతుంది. ఈ పండుగు వేసు

చూపించిన “సంవత్సరానికి ఒకసారి” అన్న మాత్రం ప్రకారం జరిగేదే ఇది మన దక్షిణ హిందూస్థానంలో ఉంది. పేరు లెండుకులెండి :

పా ర శీ కు ల లో ని వ ద్ధ తి :

పారశీకులలోగూడా ఈ ఆచారం ఉంది. చిన్న మార్పుతో. వారు కూడా మహా ఉత్సాహంతోనూ, ఉద్రేకంతోనూ ఈ పండుగు కావిస్తారు. పూజామందిరంలో పురుషులందరు తమ లాగులు విప్పి ఒకచోటపేస్తారు. దీపాలు అర్పిస్తారు. కనిపెట్టుకున్న ఆడవాళ్ళందరు ఆ చోటికివెళ్ళి ఎవరి కందిన లాగును వారు పట్టుకుంటారు. దీపాలు వెలుగుతాయి. ఆ లాగు ఎవడిదయితే వాడితో ఆ ప్రీతి ఆ రాత్రి గడపాలి.

రా మా మే లా :

దీనికి బిరిబి ఉత్తర హిందూ స్థానంలో గూడా ఉంది. అక్కడ ఉత్సవం పేరు “రామా మేలా”. అదీ సంవత్సరానికి ఒక్కసారే. ఆ వర్ష దినంనాడు జనం అంతా ఏటిబడ్డన జమ అవుతారు. ఆడవాళ్ళంతా ఎగువ రేవున ఉంటారు. మగవాళ్ళు దిగువరేవున ఉంటారు. పుణ్యకాలం చూచు కొని అక్కడ ఆడవాళ్ళు ఇక్కడ మగవాళ్ళు స్నానానికి నీటిలో దిగు తారు. ఆడవాళ్ళు స్నానంచేస్తూ వాళ్ళ రవికంబి నీటిలో విడిచిపెడతారు. అవి కొట్టుకొని వస్తూ ఉంటే ఇక్కడ మగవాళ్ళు తలా ఒక రవికను పట్టుకొంటారు. ఆ రవిక ఎవరిదైతే ఆ ఆడది ఆ రాత్రి అతని పొమ్ము. అతను ఆ రాత్రి ఆ ప్రీతి సాక్షాత్తు కామదేవుడు. వాళ్ళు చేసినవని అంతా పుణ్యమూ దేవతాప్రియమున్నూ. ఆ పనివల్ల వాళ్ళ పాతివ్రత్యం భంగం కాదు.

“వండుగువాడూ పాత మొగుడేవా ?”

ఇలాంటి ఉత్సవంకో ఒకనాడు చాలా విచిత్రమైన సంగతి ఒకటి జరిగింది. ఒక అమ్మ తన రవికను వేసి, ఎలాంటి వాడు దొరుకుతాడో అని ఎదురెదురు చూస్తూంది. అంతలో ఒక ముషి తన రవికను ఎత్తి చూపుతూ “ఎవరిదీ రవిక” అనుకుంటూ దగ్గరికి వచ్చాడు. “నాది” అని ఆ అమ్మ చాలా ఆశతో వెళ్ళింది. తీరా దగ్గరికి వెళ్ళేసరికి ఏముంది : తన పాత మొగుడే !” పాపం, ఆ అమ్మకి మనసు చివుక్కుమన్నది. “వండుగువాడూ పాతమొగుడేనా?” అని ఆ అమ్మ చాలా దీనంగా అన్నది. ఆ మాటే మనకి ఒక లోకోత్తిగా, ఒక సామెతగా ఈనాటికీ వుంది. తెలివి మీరిన మనవాళ్ళు ఆ లోకోత్తిని మార్చి మరొకలాగ అనవచ్చు. అసలు సంగతి మాత్రం అది. ఇలాంటి దుర్బలనలు అప్పుడప్పుడు కలుగుకుంటాయి పాపం :

చరిత్రలూ శాసనాలూ సాక్ష్యం :

ఇలా ఈనాడుగూడా ఈ ఆచారం నిలిచివుంది. ఎన్ని స్థలాల్లోనో ఇది అంతరించిపోయింది. ఇంతకుముందు ఈ ఆచారం సర్వత్రావుండేది. అభిప్రాయాలు మారడంతోనే అనేక ఆచారాలు అలా మారిపోతూ వుంటాయి, పోయ్యకోడానికి గూడా వీలులేకుండా. ఈ ఆచారాలు ప్రపంచం అంతటా వుండేవి. అవి చెప్పడానికి చరిత్రలూ, శాసనాలూ సాక్ష్యం వున్నాయి. అనేక దేవతల పూజా విధానాలు ఈ మాటనే రుజువు చేస్తున్నాయి. కాని కొన్నిళ్ళకు ఈ ఆచారాలు మానివేస్తే బాగుండును అని తోచింది.

మా న డా ని కి ప్ర య త్నా లు :

వర్యక అంటే కొత్త అభిప్రాయాలు కలిగాయి. ఏమిటి ఏగ్గు మాలినతనం అని కొందరికి తోచేది. కొంతమంది ప్రీంకిది అయిష్టంగా వుండేది. అన్నిటికీ ముఖ్యం మగవాళ్ళకి చూస్తూ చూస్తూ తమ పెళ్ళాలని మరొకటి దగ్గరికి వంపడం కంటనంగా తోచేది. ఇతరుల పెళ్ళాలని వాళ్ళు ఏమిచేసినా మనసు నొవ్వదు గాని, వాళ్ళ పెళ్ళాలని ఇతరు లేమైనా చేస్తే ఒప్పుకోడుకదా ! ఇదొక చిత్రమైన తత్వం మన మగవాళ్ళది. ఎలాగయి తేనేం, కొవ్వాళ్ళకి ఈ ఆచారం మానుకుంటే బాగుండునని అనిపించింది. ఆనరికి సంగమం చేస్తేనేగాని వంటలు వండవు అన్న అభిప్రాయంగూడా కొంత మారిపోయింది.

చ క్ర వ ర్తి కా ప నం :

కాని మానమంటే మానశారా : పాపాత్ములని పదతిబ్బరా : కాని దుర్మార్గుడని బహిష్కరించరా : సాధారణుడు అలా మానండి అని సమాచించుకోగలదా : వర్యక క్షులకువున్న చక్రవర్తి కావారి దాన్ని అపదానికి. అలాంటి చక్రవర్తి ఒకడు కలిగాడు. అతనయినా ఒక్కసారి ఈ ఆచారం మానండి అని కాపింపలేకపోయాడు. కొంచెం తగ్గినా కొంత మేలే అన్న సూక్రం ఉపయోగించాడు. ఆ రూపంగా మాన్పించడానికి బీజం వేశాడు. వ్యధించరించడం ఇష్టం లేకపోతే ఒక ప్రత్యామ్నాయం చూపించాడు. పుణ్యాన్న పోయాడు.

తలవెండ్రుకల అర్చన :

ఆ చక్రవర్తికి ఈ ఆచారమీద అసహ్యం, సంపూర్ణంగా మాన్పించాలనే ఉండేది. కాని ప్రజలు ఒప్పుకోరు కాబట్టి అలోచించాడు. వ్యభిచరించడానికి ఇష్టంలేని వాళ్ళని నిర్బంధ పెట్టడం మంచిదికాదని ప్రజలకి నచ్చచెప్పాడు. భక్తిపూర్వకంగా లేని అర్పణవల్ల ప్రయోజనం లేదన్నాడు. కాబట్టి అలాంటివాళ్ళ తలవెండ్రుకలను నమర్పించాలని అన్నాడు. అది అవమానం చూపించడానికి అనండి, ఆదే ఒక శిక్ష అనండి. ఏమైనా అనండి. వెండ్రుకలను ఇవ్వమన్నాడు చక్రవర్తి. అయినప్పటినుంచీ వ్యభిచారం వద్దన్న వాళ్ళ వెండ్రుకలను ఇచ్చేవాళ్ళ దేవుడికి. రాను రాను వ్యభిచారం పోయి వెండ్రుక లివ్వడంకో తీసింది ఆరాధన. దేవుడికి వెండ్రుకలిస్తే చెయ్యవలసిన సమర్పణ చేసినట్లుగానే భావించారు. అది అలా ఆచారంగా వచ్చింది. అదే మనవాళ్ళలో జరుగుతూ ఉంది. అదే మొక్కుకుంటాం. కష్టాలలో “ఈ రోగం కుదిరితే, శ్రీ వెంకటేశ్వరమూర్తి నా తల వెండ్రుకలు నీకు నమర్పించు కుంటాను” అని మొక్కుకుంటాం. రాను రాను పుణ్యక్షేత్రానికి వెళ్ళితే బోడిగుండు అయిపోవడం అదవాళ్ళకి మొగవాళ్ళకి ఆచారం అయింది ఇప్పుడు. కాని, అనాడు మనం చెయ్యవలసిన వ్యభిచారానికి బదులుగా వెండ్రుకలను బలి ఇస్తున్నామన్నమాట మనం మరచిపోయాం.

బాధలేని ప్రత్యామ్నాయం ?

ఇష్టంలేని శిక్ష ఇవ్వవలసినవచ్చింది చక్రవర్తికి. అందుకే అట్టే బాధలేని ప్రత్యామ్నాయం కల్పించాడు. నాలుగు రోజులకి మళ్ళా ఎవ్వరి లాగే వస్తుంది కొవ్వు. ఇలాంటి బలి ఎన్నిసార్లు లివ్వమన్నా భయంలేదు.

గదా : బాధలేని ప్రత్యామ్నాయం కల్పించడం అంతా చరిత్రలో ఉన్న పంగతే గాని కవిత్వ క్తి కాదు. ఉత్పేక్షకాదు. రంగు సులోచనలు అంత కన్నా కావు. వాస్తవం, చరిత్ర సిద్ధం అయిన పంగతి.

బూతు ప్రతిమలు అర్పించడం :

ఆదవాక్య కోనెలలో ఈ బూతుపనులు చెయ్యడానికి ఇష్టం లేక పోతే మరొకలా పని చేస్తూ వున్నట్లుగా ఒక ప్రతిమ తయారు చేసే వారు. ఆ బొమ్మను చాలా భక్తితో తెచ్చి నమర్పించేవారు. ఆర్యా మైనదులో అనేక దేవాలయాల్లో ఇలాంటి బొమ్మలు ఉన్నవి తీరారు. ఇవన్నీ నమర్పించినవే అని యాదీ చేశారు.

కోళ్ళచేత బూతు చేయించడం :

కొన్నిచోట్ల మనుష్యులు బూతుపని చెయ్యడానికి బదులు కోళ్ళ చేత ఉత్సవంలో ఈ పనులు చేయించేవారు. ఆ బూతు చేసిన తరువాత ఆ కోళ్ళని బలిఇచ్చి చంపి తినేవారు.

ఈ ఆచారం ఇప్పటికీ మన దేశంలో వుంది. బెంగళలో ఒక కొండకూతి వుంది. వాళ్ళ ఉత్సవంపేరు “బద్ది”. ఆ ఉత్సవంలో సూర్య భగవానుడికి భూదేవికి పెళ్ళి చేస్తారు. అంటే ఇదిగూడా ఒక వంట ఉత్సవమే అన్నమాట. (ఉపులేరో వివాహం కి గ్రంథంలో చూడండి.) దీని తంతు చూడాలా.

ఒక తెల్లని కోడిపుంజుని తెస్తారు. అది సూర్యభగవానుడు. ఒక పల్లవి పెట్టని తెస్తారు. అది భూదేవి. ఆ రెంటికి పసుపు కుంకుమా

పువ్వులూ అన్నీ పెట్టి అలంకరిస్తారు. ఆ రెండు నంగమిస్తుంటే చూచి భక్తితో నమస్కారాలు చేస్తారు. తరవాత వాటిని చంపుతారు.

ఆ కోళ్ళు నంగమాన్నివట్టి తమకి రాబోయే సంవత్సరం సుఖంగా ఉంటుందో కష్టాలతో నిండివుంటుందో తెలుసుకుంటారు.

ఇలాగ చూసిస్తూ వున్నారు. వ్యధిచార భక్తి లోకంలో నాగరికత మించిపోతూ ఉన్నకొద్దీ ఈ ప్రత్యామ్నాయాలు పెరిగిపోయాయి.

ఇ రు కు రా శ్ల

మన దేశంలో కొన్ని పుణ్యక్షేత్రాలలో ఇరుకురాళ్లు ఉన్నాయి. కొండలో ఒక చిన్న శ్రవణాగ కవచకాయ ఈ రాళ్లు. మధ్యనుండే జాగా చాలా ఇరుకు. ఒక మనిషి విశ్రాంతిగా నడిచిపోలేడు. అలా ఉన్న చోటంతా మనవాళ్లు దానికి పెద్ద పెద్ద పేరులు పెట్టారు.

గోగర్భం అన్నారు, పావనాశనం అన్నారు. నేను సాపాత్యుడిని అనుకుంటూనే దానిలోనుంచి వెళ్ళింన్నారు. అలాగ అనుకోకపోతే ఆ రెండురాళ్లు అలా దగ్గరికి చేరుకొని ఆ మనిషిని చంపి తమలోనికి ఈడ్చు కొని పోతాయన్నారు. తరవాత మళ్ళీ కాళీ తోనే కనబడుతుందన్నారు. మొన్న నొకడు అలా వచ్చిపోయాడంటారు. అనాడు ఒకడు అలాగే అయిపోయా డంటారు. వచ్చిన యాత్రికుల కందరికీ భయం కలిగిం చేస్తారు. రెండు మంత్రాలు చదువుతూ అక్కడ ఉన్న పుణ్యాలను దబ్బు తీసుకొంటూ ఉంటారు.

చూచారా, ఎంత తంతు పెందరో ! మనవాళ్ళు.

ఇంగ్లండ్ లో శారన్వార్ లోమా, ఐర్లెండులోమా ఇలాటి ఇరుకు

రాళ్ళనూ పొరంగలనూ చాలా గౌరవంతో చూచేవారు. కుదరని రోగాలతో బాధపడుతూ ఉండేవాళ్లు. ఈ ఇరుకురాళ్లలో నడుచుకుపోతే వారి రోగాలు బాగవుతాయని అలా చేసేవారు. అక్కడ పొరంగలను “దేవీ టిగాలుగా” భావించేవారు. దానిలో నడుచుకొని పోవడంవల్ల పాపాలన్నీ పోయి పునర్జన్మ పొందినట్లు తలచేవారు. ప్రీతి సంతాన ప్రాప్తికోసమూ, పురుషులు పీఠ్యవృద్ధికోసమూ ఈ సేవ చేసేవారు.

విశాఖపట్టణము జిల్లా విజయనగరం దగ్గర రామశిర్డాల అని ఒక పుణ్యక్షేత్రముంది. శ్రీరాముడు సీత అరణ్యవాసానికిపోతూ ఇక్కడ ఆగినట్లు చెప్పుకుంటారు. అక్కడ ఇలాంటి ఇరుసురాయి ఉంది. యాత్రికులు దీనిలో నడుచుకుంటూ, “పాపుడను, పాపకర్మడను, పాపాత్ముడను, పాప సంభవుడను” అని మాటలలోనో, శ్లోకాలగానో అంటూ వెళ్తారు—ఇప్పటికీ దేవి యోని అన్న అభిప్రాయం అక్కడ వున్నట్లు కనపడదు.

యోని పూజ

పురుషావయవం లింగానికి పూజలుండే ప్రీగోప్యాంగము యోనికి పూజలు చేయడం గూడా వుంది. కర్నూలుజిల్లాలో అలంపురిమన్న పురాతన పుణ్యక్షేత్రముంది. ఇక్కడ వున్న దేవతకు ఈ యోనిపూజ చేస్తుంటారు—ఇప్పుడుగూడా. ఇక్కడి దేవి విగ్రహము రాతితో చెక్కుతూ శిల్పి తొడలను దూరముగా వుంచి యోని స్పష్టంగా విప్పారి - కనిపించేలాగు మెచ్చినాడు. ఈ భగవత పూజ చేసినవారికి అష్టతాపాలు అనాయాసంగా లభిస్తాయని నమ్మకము. ఆ దేవత శిల్ప విగ్రహం పొడోలుగూడా అక్కడ దొరుకుతాయి. ఈ విధంగా ప్రీ పురుష గోప్యాంగంకు ఆరాధన జరుపుతూ, వాటియందే దేవతా భావ ముంచి భక్తితో ప్రజలు ప్రవర్తి

స్తారు. ఇలాంటి మహత్వం వాటి యందుండచిచ్చి ఈ అవయవ ప్రదర్శన వలనో దృష్టిదోషం తగలకుండా కాపాడుకుంటారు.

ది స్టి బొమ్మలు

పైరులకు గాని, గృహముకు గాని దిష్టిదోషం తగలకుండా ఉండడానికి దిష్టిబొమ్మలు కడతారు - చాలవలువలతో. ఈ బొమ్మలు సాధారణంగా పురుషాకారంగా ఉంటాయి. వాటిగోళాకారం మాత్రం చాలా అతిశయోక్తితో ఉంటుంది. ఇది మనదేశంలో అన్ని చోట్లా ఉన్నదే. శ్రీ అవయవాన్ని అలాగ ఉపయోగించడం కొంచెం అరుదు కాని, ఎడవలు నడుపుతూ ఉండేవాళ్ళు నడి నడిలో ఉంటూ ఉన్నప్పుడు హోరుగాలి-కుపాసులాగ కొట్టినట్లయితే, అప్పుడు పడవనడిపే వాళ్ళ ఆడది ఏమి చేస్తుందో తెలుసునా? ఆ గాలి పీచుతున్న దిక్కున నిలిచి, తన చీరను విప్పి ఆ గాలిని బెడరగొడుతుంది. దేవతామూర్తి ఆకారంచూచి గాలి తన ఉద్రేకం మానుకుంటుంది అని వారి నమ్మకం.

పాశ్చాత్య దేశాలలో

దిష్టిదోషం పోవడంకోసం శ్రీ అవయవాన్ని గృహ నిర్మాణంలో చూపించడం పాశ్చాత్య దేశాలలో మొన్న మొన్నటివరకు ఉండేది - ముఖ్యంగా వాళ్ళ దేశాలయాల - చర్చీలో - చర్చీ ముఖద్వారము మీద - సరిగా మధ్యను - ఒక శ్రీ విగ్రహం తన అవయవాన్ని విస్తారించి చూపుతూ ఉన్నట్లు నిర్మిస్తారు. ఇటీవల దిష్టిదోషంమీద నమ్మకం పోవడమూ, ఈ విగ్రహాలు అవహ్యంగా కనిపించడమూ - ఈ రెండు

కారణాలవల్లా, ఆ విగ్రహాలను తీసివేస్తున్నారు. అయినా ఇంగ్లండు, బర్లెండు దేశాల మ్యూజియములలో ఈ విగ్రహాలు ఇప్పటికీ చూడవచ్చును.

చాలా దేశాలలో ఉన్నాయి:

ఈ ఇరుకురాళ్ళు ఒక్క మనదేశంలో కాక చాలా దేశాలలో ఉన్నాయి. అక్కడగూడ ఇలాగే భక్తులు నందున దిడి పోతుంటారు. కాని పాపాత్ములన్న బుద్ధి వాళ్ళకిలేదు. రాళ్ళు నలివి మింగేస్తాయన్న భయమూ వాళ్ళకి లేదు. అలా చెయ్యడానికి మరొక కారణం ఉంది.

అడవాళ్ళయితే, పిల్లలు పుట్టాలని; మగవాళ్ళయితే, వీర్యవృద్ధి కావాలని ఈనవి చేస్తారు: ;

అంతేగాని మరొక కారణం కాదు. ఆ తానే దేవతా భగం కొన్నిచోట్ల అక్కడ ఉన్న కొండను ఒక దేవతగా చెక్కి. ఈ పొరంగం ఏ భావంతో చూచేవారో రుజువుచేశారు.

'రా' అన్న దేవతకి గూడా ఇలాంటి ఒక మహావిగ్రహం నిర్మించారు. అక్కడ గూడా ఇలాంటి ఆచారమే చేస్తూ వచ్చేవారు.

అందుచేతనే సంతానభాగ్యము అడవాళ్ళకిన్నీ, సంభోగభాగ్యము మగవాళ్ళకిన్నీ కలుగజేస్తుంది ఆ దేవత అవయవం.

సర్ ఫ్రేజర్ తన "అట్టిప్ అసిరిప్, అడోవిప్" అన్న పుస్తకంలో ఈ ఇరుకురాళ్ళని గురించిన్నీ, వాటి అభిప్రాయాలను గురించిన్నీ చాలా

వ్రాడు. దేశదేశాలలో ఉన్న ఆచారాలను వ్రాడు.

దీనికి రుజువుగా మోగార్తు తాను మరికొన్ని కొత్త సంగతులను చెప్పారు.

ఆబెర్టీన్ షైర్ లో దీనిని ఒడ్డున (ఇంగ్లీషు దేశములో) ఇలాంటి ఇరుకు రాళ్ళు ఉన్నాయి. పిల్లలు కావాలని కోరిన ప్రేమ ఆ సందులోనికి పడుస్తారు. అలా నిడివినందువల్ల పిల్లలు పుడతారని ఒక ఆశ. ఇది ఇప్పటికీ జరుగుతూ ఉంది.

మహమ్మదీయులదేశాలలోనూ క్రైష్టియనుల దేశాలలోనూ, ఈ ఆచారం అక్కడక్కడ కనబడుతూనే ఉంది. అవి వెస్టర్ మార్కు వ్రాస్తారు.

అంటే అర్థం ఏమిటి? దేవాలయంలోవున్న దేవతకూ, ఆ సంగమ కార్యానికి ఏవిధమయిన మహత్వం ఉందో అలాంటి మహత్వమే ప్రేమ పురుష అవయవం అంటే అది ఆ రోజుల విశ్వాసము. దీనిలో ఒక చిత్రం ఏమిటంటే, పురుషావయవ-లింగ-పూజ విషయంలో ప్రేమ ఎక్కువ ఉత్సాహం చూపించడం.

ప్రయస్ లింగ పూజ

గ్రీసు పంటదేవుడు ప్రయస్ పూజలు విచ్చలవిడి సంగమాలే అని మనవి చేశానుకదా. ఈ పూజలలో చెంరేగేవాళ్ళ ప్రేమ. ఆ దేవుడు అత్యంత దీర్ఘమైన అవయవంతో ఉండే మానవాకృతి. ప్రేమింకగా ఆ పూజలకు ఎగబడుతూండడం మగవారికి కిట్టలేదు. లెవ్ టాకస్ అన్న ఊరిలో మగవారు ఈ ప్రయస్ పూజలు విషేషించారు ఒకప్పుడు. ఆ విగ్రహంను కనబడకుండా చేశారు. ఏమయిందో తెలుసునా? కొన్నాళ్ళ యన తరువాత ఆ ఊరి మగవారికి చాలామందికి ఒక విధమయిన-లింగరోగం కని

పించింది. దానితో మగవారు చెంపలు వేసుకొని ప్రయత్నం చేస్తున్నారని తిరిగి ప్రతిస్పందించారు. ప్రియమీ, మన ఆనందంతో పూజలు జరిపారు.

ఒట్టు వేసుకోవడం

ఒట్టు వేసుకోవడం - ప్రమాణం చెయ్యడం - చాలా పురాతనమయిన ఆచారం. ఇది ప్రపంచంలో అన్ని దేశాలలోనూ ఉండేది. మనకి తాను చెప్పిన మాటలు నక్కమనీ, తాను ఆ మాటకు విరుద్ధంగా ప్రవర్తించననీ, రూపి చెయ్యడానికి ఒట్టు వేసుకుంటాడు. ఈ ఒట్టు వేసుకొనే వద్దతి చూడాలి. దేవుడిమీద, ప్రియమైన బంధువులమీద, ప్రాణవదనమయిన వస్తువులమీద, పెట్టి ఒట్టు వేసుకుంటారు. దేవతావిగ్రహం ముట్టుకుంటూ తాను చెప్పే మాట చెప్పుతారు. దైవ స్వరూప మనుకుంటున్న బైబిల్, ఖురాన్ మొదలయినవాటిని తాకుతూ ఆమాట చెప్పుతారు. కొందరు దేవతా ప్రసాదం చేతిలో వట్టుకొనిగాని, తీర్థం వేపించిగాని ఆమాట అంటారు.

అర్థం ఏమిటి? ఈ మాటకు తప్పినట్లయితే నేను ఈ దేవతకు అవరాధం చేసినవాడ నవుతాను. ఈ దేవత ఆగ్రహానికి గురి బయటాను. దానికి తగిన శిక్షకు పాత్రుడనవుతాను అని ప్రతిజ్ఞ చేస్తున్నాడన్నమాట. ప్రియమయిన బంధువులు, ప్రియతమయిన వస్తువులు - అటువంటి వాటి మీద ఒట్టు పెట్టుకుంటే దాని అర్థం "మాట తప్పినట్లయితే నైవాటికి దూర మవుతాను" అన్నమాట.

పూర్వపు ఆచారం ఏమిటంటే. దేవతా విగ్రహం దగ్గరలోవుంటే ఆ విగ్రహాన్ని ముట్టుకుంటూ చెప్పడం - అలాగే దేవతా విగ్రహం దగ్గరగా లేకపోతేనో? దేవతా మహాత్మ్యంకలిగి, అన్నివిధాలా అర్చనలనూ, పూజలనూ, పొందుతూ ఉండే ప్రియమైన గోవ్యంగా అన్నాయి కదా!

వాటిని ముట్టుకుంటూ మనుష్యులు ఈ ఒట్టులు పెట్టుకొనేవారు. క్రీస్తు పూర్వము ఆ దేశాల్లో ఈ అంబులు బాగా ఉండేది. కొన్ని ఆ కాలపు దేవతా చిత్రాల్లో పురుషులు తమ గోప్యాంగం వట్టుకుంటూ ప్రమాణం చేసినట్లు ప్రత్యక్షంగా కనిపిస్తుంది. ఇలాంటి చిత్రాలు కొన్ని అక్కడ కక్కడ, కొన్ని మ్యూజియములలోనూ, పురాతన పుస్తకాల్లోనూ ఇప్పటికీ చూడవచ్చును.

తరువాత తరువాత, కొంచెం నాజాకుతనం కలిగినప్పుడు పాపం! పబ్లిక్ న్యాయస్థానాల్లోనూ, న్యాయ సమాజముల్లోనూ ఈ పని చేయడానికి కొంచెం సంకోచించారు. దీనికి బదులుగా, “చేయి తొడ కింద పెట్టి” ప్రమాణం చేయడం వాడుకలోనికి వచ్చింది. దీని అంతరార్థం ఏమిటో పేరుగా చెప్పనక్కరలేదు గదా! తొడకింద చెయ్యి పెట్టి చెప్పుతున్నాను అంటే, గోప్యాంగం వట్టుకొని చెప్పుతున్నాను అనీ దేవతా విగ్రహాన్ని ముట్టుకొని చెప్పుతున్నాను అనీ అర్థం చేసుకోవాలి. ఈ ఆచారం ఉండినట్లు బైబిల్లోనూ, రెండువేల సంవత్సరాల యితర దేశ గ్రంథాల్లోనూ విదర్శనలున్నాయి.

ఆశ్చర్యవదనంపిన పనిలేదు. ఎప్పుడయితే పంట దేవతల మీది గౌరవం లింగంమీదకు యోనిమీదకు ప్రసరించిందో, అప్పుడే ఈ గోప్యాంగాలు దైవత్వం పొందాయన్నమాట వారి దృష్టిలో అప్పుడు ప్రమాణాలు ఈ రూపంగా ఉండడం న్యాయమే కదా!

సర్వధానాలు అధికమయిన తరువాత ఈ ప్రమాణాల రూపం మారుతూ వచ్చింది. ఒక్కొక్కరు ‘తల్లి కోడు’, ‘అక్క కోడు’ అంటారు. ఈ ఇట్టలో ఇంకా ఆ గోప్యాంగ సంవర్కం కొంచెం కనిపిస్తుంది. ఎదుటివారిని కట్టడి చెయ్యాలంటే ‘వమ్మ చంపుకు తిన్నట్టు’ అని ప్రీతి అంటూ ఉంటారు. మరికొంచెం నాజాకు అయిన ప్రబంధనాయకులు

“నా కన్నుల యాన, నావలపు కస్తూరి నామముతోడు” ఇలాంటి కవిత్వంతో ఓట్టు పెట్టుకోవడం ఆరంభించారు. దీనిని వట్టి ఈ ఓట్టు పేసుకోవడం అన్న ఆచారమే నిలిచిందనీ, దాని అనలు అర్థం మరిచి పోయారనీ వేరే చెప్పనక్కరలేదు గదా! ఓట్టులో ఉన్న ఆ భయంకర భావం నశించిందని తేటపడుతూ ఉంది కదా!

ఇంకా ఈ ఆచారమెందుకు?

ఇప్పుడు న్యాయస్థానంలో సాక్షించేత ప్రమాణం చేయిస్తుంటారు. విజయం చెప్పిన పాక్షి ఆ ప్రమాణమే చేస్తాడు. కూటసాక్ష్యం చెప్పినవ్యక్తి గూడా ఆ ప్రమాణమే చేస్తాడు. అంటే ప్రమాణం మీద గౌరవభావం అంతరించి పోయిందనేకదా! ఈ సంవర్సంలో ఆ ప్రమాణం చేయించడం వల్ల ప్రయోజనం ఏముంది అని అడగవలసివస్తుంది. అనవసరంగా వాళ్ళ చేత దేవుడిని కొద్దులోనికి తెప్పించడం ఎందుకు? దాని నిష్ప్రయోజకతను ప్రకటించడం మొదలుకొని అబద్ధపు సాక్ష్యం చెప్పినట్టు రుజువయితే, వాడిని శిక్షించడానికి తగినట్టు వేరే ఉపాయం ఆలోచించడం మంచిదికదా. రోజులు మారిపోయి, ఆచారం విరువయోగం అయినప్పుడు ఆ ఆచారం విడిచి పెట్టుకోదానికి వెనుక తీయడం ఎందుకు అని మనవి చేస్తాను.

ఉ వ స ం హా రం :

ఇలాగ జరిగింది ఈ వ్యవహారం. దేవుడు అంటే ఆ రోజులలో వాళ్ళకున్న అభిప్రాయాన్ని బట్టి వంగమ నమర్పణ మహా పవిత్రమైన కార్యం అయింది. ఆ కార్యానికి దేవాలయాలు మూల సానాయాయి. వంగమ బుద్ధికి ఉద్రేకం కలిగించే విషయాన్ని దేవాలయాలకి ముఖ్య

మైన అంగా లయాయి. కాబట్టి కోవెలలు రతి కళామందిరాలలాగ తయారయాయి. బూతు బొమ్మలతో, గుడిచేబులతో వపునక పండితులతో, విత్య సంగమాలతో, దేవాలయాల అకారంగానే రథాలూ చేస్తారు. కాబట్టి రథం కట్టినప్పుడు గూడా ఈ బూతుబొమ్మలు ఇరికిస్తారు శాస్త్రసమ్మతంగాను. అందుచేతనే భగవంతుడు యోని లింగాకారంగా ఉండడం తటస్థించింది. రాను రాను బూతు పనులు బోయి బోడిగుళ్లు తయారయాయి పుణ్యక్షేత్రాలలో.

ఈ విషయం అంశా వక్రమంగానూ, సంపూర్ణంగానూ చెప్పాలంటే ఇంకా చాలా ఉంది. నేను ఈ సంగతి అంశా బూతిగా చెప్పాను. చెప్పి వలసింది అభిప్రాయ పరివర్తనం. దేవతారాధన అంటే ఎలాంటి మార్పులు చెందిందో వ్రాయవలసి వచ్చింది. సందర్భంకొద్దీ కొంతబూతు వ్రాయక తప్పింది కాదు. శాస్త్రవాదనలో ఇలాంటివాటికి పాతకులు తప్పు పట్టావి సమ్మతం ఉంది. అక్కడక్కడ చెప్పిన సంగతులు మనకి కొంచెం కటువుగా తగలవచ్చును. కాని వాస్తవం వ్రాయడం తప్పుకాదనుకుంటాను.

అందులోనూ నువ దేశంలో కేవలం విరుణ బ్రహ్మోపాసననుంచి ఉచ్చిష్ట గణపతి ఉపాసన వరకు. అన్ని రకాల ఉపాసనలూ ఉన్నాయి. వరదలి మొదలు ఆత్మబలిదానం వరకూ అన్ని అంతస్తులూ ఉన్నాయి. ిరు తియ్యడం, వంశావంకోసం కోవెలలో మూడు రాత్రులు విద్రచేయడం మొదలైన ఆచారాలున్నాయి. వల్లభాచార్య మహారాజ్ భోగలాలన మతాది పతులూ నామాచారం మతాలు, లింగబసిని సమాజాలు, గరుడ బసిని సంఘాలు ఇప్పటికీ ఉన్నాయి. లింగపూజలు, భగపూజలు, పిడి మానులు, రవికెల పండుగులు అన్నీ వర్ణకలో ఎచ్చిన పరిణామాంశ మరచిపోనివ్వవు.

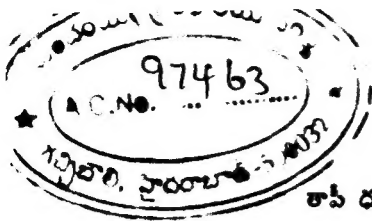
ఇటువంటివాటి నన్నిటిని చారిత్రక దృష్టితో పరిశీలించి చూడాలి. అప్పుడు దేశ దేశాలలోని ఆచారాలలో కనిపిస్తున్న వ్యత్యాసాలు నిజంగా వ్యత్యాసాలు కావని తేలవదుతుంది. సంస్కృతి మార్పులలో ఏర్పడిన అంతస్తులే అని స్పష్టమవుతుంది. ఆ యా అంతస్తులు ఎప్పుడో ఒకప్పుడు అన్ని జాతులకు కలిగినవో, కలుగవలసినవో అని తెలుస్తుంది. అప్పుడు వారిని చూచి వీరు అసహ్యించు కోవలసిన పనిగాని, వీరిని చూచి వారు ఈనడింపవలసిన అవసరంగాని ఉండకుండ పోతుంది. అందరము ఒక్క మహాసంస్థలోని వాడేమే అని దోధపడుతుంది. కాబట్టి, ఈ వ్రాతలకు నేను క్షమార్పణ చెప్పుకోవలసిన అగత్యం ఉండవనుకుంటాను. అయినా క్షమించండి.

చెప్పరావడం ఏమిటి?

ఆ అభిప్రాయాలు మారిపోయినాయి. ఆచారాలు కొంత పరివర్తనం పొందాయి. ఇంకా మన శాస్త్రాలు మాత్రం అలాగే ఉంచాను. శాస్త్రాలలోనూ మార్పు చెయ్యరు. ఇప్పుడు ఒక కోవెల కట్టారంటే ఏమూలనో ఒకమూలను ఒకబాతుదొమ్మ ఉంాలి అంటారు. ఒక దేవతా విగ్రహం చెయ్యారంటే దానికిపెద్ద పెద్ద స్తనాలూ, అవయవాలూ ఉండాలంటారు. అంతేకాని ఆ అభిప్రాయాలు పోయినాయి కాబట్టి సూత్రాలు గూడా పోవాలి అనరు. అదే మనకి వచ్చిన అనర్థం. వ్రపంచం అంతా మారిపోతూ ఉన్నా, సూత్రాలు మాత్రం మార్పు, అందుచేత సూత్రాలకి శీవికాలకి మధ్యన సర్వకాల పెరిగిపోతూ ఉంటాయి. సముద్రాలు అద్దమయి పోతూఉంటాయి. అదే అనర్థం. అదే సుఖజీవనాన్ని అడ్డగిస్తుంది.

అభివృద్ధిని అరికడుతూ ఉంది. ఇది ఒకదానిలోనూ రెంటిలోనూ కాదు. మన విద్యలో, మన సంఘటివనంలో, మన టోజనాలలో, మన వివాహాలలో, మన చావులలో అన్నిటిలోనూ ఈ పాత సూత్రాలూ కొత్త జీవనమూ ఢీకొంటూనే ఉంటాయి. సూత్రాలను జీవితంతో మేళవించడం మంచిపని. అది జరగనంతవరకూ మనం గొర్రెలమందలాగ ఉండవలసిందే. ఆ నమస్వయమే కలిగిందంటే, అన్నీ చక్కబడతాయి.

ఈ సంగతులను గురించి చదివి సంగ్రహించినది చాలా వుంది. అలాంటి టోగట్టా మనవాళ్ళకి తెలియజేస్తే, ఉన్నది ఉన్నట్టుగా, కొన్నాళ్ళ కయినా నేను చెప్పిన నమస్వయం కరిగవచ్చును అని నా ఆశ. అందుచేతనే ఈ వ్యాసాలు ఇప్పటికీ వ్రాశాను. అంతేకాని విషయం రోంతా కాదు, వాగ్గోంతా కాదు.

కాపీ ధర్మారావుగారి ఇతర రచనలు

దేవాలయాల మీద బూతు బొమ్మగీలెందుకు ?

కోవెంటే ఏమిటి : దేవాలయాలు - కోటనపు గదులు, మనలో బూతు, ఏమిటి అనాచారం : కోవెంటే మీదనూ, లోపలనూ, ఆ బూతు బొమ్మ లెందుకుందాటి : ఈ వెంట్రుకల మొక్కుబడులేమిటి : ఆ దేవత విగ్రహం అలా ఎందుకుంది : ఇలాంటి ప్రశ్న పరంపరతో సాగిపోతుంది కాపీవారి ఈ రచన.

పెళ్ళి దావి వుట్టు పూర్వోత్తరాలు

పెళ్ళి అంటే ఏమిటి : ఈ పెళ్ళి తరంగం అంతా మొదటినుంచీ యిలాగే ఉంటూ వచ్చిందా : ఎవరె సామిక దశల్లోని అంశాల్ని అచారాలు విశ్వాసాలు యీ తరంగంలోకి ఎలా సంతరించబడ్డాయి : మొదలైన ఎన్నో విషయాల్ని వివరించే రచన.

కొత్త పాళీ

కాపీలిషక్కుం భేషణాన్ని బైటపెట్టి గిడుగు పిడుగు వ్యావహారిక భాషకు ఎనలేని సేవ చేశారు. కాపీ ఆయన రచనలు పండితుల వాదనల కిందనే చెలామణి అయిపోయాయి. సాధారణ ప్రజలకుకూడా ఈ వివాదం లోని విషయం తెలిస్తే వ్యావహారికం ప్రచారం చాలా సులభమవుతుందని గ్రహించిన కాపీ ధర్మారావుగారు ప్రజాసామాన్యానికి విజయ చెప్పడామని తలచి చేపట్టినదే ఈ 'కొత్తపాళీ'.

సాహిత్య మొర్రురాలు

విజయ విలాపము (హృదయోల్లాస వ్యాఖ్య)

అవన్నీ పీతల్లేవా (నాటికలు)

